

Technische nota

Werkbaar werk in sectoren: loontrekkenden 2007

*Indicatoren
voor de kwaliteit van de arbeid voor
loontrekkenden voor 14 sectoren 2007*

*Ria Bourdeaud'hui
Stephan Vanderhaeghe*

Brussel, SERV - STV Innovatie & Arbeid, mei 2009

Technische nota's verstrekken bijkomende en gedetailleerde informatie uit de werkbaarheidsmonitor over een specifiek thema. Technische nota's zijn enkel op de website beschikbaar.

Meer resultaten van de werkbaarheidsmonitor zijn te raadplegen en downloaden op de website www.serv.be/werkbaarwerk

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	6
1. Gehanteerde methodologie en leeswijze	7
2. Sectorprofiel voedingsindustrie - loontrekkenden.....	11
2.1. De werkbaarheidsindicatoren voedingsindustrie 2007	11
2.1.1 De cijfers	11
2.1.2 Verschil voedingsindustrie en Vlaams gemiddelde voor de werkbaarheidsindicatoren	12
2.1.3 Verschil voedingsindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de werkbaarheidsindicatoren	13
2.2. De risico-indicatoren voedingsindustrie 2007	14
2.2.1 De cijfers	14
2.2.2 Verschil voedingsindustrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	15
2.2.3 Verschil voedingsindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector risico- indicatoren 2007	16
2.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren voedingsindustrie 2004-2007	17
2.4. Evolutie risico-indicatoren voedingsindustrie 2004-2007	18
3. Sectorprofiel textiel- en confectienijverheid - loontrekkenden	19
3.1. De werkbaarheidsindicatoren textiel- en confectienijverheid 2007	20
3.1.1 De cijfers	20
3.1.2 Verschil textiel- en confectienijverheid en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	21
3.1.3 Verschil textiel- en confectienijverheid en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	22
3.2. De risico-indicatoren textiel- en confectienijverheid 2007	23
3.2.1 De cijfers	23
3.2.2 Verschil textiel- en confectienijverheid en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	24
3.2.3 Verschil textiel- en confectienijverheid en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren.....	25
3.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren textiel- en confectienijverheid 2004-2007	26
3.4. Evolutie risico-indicatoren textiel- en confectienijverheid 2004-2007	27
4. Sectorprofiel chemische industrie - loontrekkenden	28
4.1. De werkbaarheidsindicatoren chemische industrie 2007	28
4.1.1 De cijfers	28
4.1.2 Verschil chemische industrie en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	29
4.1.3 Verschil chemische industrie en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	30
4.2. De risico-indicatoren chemische industrie 2007.....	31
4.2.1 De cijfers	31
4.2.2 Verschil chemische industrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007.....	32
4.2.3 Verschil chemische industrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren	33

4.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren chemische industrie 2004-2007	34
4.4.	Evolutie risico-indicatoren chemische industrie 2004-2007.....	35
5.	Sectorprofiel metaalindustrie - loontrekkenden.....	36
5.1.	De werkbaarheidsindicatoren metaalindustrie 2007	36
5.1.1	De cijfers	36
5.1.2	Verschil metaalindustrie en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007 ...	37
5.1.3	Verschil metaalindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	38
5.2.	De risico-indicatoren metaalindustrie 2007.....	39
5.2.1	De cijfers	39
5.2.2	Verschil metaalindustrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	40
5.2.3	Verschil metaalindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren	41
5.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren metaalindustrie 2004-2007.....	42
5.4.	Evolutie risico-indicatoren metaalindustrie 2004-2007.....	43
6.	Sectorprofiel bouwsector - loontrekkenden.....	44
6.1.	De werkbaarheidsindicatoren bouwsector 2007	44
6.1.1	De cijfers	44
6.1.2	Verschil bouwsector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007.....	45
6.1.3	Verschil bouwsector en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	46
6.2.	De risico-indicatoren bouwsector 2007.....	47
6.2.1	De cijfers	47
6.2.2	Verschil bouwsector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	48
6.2.3	Verschil bouwsector en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico- indicatoren.....	49
6.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren bouwsector 2004-2007	50
6.4.	Evolutie risico-indicatoren bouwsector 2004-2007.....	51
7.	Sectorprofiel groot- en kleinhandel - loontrekkenden.....	52
7.1.	De werkbaarheidsindicatoren groot- en kleinhandel 2007	52
7.1.1	De cijfers	52
7.1.2	Verschil groot- en kleinhandel en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	53
7.1.3	Verschil groot- en kleinhandel en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	54
7.2.	De risico-indicatoren groot- en kleinhandel 2007.....	55
7.2.1	De cijfers	55
7.2.2	Verschil groot- en kleinhandel en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	56
7.2.3	Verschil groot- en kleinhandel en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren	57
7.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren groot- en kleinhandel 2004-2007.....	58
7.4.	Evolutie risico-indicatoren groot- en kleinhandel 2004-2007.....	59
8.	Sectorprofiel horeca - loontrekkenden.....	60
8.1.	De werkbaarheidsindicatoren horeca 2007.....	60
8.1.1	De cijfers	60
8.1.2	Verschil horeca en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	61
8.1.3	Verschil horeca en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	62
8.2.	De risico-indicatoren horeca 2007.....	63
8.2.1	De cijfers	63
8.2.2	Verschil horeca en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	64

8.2.3	Verschil horeca en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren	65
8.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren horeca 2004-2007	66
8.4.	Evolutie risico-indicatoren horeca 2004-2007	67
9.	Sectorprofiel transportsector - loontrekkenden	68
9.1.	De werkbaarheidsindicatoren transportsector 2007	68
9.1.1	De cijfers	68
9.1.2	Verschil transportsector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	69
9.1.3	Verschil transportsector en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	70
9.2.	De risico-indicatoren transportsector 2007	71
9.2.1	De cijfers	71
9.2.2	Verschil transportsector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	72
9.2.3	Verschil transportsector en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico- indicatoren	73
9.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren transportsector 2004-2007	74
9.4.	Evolutie risico-indicatoren transportsector 2004-2007	75
10.	Sectorprofiel post- en telecommunicatiesector - loontrekkenden	76
10.1.	De werkbaarheidsindicatoren post- en telecommunicatiesector 2007	76
10.1.1	De cijfers	76
10.1.2	Verschil post- en telecommunicatiesector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	77
10.2.	De risico-indicatoren post- en telecommunicatiesector 2007	78
10.2.1	De cijfers	78
10.2.2	Verschil post- en telecommunicatiesector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	79
10.2.3	Evolutie werkbaarheidsindicatoren post- en telecommunicatiesector 2004-2007	80
10.2.4	Evolutie risico-indicatoren post- en telecommunicatiesector 2004-2007	81
11.	Sectorprofiel financiële sector dienstverlening- loontrekkenden	82
11.1.	De werkbaarheidsindicatoren financiële sector 2007	82
11.1.1	De cijfers	82
11.1.2	Verschil financiële sector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	83
11.1.3	Verschil financiële sector en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	84
11.2.	De risico-indicatoren financiële sector 2007	85
11.2.1	De cijfers	85
11.2.2	Verschil financiële sector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	86
11.2.3	Verschil financiële sector en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico- indicatoren	87
11.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren financiële sector 2004-2007	88
11.4.	Evolutie risico-indicatoren financiële sector 2004-2007	89
12.	Sectorprofiel zakelijke dienstverlening- loontrekkenden	90
12.1.	De werkbaarheidsindicatoren zakelijke dienstverlening 2007	91
12.1.1	De cijfers	91
12.1.2	Verschil zakelijke dienstverlening en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	92
12.1.3	Verschil zakelijke dienstverleningen het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	93
12.2.	De risico-indicatoren zakelijke dienstverlening 2007	94
12.2.1	De cijfers	94
12.2.2	Verschil zakelijke dienstverlening en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	95

12.2.3	Verschil zakelijke dienstverlening en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren	96
12.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren zakelijke dienstverlening 2004-2007	97
12.4.	Evolutie risico-indicatoren zakelijke dienstverlening 2004-2007	98
13.	Sectorprofiel openbaar bestuur- loontrekkenden	99
13.1.	De werkbaarheidsindicatoren openbaar bestuur 2007	99
13.1.1	De cijfers	99
13.1.2	Verschil openbaar bestuur en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	100
13.1.3	Verschil openbaar bestuur en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	101
13.2.	De risico-indicatoren openbaar bestuur 2007	102
13.2.1	De cijfers	102
13.2.2	Verschil openbaar bestuur en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	103
13.2.3	Verschil openbaar bestuur en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico-indicatoren	104
13.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren openbaar bestuur 2004-2007	105
13.4.	Evolutie risico-indicatoren openbaar bestuur 2004-2007	106
14.	Sectorprofiel gezondheids- en welzijnszorg- loontrekkenden	107
14.1.	De werkbaarheidsindicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2007	107
14.1.1	De cijfers	107
14.1.2	Verschil gezondheids- en welzijnszorg en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	108
14.1.3	Verschil gezondheids- en welzijnszorg en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	109
14.2.	De risico-indicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2007.....	110
14.2.1	De cijfers	110
14.2.2	Verschil gezondheids- en welzijnszorg en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	111
14.2.3	Verschil gezondheids- en welzijnszorg en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico-indicatoren.....	112
14.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2004-2007	113
14.4.	Evolutie risico-indicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2004-2007.....	114
15.	Sectorprofiel onderwijssector- loontrekkenden	115
15.1.	De werkbaarheidsindicatoren onderwijssector 2007	115
15.1.1	De cijfers	115
15.1.2	Verschil onderwijssector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007	116
15.1.3	Verschil onderwijssector en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007	117
15.2.	De risico-indicatoren onderwijssector 2007	118
15.2.1	De cijfers	118
15.2.2	Verschil onderwijssector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007	119
15.2.3	Verschil onderwijssector en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico- indicatoren.....	120
15.3.	Evolutie werkbaarheidsindicatoren onderwijssector 2004-2007	121
15.4.	Evolutie risico-indicatoren onderwijssector 2004-2007	122
	Literatuurlijst	123

Inleiding

Deze nota rapporteert de resultaten van de meting van de Vlaamse werkbaarheidsmonitor 2007 voor de loontrekkenden voor 14 sectoren:

- vijf industriële sectoren: voedingsindustrie, textiel- en confectienijverheid, chemische industrie, metaalindustrie, bouwsector;
- zes sectoren uit de profit diensten: groot- en kleinhandel, horeca, transport, post en telecommunicatie, financiële sector, zakelijke dienstverlening;
- drie sectoren uit de socio-profit diensten: openbaar bestuur, onderwijssector, gezondheids- en welzijnszorg.

De nota verstrekt aan de geïnteresseerde lezer de methodologische basis voor de sectorprofielen¹ die voor deze sectoren werden opgemaakt. Centraal staat de evolutie van de vier werkbaarheidsindicatoren (psychische vermoeidheid, welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans) en de zes risico-indicatoren (werkdruk, emotionele belasting, taakvariatie, autonomie, relatie directe leiding en arbeidsomstandigheden).

Voorliggende nota is opgedeeld in vijftien delen. Het eerste deel beschrijft de methodiek die voor de analyse van de individuele sectoren werd gehanteerd. Daarna volgt één deel per sector. Hierin worden voor 2007 de werkbaarheids- en de risico-indicatoren getoetst op het verschil met het gemiddelde voor Vlaanderen en voor de 'grotere' (secundaire/tertiaire/quartaire²) sectorgroep waarin de sector zich bevindt. Per sector wordt ook grafisch een synthetisch overzicht gemaakt van de verschillen tussen 2004 en 2007.

¹ De sectorprofielen kan de lezer gratis downloaden op de website www.serv.be/werkbaarwerk

² De secundaire sector bevat de sectoren textiel en confectie, metaal, bouw, voeding, chemie en de andere industriële sectoren zoals hout, drukkerij, gas. De tertiaire sector bevat de sectoren groot- en kleinhandel, horeca, transport, telecommunicatie, financiële sector, zakelijke dienstverlening, diensten aan ondernemingen en andere dienstverlenende sectoren zoals gas en elektriciteit. De quartaire sector bevat de sectoren onderwijs, post, gezondheids- en welzijnszorg, openbaar bestuur en andere de quartaire sectoren zoals openbaar vervoer.

1. Gehanteerde methodologie en leeswijze

Voor een overzicht van de methodologie die voor de werkbaarheidsmonitor werd gehanteerd verwijzen we naar de methodologische nota (Bourdeaud'hui, R., 2007) en informatiedossier wat maakt werk werkbaar? (Bourdeaud'hui, R., 2009) beschikbaar op de website www.serv.be/werkbaarwerk.

In deze nota presenteren we het werkbaarheidsprofiel voor de Vlaamse loontrekkenden uit veertien sectoren op basis van een vergelijking met het Vlaams gemiddelde. Voor de meeste van die veertien sectoren beschikken we over voldoende waarnemingen (> 300) om een specifieke sectoranalyse te kunnen uitvoeren³. Voor de sectoren textiel en confectie, voeding, post en telecommunicatie en horeca wordt dit minimum niet bereikt, al ligt de gerealiseerde steekproef met uitzondering van textiel en confectie 2007 wel telkens boven de 250 eenheden. De bekomen resultaten voor deze sectoren moeten met de nodige omzichtigheid en indicatief worden bekeken. De procedure voor significantietoetsing behoedt ons echter voor ongeoorloofde conclusies.

Om sectoren te vergelijken op het vlak van werkbaarheids- en risico-indicatoren zetten we elke sector af tegen het (ongewogen) Vlaamse gemiddelde, en tegenover het (ongewogen) gemiddelde voor de grotere sectorclassificatie (referentiecijfer voor respectievelijk secundaire, tertiaire en quartaire sector). De gehanteerde techniek voor verschiltoetsing is gebaseerd op effectcoderingen, logistische regressie en de berekening van de bijhorende (Wald) chi-kwadraten. Deze procedure vermijdt cumulatie van fouten door herhaald afhankelijk toetsen, corrigeert voor sterk afwijkende indicatorscores voor omvangrijke sectoren (grote sectoren wegen niet meer dan kleine sectoren), garandeert correcte vergelijkingen en laat reële verschillen tussen de sectoren aan de oppervlakte komen⁴.

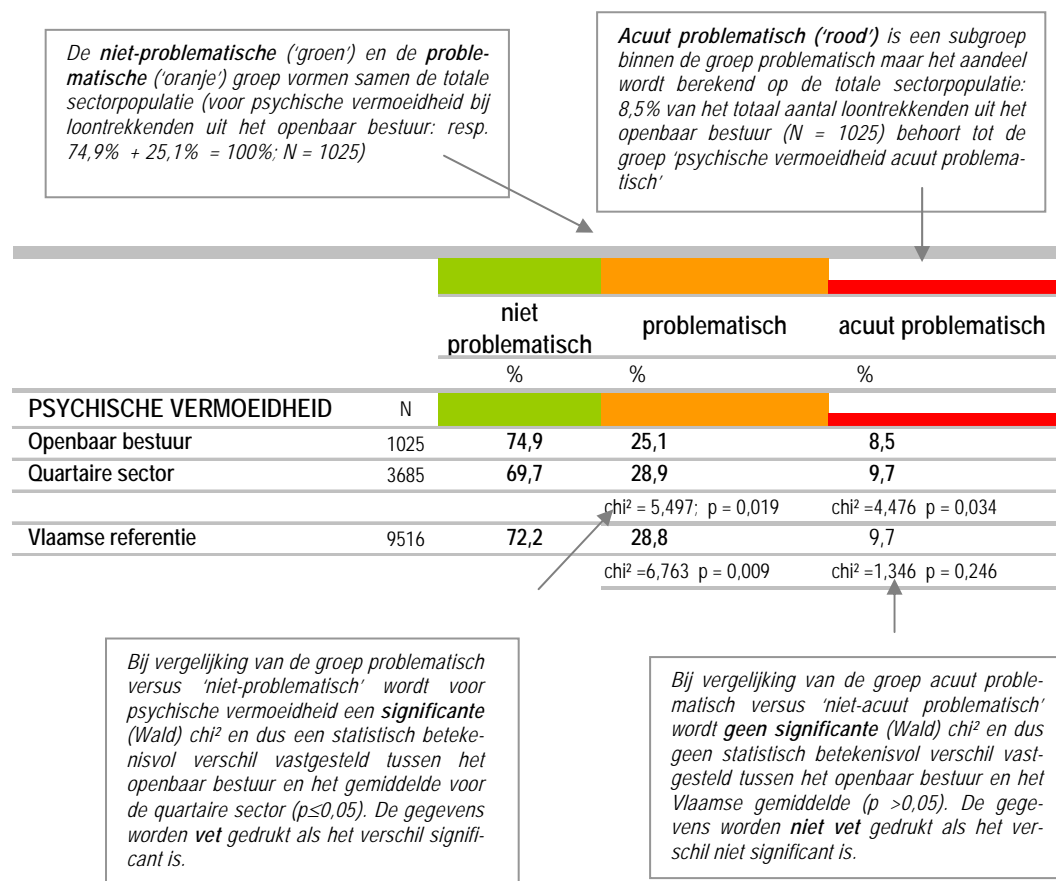
We presenteren de gegevens eerst in tabelvorm zoals beschreven in de leeswijzer in onderstaande tabel: voor elke sector wordt voor 2007 voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren en de zes risico-indicatoren berekend welk aandeel van die deelpopulatie tot de niet problematische, tot de problematische en tot de acuut problematische groep behoort. Er wordt nagegaan of deze score afwijkt van het Vlaamse gemiddelde en van het gemiddelde voor de grote-

³ In de aanbevelingen van het VIONA-expertenrapport (Van Ruysseveldt, 2002) wordt een steekproefomvang van 300 eenheden als minimum voor de deelpopulaties vooropgesteld.

⁴ Omdat belastende arbeidsomstandigheden acuut problematisch in bank- en verzekeringssector niet voorkomt kan niet getoetst worden op de variatie in de afhankelijke variabele. Om dit probleem op te lossen werd voor die sector een fictieve waarneming met een minimaal weegcoëfficiënt toegevoegd. Op die manier is het mogelijk ook voor deze risicofactor via de techniek van deviation na te gaan welke sectoren afwijken van het gemiddelde.

re sectorclassificatie⁵. Wanneer de sectorscore afwijkt van deze gemiddelden (de gemeten percentageverschillen blijken statistisch significant ($\alpha=0,05$)), mogen we ervan uitgaan dat de sector een rol speelt in de risico's die werknemers lopen om al dan niet in de (acute) probleemgroep terecht te komen.

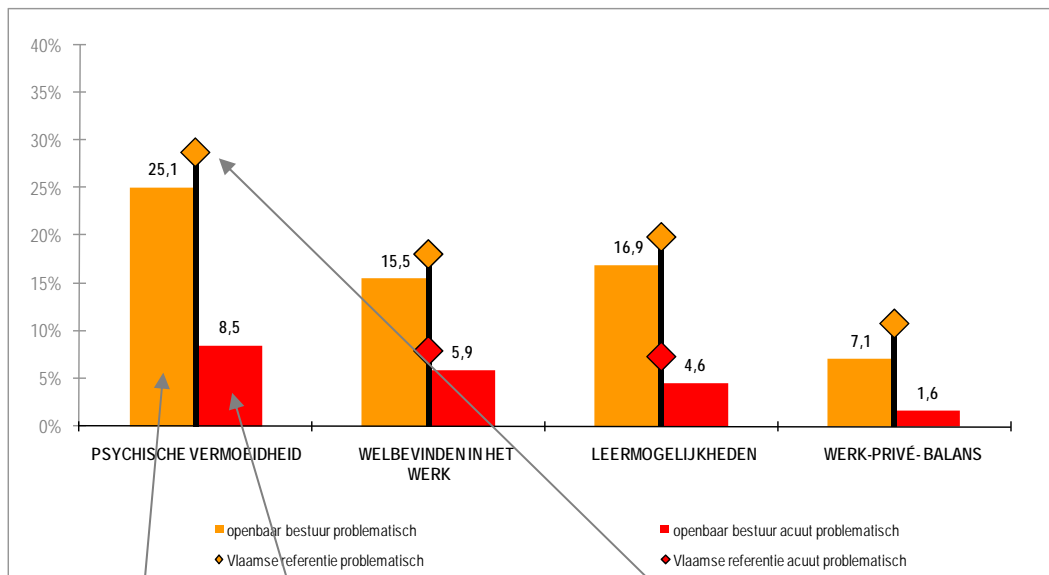
Tabel 1: Leeswijzer werkbaarheidsprofiel sectoren (voorbeeld openbaar bestuur)

⁵ Voor een analoge analyse van de gegevens van 2004 (vergelijking van de sector met het Vlaamse gemiddelde) verwijzen we naar Bourdeaud'hui, 2004

De bevindingen uit de bovenstaande tabel worden voor de verschillen met het Vlaamse gemiddelde ook grafisch voorgesteld⁶. Onderstaande figuur geeft hiervoor de leeswijzer:

Figuur 1: Leeswijzer werkbaarheidsindicatoren 2007 (voorbeeld het openbaar bestuur)

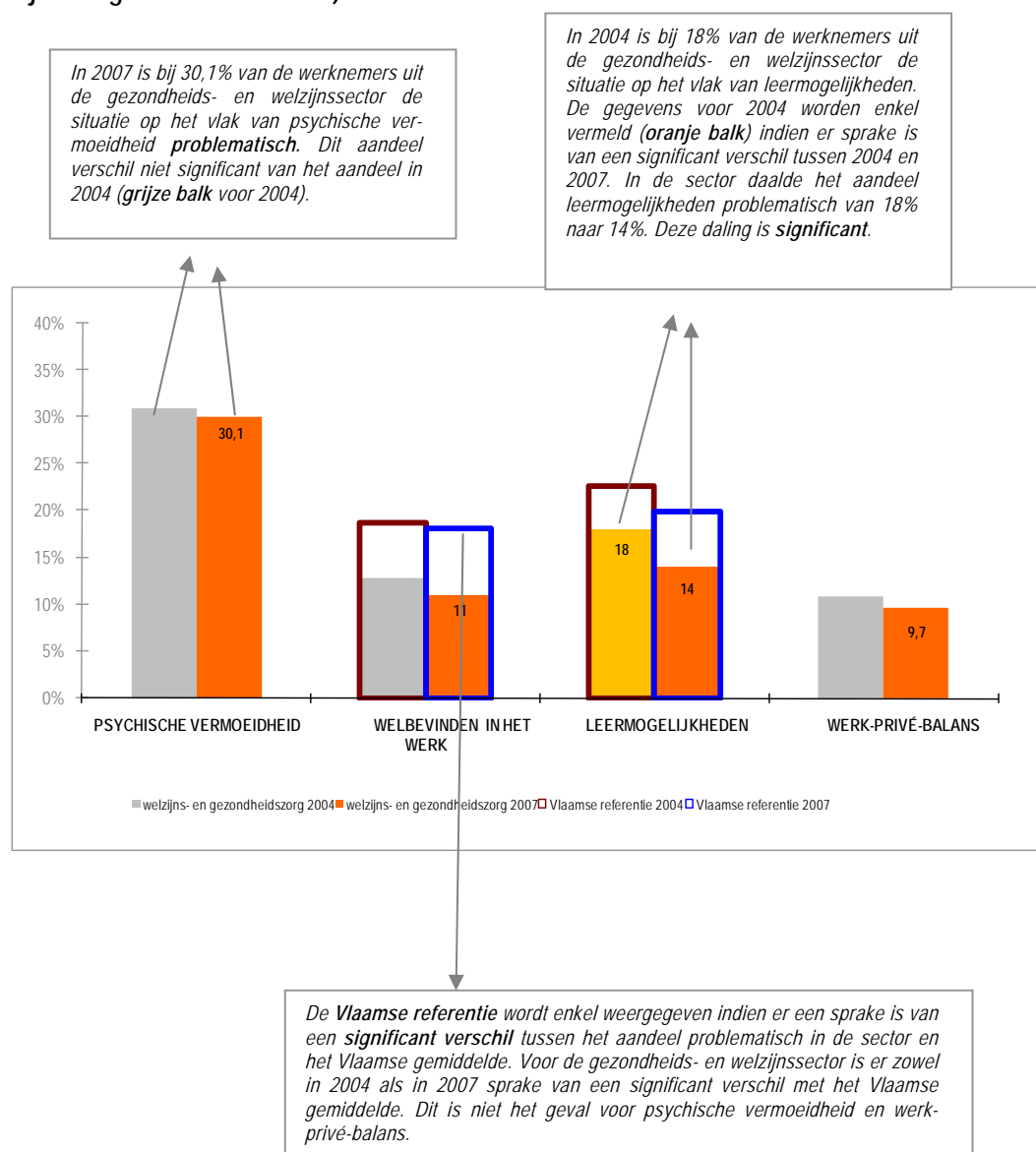
*Bij 25,1% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid **problematisch** en bij 8,5% is ze **acuut problematisch**.*

*Deze vierhoek wijst op een **statistisch betekenisvol verschil** tussen het openbaar bestuur en het gemiddelde voor Vlaanderen ($p \leq 0,05$). Het aandeel problematisch ligt in de sector onder het Vlaamse referentiecijfer. Met betrekking tot psychische vermoeidheid is er enkel een verschil voor het aandeel problematisch en niet voor het aandeel acuut problematisch (geen rode vierhoek).*

⁶ Slechts in één geval wijkt de richting van het verschil bij een toetsing op basis van het ongewogen gemiddelde af van deze zichtbaar op de grafieken waar gebruik wordt gemaakt van het Vlaamse referentiecijfer. Het betreft een toetsing voor de emotionele belasting problematisch voor de sector post- en telecommunicatie. Verdere toelichting kan de lezer vinden in hoofdstuk 10.

Voor iedere sector wordt een overzichtsgrafiek gemaakt waarin zowel de vergelijking 2004-2007 binnen de sector als de vergelijking met het referentiecijfer voor het betrokken jaar wordt voorgesteld. Onderstaande figuur is hiervoor de leeswijzer.

Figuur 2: Leeswijzer vergelijking werkbaarheidsindicatoren 2004-2007 (voorbeeld welzijns en gezondheidssector)

2. Sectorprofiel voedingsindustrie - loontrekken- den

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 275 loontrekken- den uit de voedingsindustrie. In de vragenlijst werd onder de hoofding 'industrie' expliciet de antwoordcategorie 'productie van voeding' vermeld, dit om verwarring met de bedrijfsactiviteit 'handel in voeding' te voorkomen. De voedingsindustrie (nace 15 en 16) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 3,2% van de Vlaamse tewerkstelling.

2.1. De werkbaarheidsindicatoren voedingsindustrie 2007

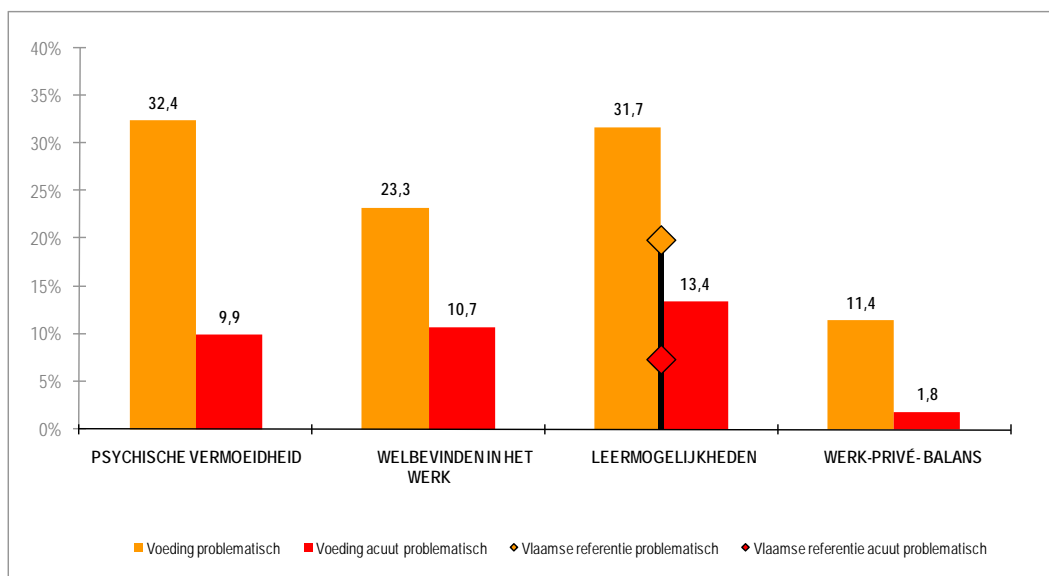
2.1.1 De cijfers

Tabel 2: Werkbaarheidsindicatoren voor de voedingsindustrie – loontrekken- den (2007)

		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID				
	N			
Voeding	272	67,6	32,4	9,9
Secundaire sector	2528	73,1	26,9	8,5
		chi ² = 4,584; p = 0,032		chi ² = 1,156 p = 0,282
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 1,840; p = 0,175		chi ² = 0,045 p = 0,833
WELBEVINDEN IN HET WERK				
	N			
Voeding	270	76,7	23,3	10,7
Secundaire sector	2528	77,7	22,3	9,9
		chi ² = 0,143; p = 0,706		chi ² = 0,520 p = 0,471
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 3,109; p = 0,078		chi ² = 2,555; p = 0,110
LEERMOGELIJKHEDEN				
	N			
Voeding	246	68,3	31,7	13,4
Secundaire sector	2346	76,1	23,9	9,5
		chi ² = 7,387; p = 0,007		chi ² = 4,140 p = 0,042
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 18,197; p = 0,000		chi ² = 12,294; p = 0,000
WERK-PRIVE-BALANS				
	N			
Voeding	273	88,6	11,4	1,8
Secundaire sector	2535	90,7	9,3	2,4
		chi ² = 1,569; p = 0,210		chi ² = 0,081 p = 0,776
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 0,067; p = 0,796		chi ² = 0,395; p = 0,530

2.1.2 Verschil voedingsindustrie en Vlaams gemiddelde voor de werkbaarheidsindicatoren

Figuur 3: Werkbaarheidsindicatoren voedingsindustrie – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **psychische vermoeidheid**, **welbevinden** en **werk-privé-balans** zijn er in 2007 geen significante verschillen tussen de voedingsindustrie en het gemiddelde voor Vlaanderen:

- Voor 32,4% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 9,9% is ze acuut problematisch ('acute werkstress').
- Voor 23,3% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen') en voor 10,7% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').
- Voor 11,4% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie') en voor 1,8% is ze acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **leermogelijkheden** zijn er in 2007 wel significante verschillen met het Vlaamse referentiecijfer. Voor beide werkbaarheidsindicatoren is de situatie voor een groter aandeel van de werknemers uit de voedingsindustrie problematisch.

- Bij 31,7% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 13,4% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

2.1.3 Verschil voedingsindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de werkbaarheidsindicatoren

De vergelijking van de voedingsindustrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Psychische vermoeidheid problematisch.** Bij 32,4% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Dit percentage is hoger dan dat voor de secundaire sector (26,9%).
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 31,7% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 23,9% ligt. Bij 13,4% van de werknemers uit de voedingsindustrie is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan dat voor de secundaire sector van 9,5%.

2.2. De risico-indicatoren voedingsindustrie 2007

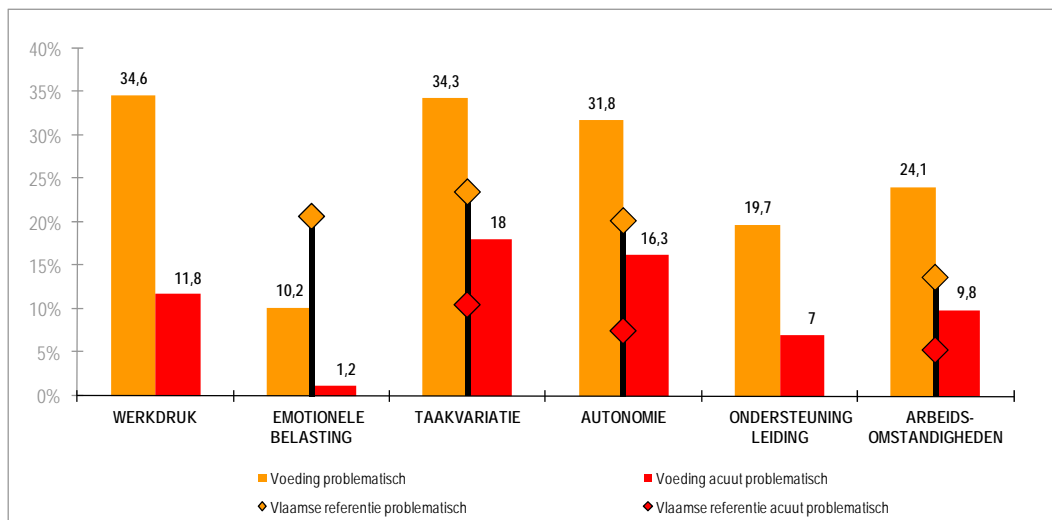
2.2.1 De cijfers

Tabel 3: Risico-indicatoren voor de voedingsindustrie – loontrekkenden (2007)

			niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
			%	%	%
WERKDRUK		N			
Voeding	246		65,4	34,6	11,8
Secundaire sector	2350		67,4	32,6	14,1
Vlaamse referentie		8925	69,4	30,6	12,5
				chi ² = 0,876; p = 0,349	chi ² = 1,319; p = 0,251
				chi ² = 1,481; p = 0,224	chi ² = 0,259; p = 0,611
EMOTIONELE BELASTING		N			
Voeding	245		89,8	10,2	1,2
Secundaire sector	2343		89,4	10,6	1,7
Vlaamse referentie		8910	79,3	20,7	4,3
				chi ² = 0,011; p = 0,917	chi ² = 0,066; p = 0,797
				chi ² = 5,973; p = 0,015	chi ² = 2,229; p = 0,135
TAAKVARIATIE		N			
Voeding	245		65,7	34,3	18,0
Secundaire sector	2346		74,7	25,3	12,0
Vlaamse referentie		8919	76,5	23,5	10,5
				chi ² = 8,639; p = 0,003	chi ² = 7,533; p = 0,006
				chi ² = 13,543; p = 0,000	chi ² = 13,665; p = 0,000
AUTONOMIE		N			
Voeding	245		68,2	31,8	16,3
Secundaire sector	2346		74,3	25,7	10,7
Vlaamse referentie		8906	79,8	20,2	7,5
				chi ² = 4,439; p = 0,035	chi ² = 7,870; p = 0,005
				chi ² = 17,823; p = 0,000	chi ² = 27,673; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING		N			
Voeding	244		80,3	19,7	7,0
Secundaire sector	2343		81,5	18,5	7,1
Vlaamse referentie		8911	84,0	16,0	6,2
				chi ² = 0,814; p = 0,367	chi ² = 0,001; p = 0,978
				chi ² = 3,276; p = 0,070	chi ² = 0,413; p = 0,520
ARBEIDSONSTANDIGHEDEN		N			
Voeding	266		75,9	24,1	9,8
Secundaire sector	2520		76,0	24,0	10,1
Vlaamse referentie		9497	86,3	13,7	5,3
				chi ² = 0,671; p = 0,413	chi ² = 0,451; p = 0,502
				chi ² = 32,988; p = 0,000	chi ² = 17,405; p = 0,000

2.2.2 Verschil voedingsindustrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 4: Risico-indicatoren voor de voedingsindustrie – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk** en **ondersteuning vanuit de directe leiding** verschilt de voedingssector niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 34,6% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van de werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 11,8% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 19,7% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 7% is ze acuut problematisch ('negatieve relatie met de directe leiding').

Voor de risico-indicatoren **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De voedingssector laat voor taakvariatie, autonomie en arbeidsomstandigheden minder gunstige scores zien. Voor emotionele belasting is het beeld omgekeerd.

- Bij 10,2 % van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). De sectorscore ligt ongeveer op de helft van het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 1,2%.
- Bij 34,3 % van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer, dat op 23,5% ligt. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 18%. Dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer dat op 10,5% ligt.

- Bij 31,8% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Bij 16,3% van de werknemers uit de voedingssector is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt dubbel zo hoog als het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.
- Bij 24,1% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer, dat op 13,7% ligt. Bij 9,8% van de werknemers uit de voedingssector is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

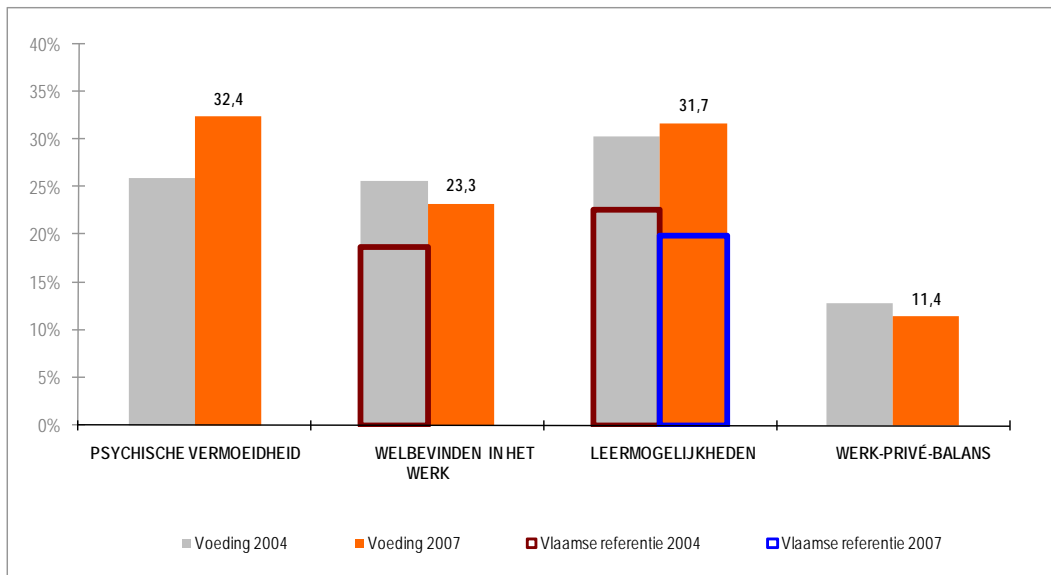
2.2.3 Verschil voedingsindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector risico-indicatoren 2007

De vergelijking van de voedingsindustrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Bij 34,3 % van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector, nl. 25,3%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 18%. Dit aandeel is hoger dan het gemiddelde voor de secundaire sector dat op 12% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Bij 31,8% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage is hoger dan dat voor de secundaire sector nl. 25,7%. Bij 16,3% van de werknemers uit de voedingssector is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem beperkte autonomie'). Dit aandeel ligt hoger dan het percentage van de secundaire sector van 10,7%.

2.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren voedingsindustrie 2004-2007

Figuur 5: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de voedingsindustrie – loontrekkenden (2004-2007)

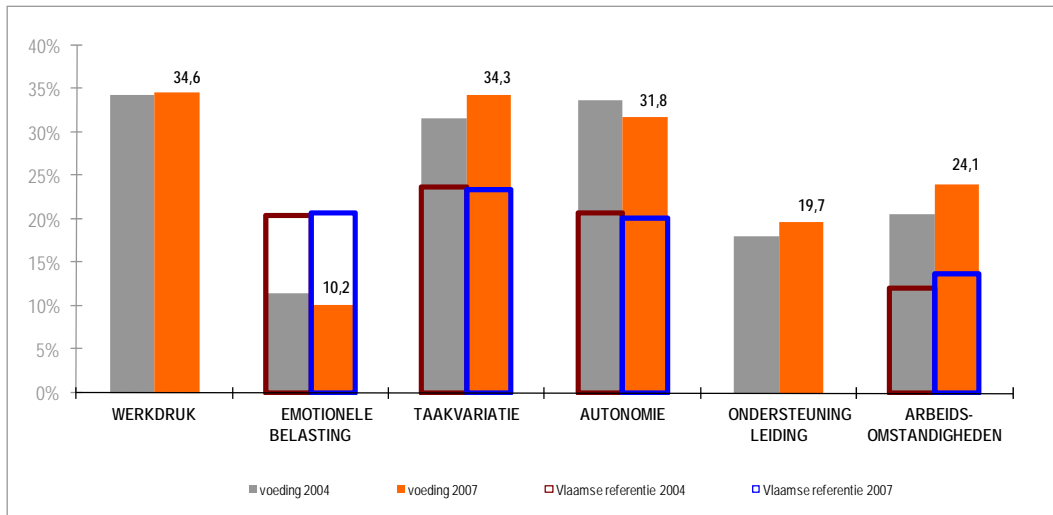

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er in de voedingsindustrie sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor welbevinden en leermogelijkheden groter in de voedingsindustrie dan in Vlaanderen. In 2007 is dit enkel het geval voor de leermogelijkheden.

2.4. Evolutie risico-indicatoren voedingsindustrie 2004-2007

Figuur 6: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de voedingsindustrie – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren is er in de voedingsindustrie sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor taakvariatie, autonomie en belastende arbeidsomstandigheden groter in de voedingsindustrie dan in Vlaanderen. Bij de risicofactor emotionele belasting krijgen we het omgekeerde beeld. De voedingsindustrie scoort hier onder het gemiddelde voor Vlaanderen. De situatie in 2007 is volledig analoog met deze van 2004.

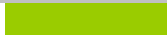

3. Sectorprofiel textiel- en confectienijverheid - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 182 loontrekkenden uit de textiel- en confectienijverheid. In de vragenlijst werd onder de hoofding 'industrie' expliciet de antwoordcategorie 'productie van textiel en confectie' vermeld, dit om verwarring met de bedrijfsactiviteit 'handel in textiel en kleding' te voorkomen. De textiel- en confectienijverheid (nace 17, 18, 19) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 1,4% van de Vlaamse tewerkstelling.

3.1. De werkbaarheidsindicatoren textiel- en confectienijverheid 2007

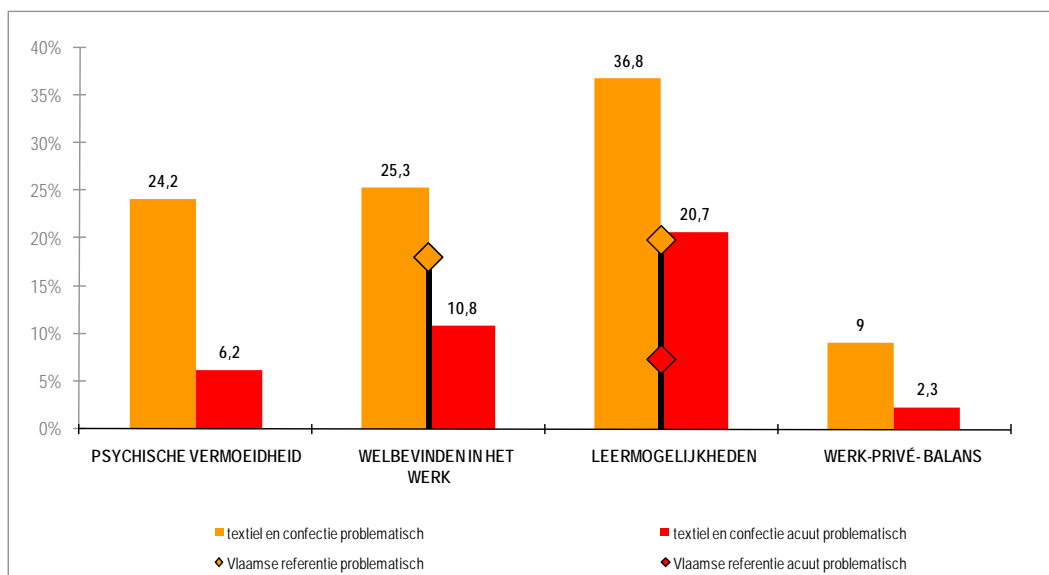
3.1.1 De cijfers

Tabel 4: Werkbaarheidsindicatoren voor de textiel- en confectienijverheid – loontrekken (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
textiel en confectie	178	75,8	24,2	6,2
Secundaire sector	2528	73,1	26,9	8,5
		chi ² = 1,051; p = 0,305		chi ² = 1,391 p = 0,238
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 2,078; p = 0,149		chi ² = 2,611 p = 0,106
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
textiel en confectie	178	74,7	25,3	10,8
Secundaire sector	2528	77,7	22,3	9,9
		chi ² = 1,055; p = 0,304		chi ² = 0,000 p = 0,991
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 4,538; p = 0,033		chi ² = 0,499; p = 0,480
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
textiel en confectie	174	63,2	36,8	20,7
Secundaire sector	2346	76,1	23,9	9,5
		chi ² = 16,370; p = 0,000		chi ² = 25,714 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 27,569; p = 0,000		chi ² = 40,760; p = 0,000
WERK-PRIVE-BALANS	N			
textiel en confectie	177	91,0	9,0	2,3
Secundaire sector	2535	90,7	9,3	2,4
		chi ² = 0,025; p = 0,874		chi ² = 0,050 p = 0,824
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 0,699; p = 0,403		chi ² = 0,013; p = 0,909

3.1.2 Verschil textiel- en confectienijverheid en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 7: Werkbaarheidsindicatoren textiel- en confectienijverheid – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **psychische vermoeidheid** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de textiel- en confectienijverheid en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 24,2% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 6,2% is ze acuut problematisch ('acute werkstress').
- Voor 9% van de werknemers uit de voedingsindustrie is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie') en voor 2,3% is ze acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **welbevinden in het werk** en **leermogelijkheden** zijn er wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. Voor beide werkbaarheidsindicatoren is de situatie voor een groter aandeel werknemers uit de textiel- en confectienijverheid problematisch.

- Bij 25,3% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Het aandeel acuut problematisch ('ernstige demotivatie') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 10,8%.
- Bij 36,8% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 20,7% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit aandeel is meer dan het dubbel dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

3.1.3 Verschil textiel- en confectienijverheid en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de textiel- en confectienijverheid met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 36,8% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is hoger dan het percentage van de secundaire sector van 23,9%. Bij 20,7% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan dat voor de secundaire sector nl. 9,5%.

3.2. De risico-indicatoren textiel- en confectienijverheid 2007

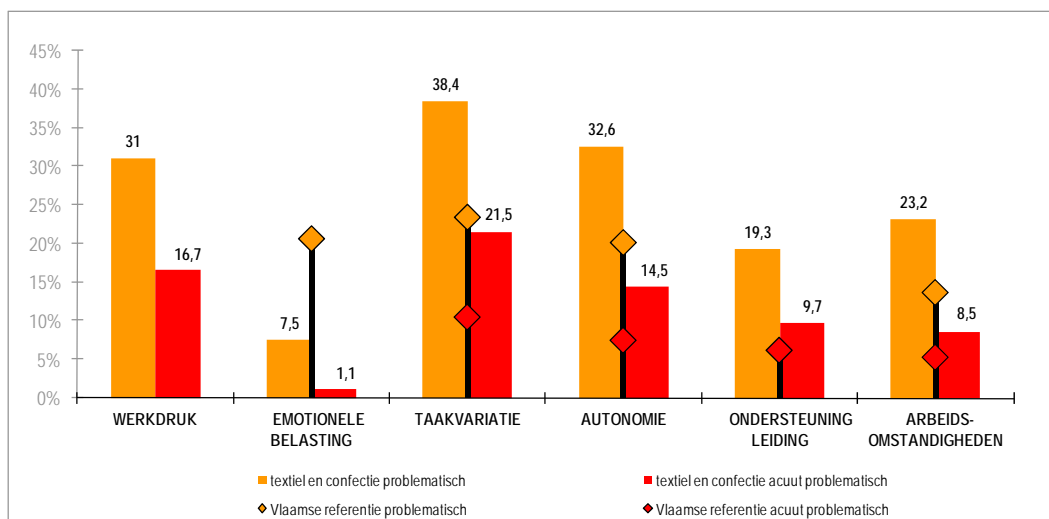
3.2.1 De cijfers

Tabel 5: Risico-indicatoren voor de textiel- en confectienijverheid – loontrekkenden (2007)

			niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
			%	%	%
WERKDRUK					
	N				
textiel en confectie	174	69,0	31,0	16,7	
Secundaire sector	2350	67,4	32,6	14,1	
			chi ² = 0,110; p = 0,741		chi ² = 1,284; p = 0,257
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5	
			chi ² = 0,001; p = 0,979		chi ² = 2,531; p = 0,112
EMOTIONELE BELASTING					
	N				
textiel en confectie	174	92,5	7,5	1,1	
Secundaire sector	2343	89,4	10,6	1,7	
			chi ² = 1,676; p = 0,195		chi ² = 0,102; p = 0,749
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3	
			chi ² = 9,393; p = 0,002		chi ² = 1,746; p = 0,186
TAAKVARIATIE					
	N				
textiel en confectie	172	61,6	38,4	21,5	
Secundaire sector	2346	74,7	25,3	12,0	
			chi ² = 14,942; p = 0,000		chi ² = 14,923; p = 0,000
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5	
			chi ² = 19,081; p = 0,000		chi ² = 21,179; p = 0,000
AUTONOMIE					
	N				
textiel en confectie	172	67,4	32,6	14,5	
Secundaire sector	2346	74,3	25,7	10,7	
			chi ² = 4,224; p = 0,040		chi ² = 2,597; p = 0,107
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5	
			chi ² = 14,454; p = 0,000		chi ² = 13,036; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING					
	N				
textiel en confectie	176	80,7	19,3	9,7	
Secundaire sector	2343	81,5	18,5	7,1	
			chi ² = 0,418; p = 0,518		chi ² = 2,543; p = 0,111
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2	
			chi ² = 2,002; p = 0,157		chi ² = 4,382; p = 0,036
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN					
	N				
textiel en confectie	177	76,8	23,2	8,5	
Secundaire sector	2520	76,0	24,0	10,1	
			chi ² = 0,131; p = 0,717		chi ² = 0,017; p = 0,898
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3	
			chi ² = 154,325; p = 0,000		chi ² = 7,829; p = 0,005

3.2.2 Verschil textiel- en confectienijverheid en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 8: Risico-indicatoren voor de textiel- en confectienijverheid – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk** verschilt de textiel- en confectiesector niet significant van het Vlaams gemiddelde:

- Voor 31% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 16,7% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').

Voor de risico-indicatoren **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie**, **ondersteuning leiding** en **arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De textiel- en confectiesector laat voor taakvariatie, autonomie, ondersteuning vanuit de directe leiding en arbeidsomstandigheden minder gunstige scores zien. Voor emotionele belasting is het beeld omgekeerd.

- Bij 7,5% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt meer dan twee keer zo hoog, namelijk op 20,7%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 1,1%.
- Bij 38,4% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 23,5%. Bij 21,5% van de werknemers uit de textiel- en confectiesector is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem routinematig werk'). Dit aandeel is het dubbele van het Vlaamse referentiecijfer van 10,5%.
- Bij 32,6% van de werknemers uit de textiel- en confectienijverheid is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan het

Vlaamse referentiecijfer dat op 20,2%. Bij 14,5% van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage is bijna dubbel zo hoog als het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 19,3% van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor 9,7% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie met de directe leiding'). Dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 6,2%.
- Bij 23,2% van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer, dat op 13,7% ligt. Bij 8,5% van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

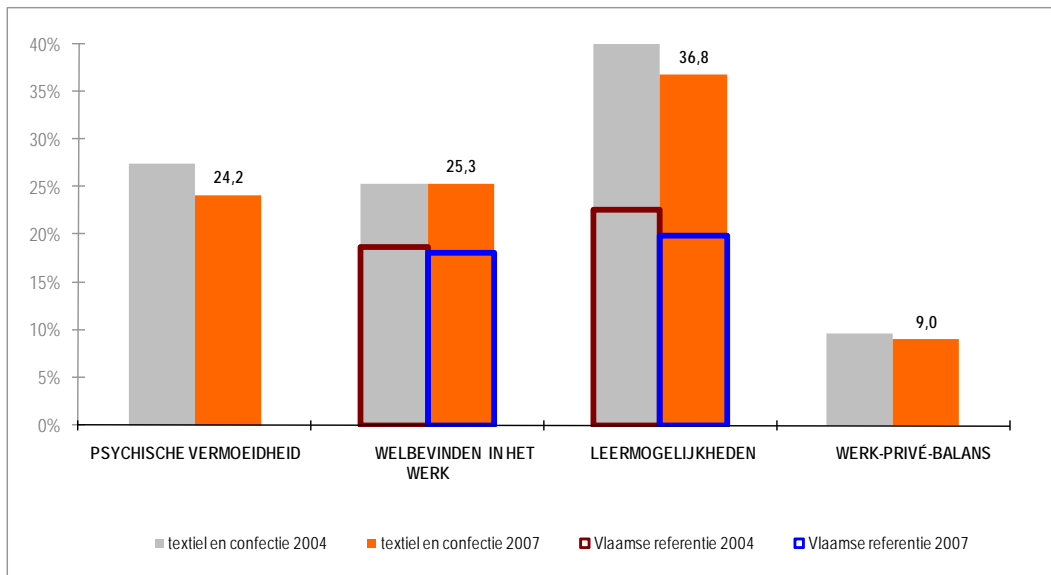
3.2.3 Verschil textiel- en confectionijverheid en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de textiel- en confectionijverheid met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Bij 38,4 % van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan het percentage voor de secundaire sector, dat op 25,3% ligt. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 21,5%. Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de secundaire sector dat op 12% ligt.
- **Autonomie problematisch:** Bij 32,6% van de werknemers uit de textiel- en confectionijverheid is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de secundaire sector, dat op 25,7% ligt.

3.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren textiel- en confectienijverheid 2004-2007

Figuur 9: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de textiel- en confectienijverheid – loontrekkenden (2004-2007)

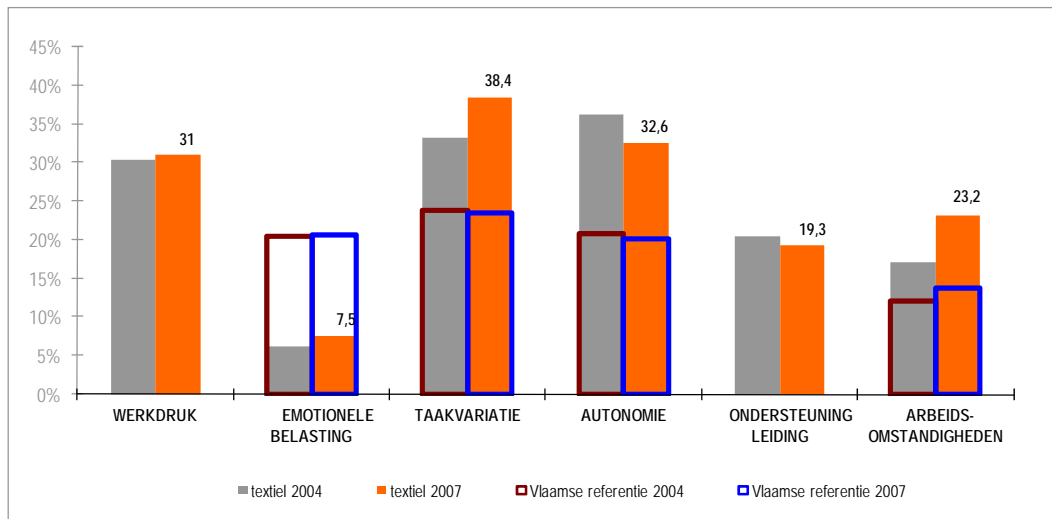

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er in de textiel- en confectienijverheid sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor welbevinden en leermogelijkheden groter in de textiel- en confectienijverheid dan in Vlaanderen. Dit is ook zo voor 2007.

3.4. Evolutie risico-indicatoren textiel- en confectienijverheid 2004-2007

Figuur 10: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de textiel- en confectienijverheid – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren is er in de textiel- en confectienijverheid sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor taakvariatie, autonomie en belastende arbeidsomstandigheden groter in de textiel- en confectienijverheid dan in Vlaanderen. Bij de risicofactor emotionele belasting krijgen we het omgekeerde beeld. De textiel- en confectienijverheid scoort hier onder het gemiddelde voor Vlaanderen. De situatie in 2007 is volledig analoog met deze van 2004.

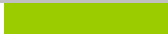

4. Sectorprofiel chemische industrie - loontrek- kenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 428 loontrekkenden uit de chemische industrie. De chemische industrie (nace 24 en 25) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 3,1% van de Vlaamse tewerkstelling.

4.1. De werkbaarheidsindicatoren chemische industrie 2007

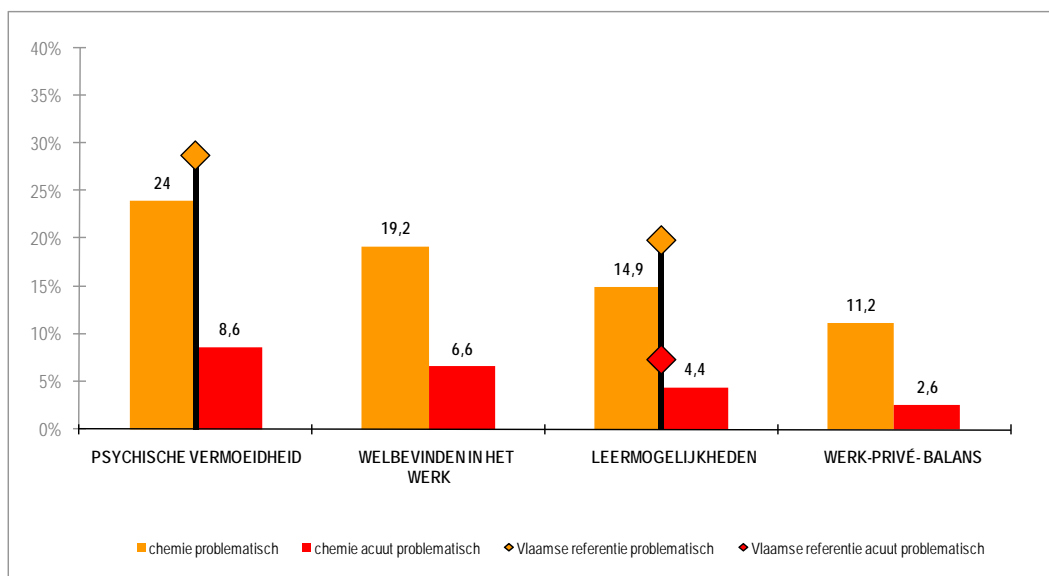
4.1.1 De cijfers

Tabel 6: Werkbaarheidsindicatoren voor de chemische industrie – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Chemie	421	76,0	24,0	8,6
Secundaire sector	2528	73,1	26,9	8,5
			chi ² = 2,411; p = 0,120	chi ² = 0,045 p = 0,832
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 5,076; p = 0,024	chi ² = 0,538 p = 0,463
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Chemie	422	80,8	19,2	6,6
Secundaire sector	2528	77,7	22,3	9,9
			chi ² = 3,045; p = 0,081	chi ² = 5,066 p = 0,024
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 0,002; p = 0,965	chi ² = 1,439; p = 0,230
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Chemie	383	85,1	14,9	4,4
Secundaire sector	2346	76,1	23,9	9,5
			chi ² = 24,608; p = 0,000	chi ² = 15,536 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 9,136; p = 0,003	chi ² = 5,835; p = 0,016
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Chemie	421	88,8	11,2	2,6
Secundaire sector	2535	90,7	9,3	2,4
			chi ² = 1,799; p = 0,180	chi ² = 0,681 p = 0,409
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 0,035; p = 0,852	chi ² = 0,101; p = 0,751

4.1.2 Verschil chemische industrie en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 11: Werkbaarheidsindicatoren chemische industrie – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **welbevinden in het werk** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de chemische industrie en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 19,2% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen') en voor 6,6% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').
- Voor 11,2% van de werknemers uit de chemische industrie is de werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie') en voor 2,6% is ze acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **psychische vermoeidheid** en **leermogelijkheden** zijn er wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. Voor beide werkbaarheidsindicatoren is de situatie voor een kleiner aandeel werknemers uit de chemische industrie problematisch.

- Bij 24% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Dit percentage ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 28,8%. Het aandeel acuut problematisch ('acute werkstress') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 8,6%.
- Bij 14,9% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 4,4% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

4.1.3 Verschil chemische industrie en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

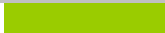

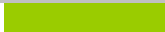

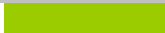

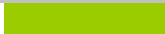

De vergelijking van de chemische industrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Welbevinden in het werk acuut problematisch:** Voor 6,6% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector van 9,9%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 14,9% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector van 23,9%. Bij 4,4% van de werknemers uit de chemische industrie is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook lager dan dat voor de secundaire sector van 9,5%.

4.2. De risico-indicatoren chemische industrie 2007

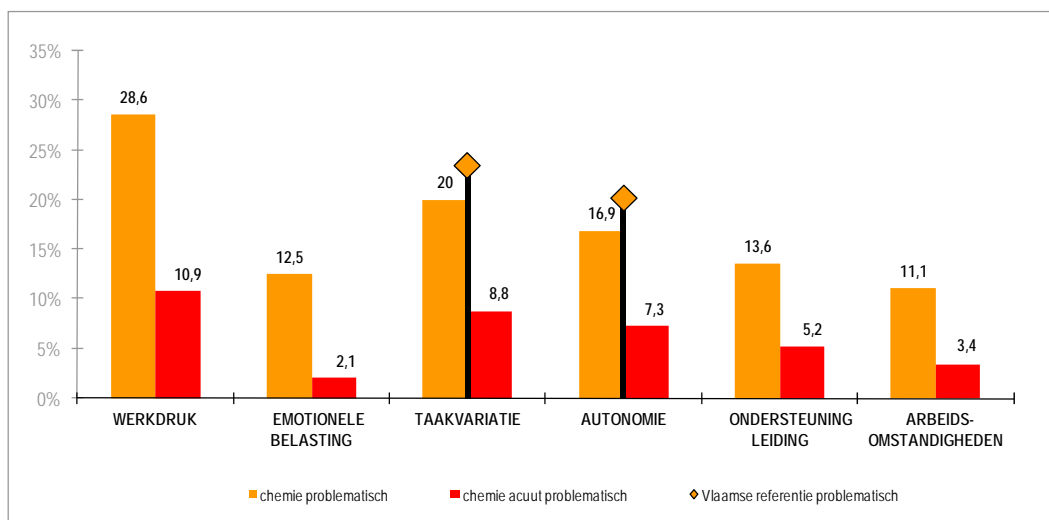
4.2.1 De cijfers

Tabel 7: Risico-indicatoren voor de chemische industrie – loontrekkenden (2007))

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK	N			
Chemie	385	71,4	28,6	10,9
Secundaire sector	2350	67,4	32,6	14,1
			chi ² = 2,487; p = 0,115	chi ² = 3,729; p = 0,053
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 1,254; p = 0,263	chi ² = 1,360; p = 0,244
EMOTIONELE BELASTING	N			
Chemie	383	87,5	12,5	2,1
Secundaire sector	2343	89,4	10,6	1,7
			chi ² = 2,849; p = 0,091	chi ² = 1,304; p = 0,253
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 2,998; p = 0,083	chi ² = 0,641; p = 0,423
TAAKVARIATIE	N			
Chemie	385	80,0	20,0	8,8
Secundaire sector	2346	74,7	25,3	12,0
			chi ² = 10,579; p = 0,001	chi ² = 6,008; p = 0,014
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 4,550; p = 0,033	chi ² = 1,650; p = 0,199
AUTONOMIE	N			
Chemie	384	83,1	16,9	7,3
Secundaire sector	2346	74,3	25,7	10,7
			chi ² = 21,491; p = 0,000	chi ² = 6,939; p = 0,008
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 4,411; p = 0,036	chi ² = 0,013; p = 0,909
ONDERSTEUNING LEIDING	N			
Chemie	383	86,4	13,6	5,2
Secundaire sector	2343	81,5	18,5	7,1
			chi ² = 5,299; p = 0,021	chi ² = 2,089; p = 0,148
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 1,315; p = 0,252	chi ² = 0,476; p = 0,490
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN	N			
Chemie	414	88,9	11,1	3,4
Secundaire sector	2520	76,0	24,0	10,1
			chi ² = 35,008; p = 0,000	chi ² = 17,847; p = 0,000
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 0,552; p = 0,458	chi ² = 0,550; p = 0,458

4.2.2 Verschil chemische industrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 12: Risico-indicatoren voor de chemische industrie – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk**, **emotionele belasting**, **ondersteuning vanuit de directe leiding** en **arbeidsomstandigheden** verschilt de chemische nijverheid niet significant van het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 28,6% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 10,9% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 12,5% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk') en voor 2,1% is ze acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk').
- Voor 13,6% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 5,2% is ze acuut problematisch ('negatieve relatie met directe leiding').
- Voor 11,1% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden') en voor 3,4% is ze acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden').

Voor **taakvariatie** en **autonomie** zien we wel een significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. De chemische sector laat voor beide indicatoren autonomie gunstiger scores optekenen.

- Bij 20% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 8,8%.

- Bij 16,9 % van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie') verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde en ligt op 7,3%.

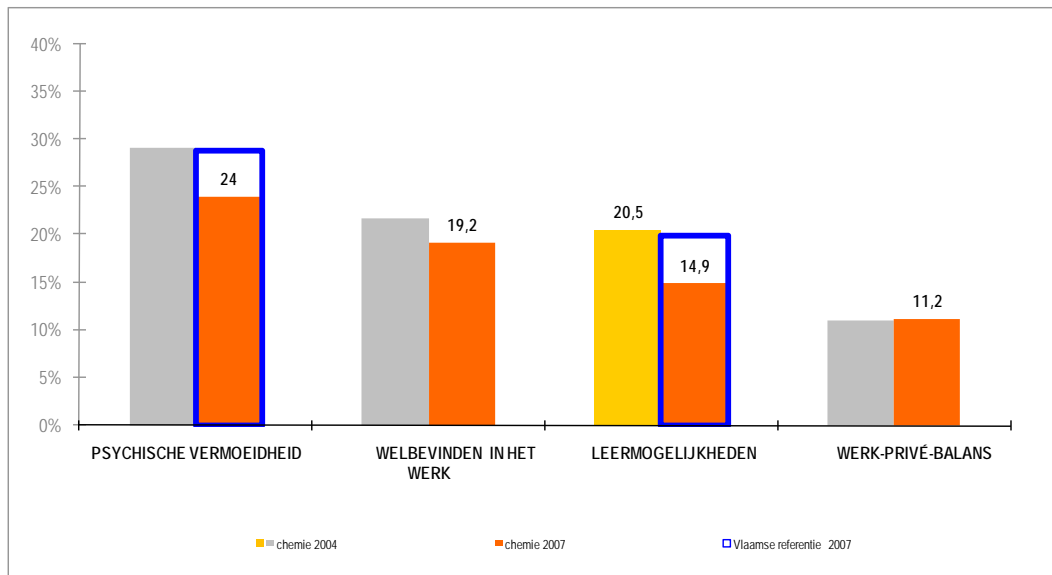
4.2.3 Verschil chemische industrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de chemische industrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Bij 20% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector, dat op 25,3% ligt. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 8,8%. Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector dat op 12% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Bij 16,9% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage is lager dan dat voor de secundaire sector, dat op 25,7% ligt. Bij 7,3% van de werknemers uit de chemische industrie is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem beperkte autonomie'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector dat op 10,7% ligt.
- **Ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch:** Voor 13,6% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector van 18,5%.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 11,1% van de werknemers uit de chemische industrie is de situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector dat op 24% ligt. Voor 3,4% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector dat op 10,1% ligt.

4.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren chemische industrie 2004-2007

Figuur 13: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de chemische industrie – loontrekkenden (2004-2007)

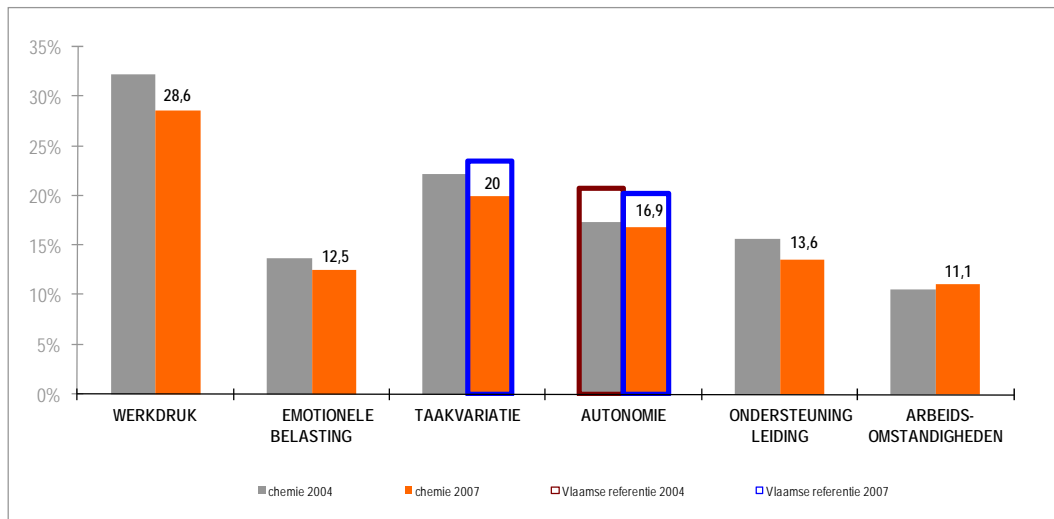

Enkel voor leermogelijkheden is er binnen de chemische industrie sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007. Het aandeel problematisch leermogelijkheden deze periode gedaald van 20,5% naar 14,9%.

In 2004 was er voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren een significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. In 2007 ligt het aandeel problematisch voor psychische vermoeidheid en voor leermogelijkheden beduidend lager dan het Vlaamse gemiddelde.

4.4. Evolutie risico-indicatoren chemische industrie 2004-2007

Figuur 14: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de chemische industrie – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren is er in de chemische industrie sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 lag het aandeel problematisch voor autonomie lager in de chemische industrie dan in Vlaanderen. In 2007 geldt dit ook voor taakvariatie.

5. Sectorprofiel metaalindustrie - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 845 loontrekkenden uit de metaalindustrie. De metaalindustrie (nace 27-35) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 7,7% van de Vlaamse tewerkstelling.

5.1. De werkbaarheidsindicatoren metaalindustrie 2007

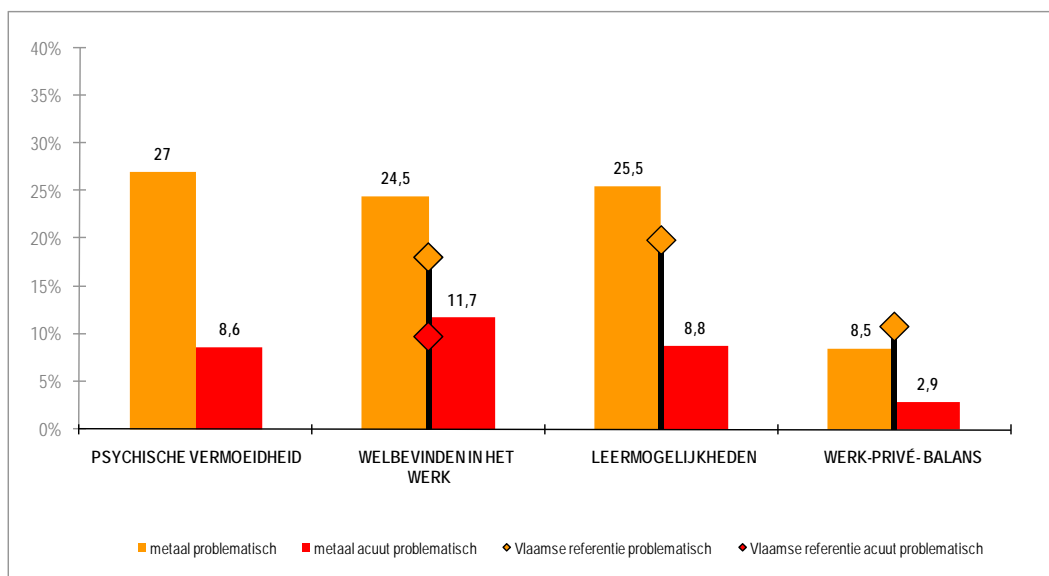
5.1.1 De cijfers

Tabel 8: Werkbaarheidsindicatoren voor de metaalindustrie – loontrekkenden (2007)

		WERKBAARHEIDSINDICATOREN metaal		
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Metaal	823	73,0	27,0	8,6
Secundaire sector	2528	73,1	26,9	8,5
			chi ² = 0,008; p = 0,929	chi ² = 0,116 p = 0,734
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 1,330; p = 0,249	chi ² = 0,843 p = 0,358
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Metaal	822	75,5	24,5	11,7
Secundaire sector	2528	77,7	22,3	9,9
			chi ² = 1,684; p = 0,194	chi ² = 3,613 p = 0,057
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 13,814; p = 0,000	chi ² = 12,732; p = 0,000
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Metaal	772	74,5	25,5	8,8
Secundaire sector	2346	76,1	23,9	9,5
			chi ² = 0,149; p = 0,699	chi ² = 0,906 p = 0,341
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 9,533; p = 0,002	chi ² = 1,600; p = 0,206
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Metaal	824	91,5	8,5	2,9
Secundaire sector	2535	90,7	9,3	2,4
			chi ² = 0,664; p = 0,415	chi ² = 2,281 p = 0,131
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 4,974; p = 0,026	chi ² = 0,958; p = 0,328

5.1.2 Verschil metaalindustrie en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 15: Werkbaarheidsindicatoren metaalindustrie – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **psychische vermoeidheid** zijn er geen significante verschillen tussen de metaalindustrie en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 27% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 8,6% is ze acuut problematisch ('acute werkstress').

Voor **welbevinden in het werk**, **leermogelijkheden** en **werk-privé-balans** zijn er wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. Voor werk-privé-balans is de situatie voor een kleiner aandeel werknemers uit de metaalindustrie problematisch, voor leermogelijkheden en welbevinden in het werk is het aandeel problematisch in de metaalindustrie hoger.

- Bij 24,5% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 11,7% is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Ook dit aandeel overstijgt het Vlaamse referentiecijfer van 7,9%.
- Bij 25,5% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 8,8% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit aandeel verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 8,5% van de werknemers uit de metaalindustrie is de werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentie-

cijfer van 10,8%. Voor 2,9% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

5.1.3 Verschil metaalindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de metaalindustrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er voor geen enkel van de vier werkbaarheidsindicatoren significante verschillen zijn.

5.2. De risico-indicatoren metaalindustrie 2007

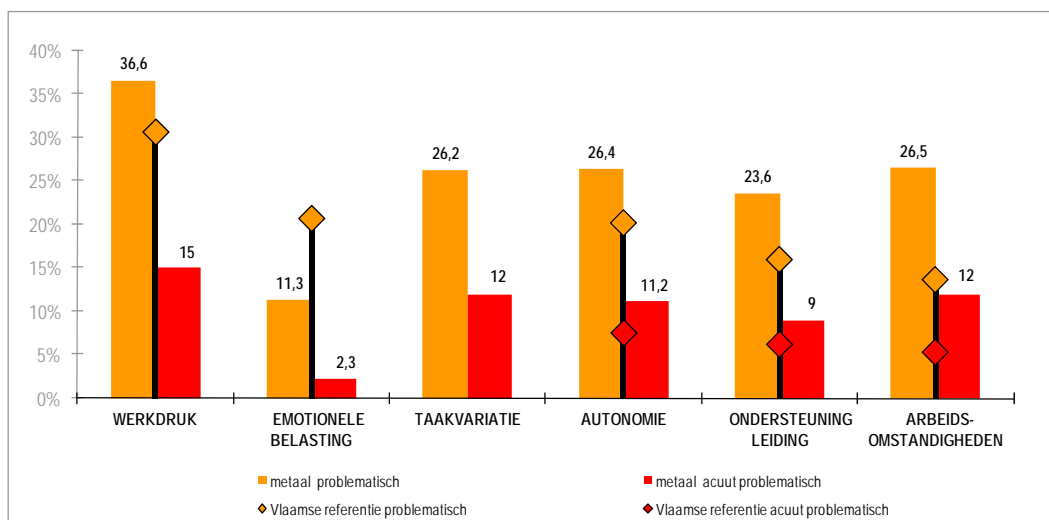
5.2.1 De cijfers

Tabel 9: Risico-indicatoren voor de metaalindustrie – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Metaal	771	63,4	36,6	15,0
Secundaire sector	2350	67,4	32,6	14,1
			chi ² = 6,515; p = 0,011	chi ² = 0,588; p = 0,443
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 10,553; p = 0,001	chi ² = 3,359; p = 0,067
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Metaal	772	88,7	11,3	2,3
Secundaire sector	2343	89,4	10,6	1,7
			chi ² = 1,146; p = 0,284	chi ² = 3,347; p = 0,067
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 11,169; p = 0,001	chi ² = 0,464; p = 0,496
TAAKVARIATIE				
	N			
Metaal	772	73,8	26,2	12,0
Secundaire sector	2346	74,7	25,3	12,0
			chi ² = 0,120; p = 0,729	chi ² = 0,200; p = 0,655
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 1,143; p = 0,285	chi ² = 1,258; p = 0,262
AUTONOMIE				
	N			
Metaal	770	73,6	26,4	11,2
Secundaire sector	2346	74,3	25,7	10,7
			chi ² = 0,004; p = 0,948	chi ² = 0,002; p = 0,961
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 12,323; p = 0,000	chi ² = 14,428; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Metaal	768	76,4	23,6	9,0
Secundaire sector	2343	81,5	18,5	7,1
			chi ² = 15,329; p = 0,000	chi ² = 4,242; p = 0,039
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 34,182; p = 0,000	chi ² = 10,994; p = 0,001
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Metaal	827	73,5	26,5	12,0
Secundaire sector	2520	76,0	24,0	10,1
			chi ² = 7,604; p = 0,006	chi ² = 8,489; p = 0,004
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 115,231; p = 0,000	chi ² = 59,909; p = 0,000

5.2.2 Verschil metaalindustrie en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 16: Risico-indicatoren voor de metaalindustrie – loontrekkenden (2007)

Voor **taakvariatie** verschilt de metaalindustrie niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 26,2 % van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 12%.

Voor **werkdruk**, **emotionele belasting**, **autonomie**, **ondersteuning leiding** en **arbeidsomstandigheden** zien we wel een significant verschil met het Vlaams gemiddelde. Met uitzondering van de emotionele belasting ligt het aandeel van de metaalsector telkens hoger dan het Vlaamse gemiddelde:

- Bij 36,6% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 30,6%. Voor 15% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 11,3% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 2,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 26,4 % van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie') ligt op 11,2%. Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.
- Bij 23,6% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 16%. Voor 9% is ze acuut problema-

tisch ('negatieve relatie met directe leiding'). Ook hier ligt het aandeel boven het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Bij 26,5% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 12% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

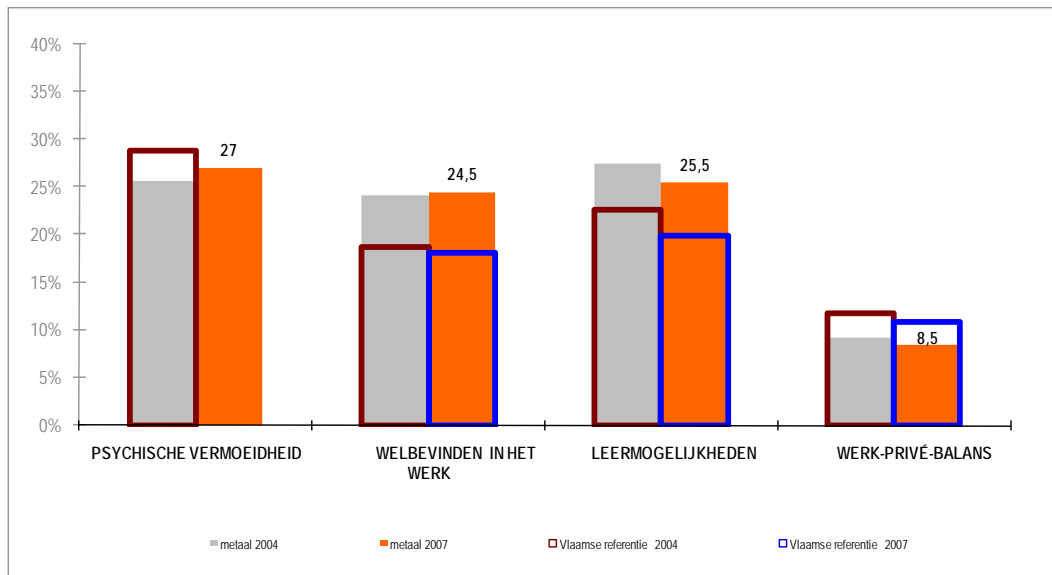
5.2.3 Verschil metaalindustrie en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de metaalindustrie met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk problematisch:** Bij 36,6 % van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector, dat op 32,6% ligt.
- **Ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch en acuut problematisch:** Voor 23,6% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector van 18,5%. Voor 9% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie met de directe leiding'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 7,1%.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 26,5% van de werknemers uit de metaalindustrie is de situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 24% ligt. Voor 12% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 10,1% ligt.

5.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren metaalindustrie 2004-2007

Figuur 17: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de metaalindustrie – loontrekkenden (2004-2007)

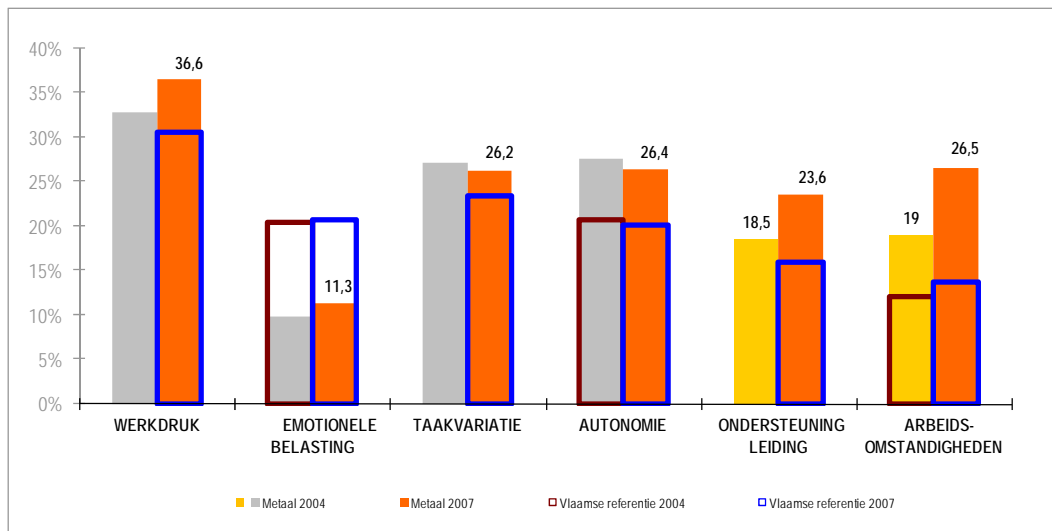

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is in de metaalindustrie er sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 verschilde het aandeel problematisch voor de vier werkbaarheidsindicatoren significant van het Vlaamse gemiddelde. De sector heeft een lagere score voor psychische vermoeidheid en voor werk-privé-balans. Voor welbevinden in het werk en voor leermogelijkheden ligt het aandeel problematisch in de sector hoger dan het Vlaams gemiddelde. Voor 2007 krijgen we met uitzondering psychische vermoeidheid hetzelfde beeld. In 2007 verschilt de sector niet meer significant van het Vlaamse gemiddelde voor psychische vermoeidheid.

5.4. Evolutie risico-indicatoren metaalindustrie 2004-2007

Figuur 18: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de metaalindustrie – loontrekkenden (2004-2007)

Voor twee van de zes risico-indicatoren is er in de metaalindustrie sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007. Het aandeel problematisch voor ondersteuning leiding stijgt van 18,5% naar 23,6%. Het aandeel problematisch voor belastende arbeidsomstandigheden stijgt van 19% naar 26,5%.

In 2004 lag aandeel problematisch voor emotionele belasting lager in de metaalindustrie dan in Vlaanderen. Voor autonomie en belastende arbeidsomstandigheden was het aandeel problematisch in de metaalsector hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 wijkt de sector voor alle risico-indicatoren af van het Vlaamse gemiddelde. Met uitzondering van emotionele belasting ligt het aandeel problematisch in de sector steeds hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

6. Sectorprofiel bouwsector - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 532 loontrekkenden uit de bouwsector. De bouwsector (nace 45) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 5,9% van de Vlaamse tewerkstelling.

6.1. De werkbaarheidsindicatoren bouwsector 2007

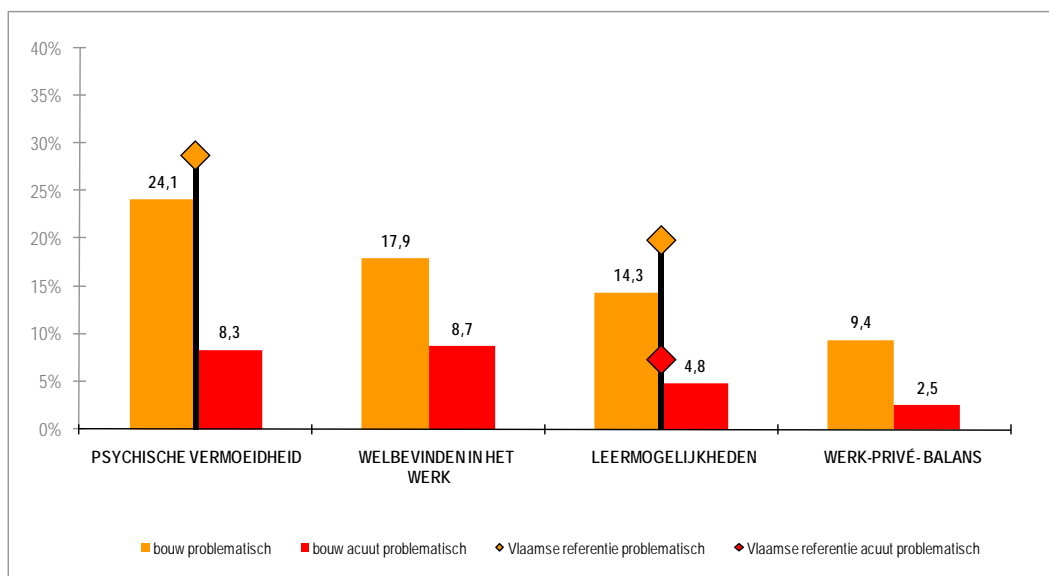
6.1.1 De cijfers

Tabel 10: Werkbaarheidsindicatoren voor de bouwsector – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Bouw	518	75,9	24,1	8,3
Secundaire sector	2528	73,1	26,9	8,5
			chi ² = 2,569; p = 0,109	chi ² = 0,000 p = 0,987
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 5,797; p = 0,016	chi ² = 1,013 p = 0,314
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Bouw	519	82,1	17,9	8,7
Secundaire sector	2528	77,7	22,3	9,9
			chi ² = 6,949; p = 0,008	chi ² = 0,527 p = 0,464
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 0,651; p = 0,420	chi ² = 0,179; p = 0,672
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Bouw	477	85,7	14,3	4,8
Secundaire sector	2346	76,1	23,9	9,5
			chi ² = 33,255; p = 0,000	chi ² = 16,176 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 13,651; p = 0,000	chi ² = 5,568; p = 0,018
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Bouw	520	90,6	9,4	2,5
Secundaire sector	2535	90,7	9,3	2,4
			chi ² = 0,004; p = 0,947	chi ² = 0,509 p = 0,476
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 1,224; p = 0,269	chi ² = 0,032; p = 0,859

6.1.2 Verschil bouwsector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 19: Werkbaarheidsindicatoren bouwsector – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **welbevinden in het werk** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de bouwsector en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 17,9% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen') en voor 8,7% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').
- Voor 9,4% van de werknemers uit de bouwsector is de werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie') en voor 2,5% is ze acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **psychische vermoeidheid** en **leermogelijkheden** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de bouwsector is voor een kleiner aandeel van de werknemers problematisch.

- Voor 24,1% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 28,8%. Voor 8,3% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 14,3% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 4,8% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

6.1.3 Verschil bouwsector en het gemiddelde voor de secundaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de bouwsector met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Welbevinden in het werk problematisch:** Voor 17,9% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector van 22,3%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 14,3% van de werknemers uit de bouwsector industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de secundaire sector van 23,9%. Bij 4,8% van de werknemers uit de bouwsector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook lager dan dat voor de secundaire sector van 9,5%.

6.2. De risico-indicatoren bouwsector 2007

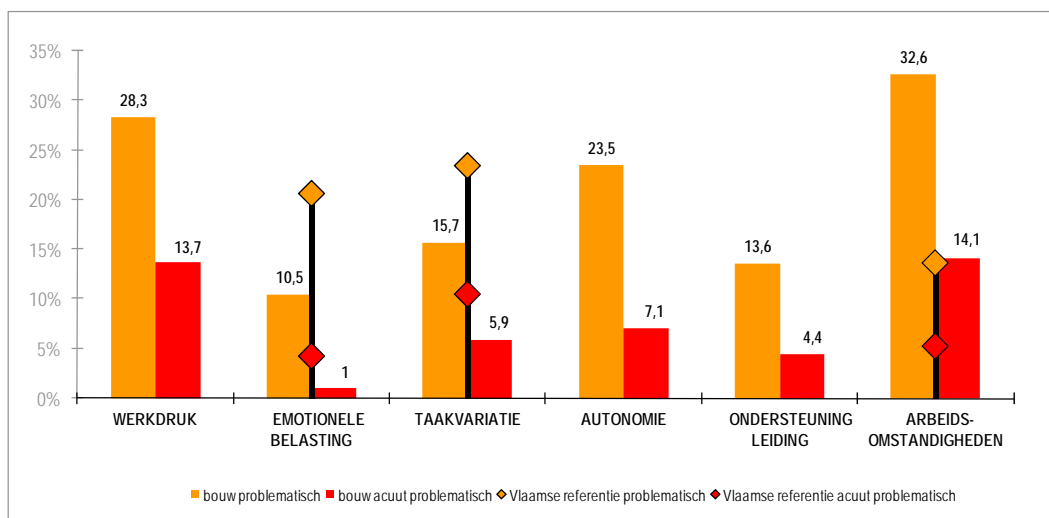
6.2.1 De cijfers

Tabel 11: Risico-indicatoren voor de bouwsector – loontrekkenden (2007)

		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Bouw	481	71,7	28,3	13,7
Secundaire sector	2350	67,4	32,6	14,1
			chi ² = 3,470; p = 0,062	chi ² = 0,044; p = 0,835
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 1,921; p = 0,166	chi ² = 0,367; p = 0,545
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Bouw	477	89,5	10,5	1,0
Secundaire sector	2343	89,4	10,6	1,7
			chi ² = 0,117; p = 0,732	chi ² = 0,473; p = 0,492
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 10,088; p = 0,001	chi ² = 5,183; p = 0,023
TAAKVARIATIE				
	N			
Bouw	478	84,3	15,7	5,9
Secundaire sector	2346	74,7	25,3	12,0
			chi ² = 34,231; p = 0,000	chi ² = 23,478; p = 0,000
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 21,156; p = 0,000	chi ² = 12,724; p = 0,000
AUTONOMIE				
	N			
Bouw	481	76,9	23,1	7,1
Secundaire sector	2346	74,3	25,7	10,7
			chi ² = 3,156; p = 0,076	chi ² = 9,365; p = 0,002
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 1,137; p = 0,286	chi ² = 0,101; p = 0,750
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Bouw	479	86,4	13,6	4,4
Secundaire sector	2343	81,5	18,5	7,1
			chi ² = 6,334; p = 0,012	chi ² = 5,675; p = 0,017
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 1,629; p = 0,202	chi ² = 2,442; p = 0,118
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Bouw	518	67,4	32,6	14,1
Secundaire sector	2520	76,0	24,0	10,1
			chi ² = 31,459; p = 0,000	chi ² = 16,531; p = 0,000
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 154,325; p = 0,000	chi ² = 68,946; p = 0,000

6.2.2 Verschil bouwsector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 20: Risico-indicatoren voor de bouwsector – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk**, **autonomie** en **ondersteuning vanuit de directe leiding** verschilt de bouwsector niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 28,3% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 13,7% is ze acuut problematisch ('extrem hoge werkdruk').
- Voor 23,5% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie') en voor 7,1% is ze acuut problematisch ('extrem beperkte autonomie').
- Voor 13,6% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 4,4% is ze acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

Voor de risico-indicatoren **emotionele belasting**, **taakvariatie** en **arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De bouwsector laat voor emotionele belasting en taakvariatie gunstiger scores zien. Voor belastende arbeidsomstandigheden is het beeld omgekeerd.

- Bij 10,5% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt dubbel zo hoog, namelijk op 20,7%. Het aandeel acuut problematisch ('extrem emotioneel belastend werk') ligt op 1%. Het Vlaamse referentiecijfer hiervoor ligt vier keer zo hoog, namelijk op 4,3%.
- Bij 15,7% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt hoger, namelijk op 23,8%.

23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 5,9%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt bijna dubbel zo hoog, namelijk op 10,5%.

- Bij 32,6% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit is meer dan twee keer zo hoog als het Vlaamse referentiecijfer, dat op 13,7% ligt. Bij 14,1% van de werknemers uit de bouwsector is er sprake van een acuut problematische situatie ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel is bijna drie keer de Vlaamse referentie met een aandeel van 5,3%.

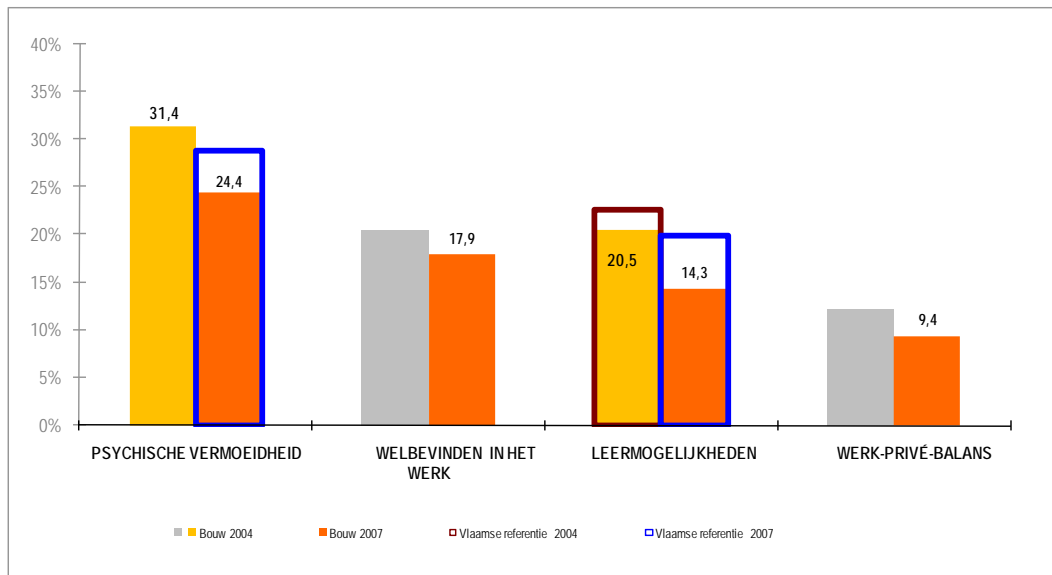
6.2.3 Verschil bouwsector en het gemiddelde voor de secundaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de bouwsector met het gemiddelde voor de secundaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Voor 15,7% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector, dat op 25,3% ligt. Voor 5,9% is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector, dat op 10,3% ligt.
- **Autonomie acuut problematisch:** Voor 7,1% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector, dat op 10,7% ligt.
- **Ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch en acuut problematisch:** Voor 13,6% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector van 18,5%. Voor 4,4% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie met de directe leiding'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de secundaire sector dat op 7,1%.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 32,6% van de werknemers uit de bouwsector is de situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 24% ligt. Voor 14,1% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit percentage ligt hoger dan dat voor de secundaire sector dat op 10,1% ligt.

6.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren bouwsector 2004-2007

Figuur 21: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de bouwsector – loontrekkenden (2004-2007)

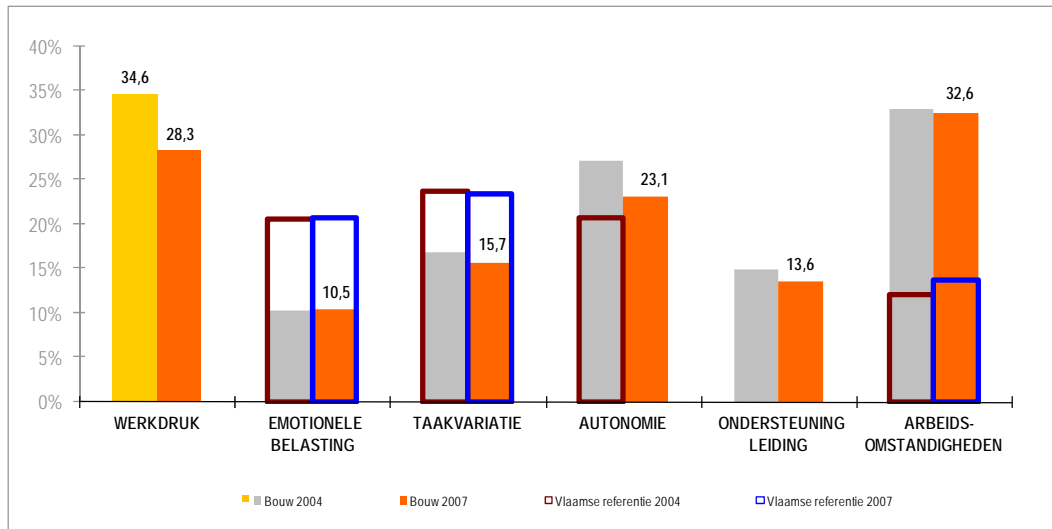

Voor zowel psychische vermoeidheid als voor leermogelijkheden is er in de bouwsector sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007. Het aandeel problematisch voor psychische vermoeidheid daalt in de sector van 31,4% naar 24,4%. Het aandeel problematisch voor leermogelijkheden daalt van 20,5% naar 14,3%.

In 2004 was het aandeel problematisch enkel voor leermogelijkheden significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag voor deze werkbaarheidsindicator lager dan het Vlaamse gemiddelde. Dit is ook zo voor 2007. In 2007 ligt ook voor psychische vermoeidheid het aandeel problematisch in de bouwsector lager dan het Vlaamse gemiddelde.

6.4. Evolutie risico-indicatoren bouwsector 2004-2007

Figuur 22: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de bouwsector – loontrek-kenden (2004-2007)

Enkel voor werkdruk is er in de bouwsector sprake van een significante evolutie in de periode 2004-2007. Het aandeel problematisch voor ondersteuning leiding daalt van 34,6% naar 28,3%.

In 2004 lag aandeel problematisch voor emotionele belasting, taakvariatie lager in de bouwsector dan in Vlaanderen. Voor autonomie en belastende arbeidsomstandigheden was het aandeel problematisch in de bouwsector hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 krijgen we hetzelfde beeld behalve dan voor autonomie. Er is in 2007 voor deze indicator geen sprake meer van een significante afwijking van het Vlaamse gemiddelde.

7. Sectorprofiel groot- en kleinhandel - loontrek- kenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 726 loontrekkenden uit de groot- en kleinhandel. De groot- en kleinhandel (nace 51-52) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 12,1% van de Vlaamse tewerkstelling.

7.1. De werkbaarheidsindicatoren groot- en kleinhandel 2007

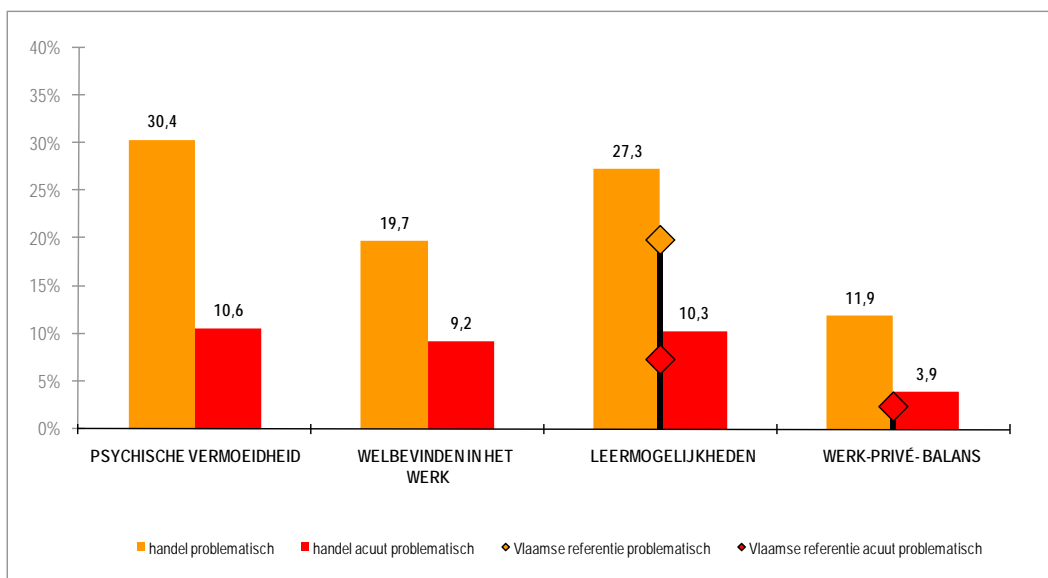
7.1.1 De cijfers

Tabel 12: Werkbaarheidsindicatoren voor de groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID				
	N			
Groot- en kleinhandel	710	69,6	30,4	10,6
Tertiaire sector	2598	69,7	30,3	10,7
Vlaamse referentie		9516	71,2	28,8
			28,8	9,7
			chi ² = 0,011; p = 0,917	chi ² = 0,006 p = 0,939
			chi ² = 0,937; p = 0,333	chi ² = 0,818 p = 0,366
WELBEVINDEN IN HET WERK				
	N			
Groot- en kleinhandel	710	80,3	19,7	9,2
Tertiaire sector	2604	78,7	21,3	9,3
Vlaamse referentie		9528	81,9	18,1
			18,1	7,9
			chi ² = 1,267; p = 0,260	chi ² = 0,002 p = 0,965
			chi ² = 0,092; p = 0,762	chi ² = 0,919; p = 0,338
LEERMOGELIJKHEDEN				
	N			
Groot- en kleinhandel	671	72,7	27,3	10,3
Tertiaire sector	2448	77,3	22,7	8,9
Vlaamse referentie		8911	80,1	19,9
			19,9	7,3
			chi ² = 22,846; p = 0,000	chi ² = 7,913 p = 0,005
			chi ² = 16,010; p = 0,000	chi ² = 6,761; p = 0,009
WERK-PRIVE-BALANS				
	N			
Groot- en kleinhandel	713	88,1	11,9	3,9
Tertiaire sector	261	87,4	12,6	3,0
Vlaamse referentie		9560	89,2	10,8
			10,8	2,4
			chi ² = 0,000; p = 0,994	chi ² = 4,660 p = 0,031
			chi ² = 0,787; p = 0,375	chi ² = 6,762; p = 0,009

7.1.2 Verschil groot- en kleinhandel en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 23: Werkbaarheidsindicatoren groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **psychische vermoeidheid** en **welbevinden in het werk** zijn er geen significante verschillen tussen de groot- en kleinhandel en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 30,4% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 10,6% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').
- Voor 19,7% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen') en voor 9,2% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').

Voor **leermogelijkheden** en **werk-privé-balans** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de groot- en kleinhandel is voor een groter aandeel van de werknemers problematisch.

- Bij 27,3% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 10,3% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.
- Voor 11,9% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Hier zien we geen verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor 3,9% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 2,4%.

7.1.3 Verschil groot- en kleinhandel en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de groot- en kleinhandel met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 27,3% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de tertiaire sector van 22,7%. Bij 10,3% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook hoger dan dat voor de tertiaire sector van 8,9%.
- **Werk-privé-balans acuut problematisch:** Voor 3,9% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van werk-privé-balans acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de tertiaire sector van 3%.

7.2. De risico-indicatoren groot- en kleinhandel 2007

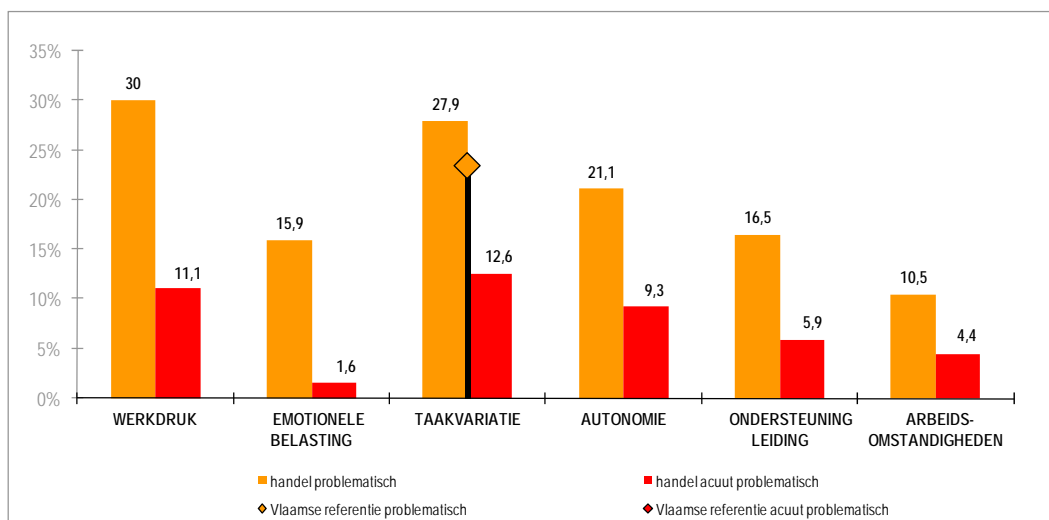
7.2.1 De cijfers

Tabel 13: Risico-indicatoren voor de groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK		N		
Groot- en kleinhandel	674	70,0	30,0	11,1
Tertiaire sector	2450	66,4	33,6	13,9
Vlaamse referentie		8925	69,4	30,6
				12,5
				chi ² = 3,672; p = 0,055
				chi ² = 4,278; p = 0,039
				chi ² = 0,424; p = 0,515
				chi ² = 1,784; p = 0,182
EMOTIONELE BELASTING		N		
Groot- en kleinhandel	2447	84,1	15,9	1,6
Tertiaire sector	2310	84,6	15,4	2,9
Vlaamse referentie		8910	79,3	20,7
				4,3
				chi ² = 0,569; p = 0,451
				chi ² = 4,209; p = 0,040
				chi ² = 0,037; p = 0,847
				chi ² = 3,097; p = 0,078
TAAKVARIATIE		N		
Groot- en kleinhandel	673	72,1	27,9	12,6
Tertiaire sector	2449	73,1	26,9	11,9
Vlaamse referentie		8919	76,5	23,5
				10,5
				chi ² = 2,060; p = 0,151
				chi ² = 4,206; p = 0,040
				chi ² = 4,298; p = 0,038
				chi ² = 2,375; p = 0,123
AUTONOMIE		N		
Groot- en kleinhandel	669	78,9	21,1	9,3
Tertiaire sector	2448	80,7	19,3	7,4
Vlaamse referentie		8906	79,8	20,2
				7,5
				chi ² = 0,685; p = 0,408
				chi ² = 5,182; p = 0,023
				chi ² = 0,002; p = 0,968
				chi ² = 3,203; p = 0,074
ONDERSTEUNING LEIDING		N		
Groot- en kleinhandel	673	83,5	16,5	5,9
Tertiaire sector	2445	85,5	14,5	5,8
Vlaamse referentie		8911	84,0	16,0
				6,2
				chi ² = 5,260; p = 0,022
				chi ² = 0,376; p = 0,540
				chi ² = 0,386; p = 0,534
				chi ² = 0,009; p = 0,925
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN		N		
Groot- en kleinhandel	712	89,5	10,5	4,4
Tertiaire sector	2590	88,3	11,7	4,3
Vlaamse referentie		9497	86,3	13,7
				5,3
				chi ² = 1,314; p = 0,252
				chi ² = 2,632; p = 0,105
				chi ² = 1,978; p = 0,160
				chi ² = 0,081; p = 0,776

7.2.2 Verschil groot- en kleinhandel en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 24: Risico-indicatoren voor de groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk**, **emotionele belasting**, **autonomie**, **ondersteuning vanuit de directe leiding** en **arbeidsomstandigheden** verschilt de groot- en kleinhandel niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 30% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 11,1% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 15,9% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk') en voor 1,6% is ze acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk').
- Voor 21,1% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie') en voor 9,3% is ze acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie').
- Voor 16,5% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 5,9% is ze acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').
- Voor 10,5% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden') en voor 4,4% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden').

Voor de risico-indicator **taakvariatie** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De groot- en kleinhandel laat voor taakvariatie minder gunstige scores zien

- Bij 27,9% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, na-

melijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 12,6%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 10,5%.

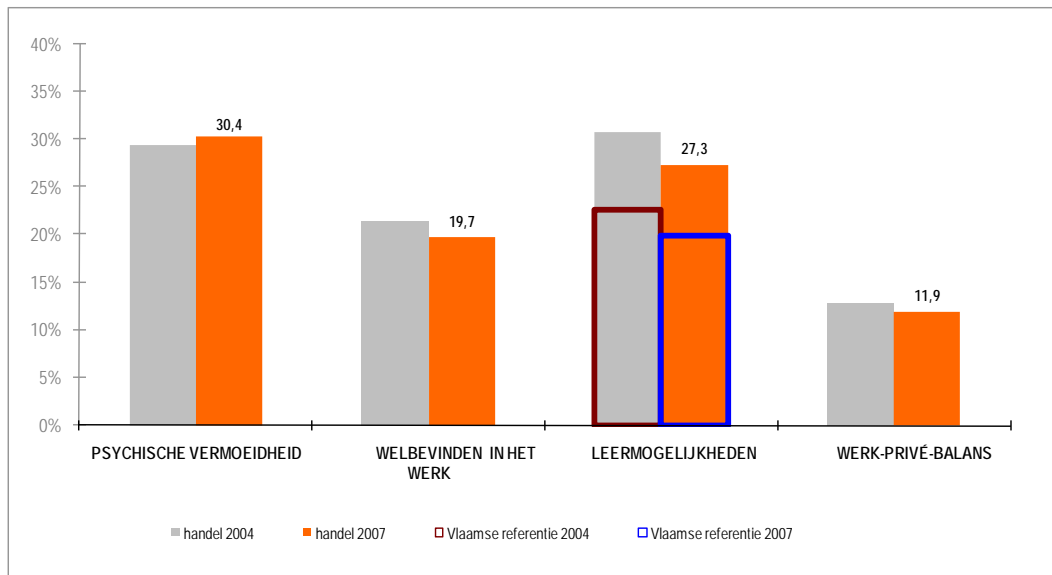
7.2.3 Verschil groot- en kleinhandel en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de groot- en kleinhandel met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk acuut problematisch:** Voor 11,1% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van werkdruk acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Dit percentage ligt onder het gemiddelde voor de tertiaire sector van 13,9%.
- **Emotionele belasting acuut problematisch:** Voor 1,6% van de werknemers uit de groot- en de kleinhandel is de situatie op het vlak van emotionele belasting acuut problematisch ('extreem emotioneel belastende werk'). Dit percentage ligt onder het gemiddelde voor de tertiaire sector van 2,9%.
- **Taakvariatie acuut problematisch:** Voor 12,6% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 11,9% ligt.
- **Autonomie acuut problematisch:** Voor 9,3% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 7,4% ligt.
- **Ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch:** Voor 16,5% van de werknemers uit de groot- en kleinhandel is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector van 14,5%.

7.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren groot- en kleinhandel 2004-2007

Figuur 25: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2004-2007)

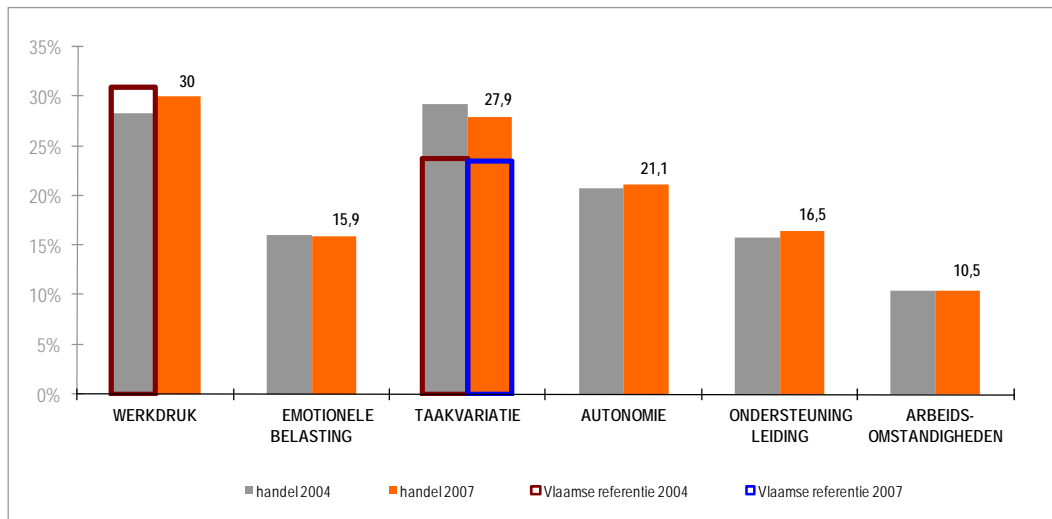

Voor geen enkele werkbaarheidsindicator is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor leermogelijkheden significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag voor deze werkbaarheidsindicator hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Voor 2007 is de conclusie analoog.

7.4. Evolutie risico-indicatoren groot- en kleinhandel 2004-2007

Figuur 26: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de groot- en kleinhandel – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor werkdruk en taakvariatie voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. De sector heeft een lager aandeel voor problematische werkdruk en een hoger aandeel voor taakvariatie problematisch. Voor 2007 is er enkel een verschil voor taakvariatie.

8. Sectorprofiel horeca - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 201 loontrekkenden uit de horeca. De horeca (nace 55) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 3,2% van de Vlaamse tewerkstelling.

8.1. De werkbaarheidsindicatoren horeca 2007

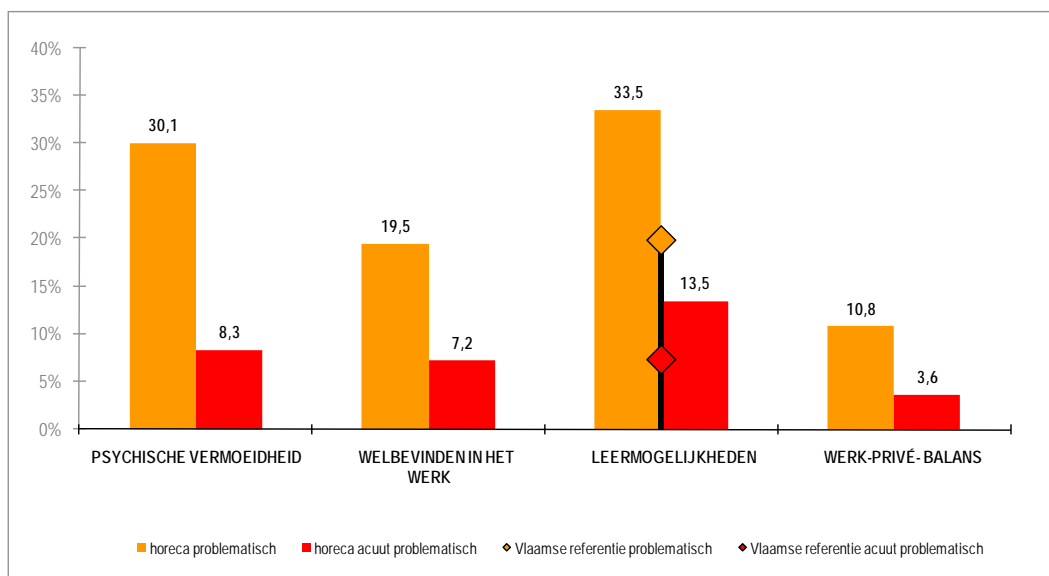
8.1.1 De cijfers

Tabel 14: Werkbaarheidsindicatoren voor de horeca – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Horeca	193	69,9	30,1	8,3
Tertiaire sector	2598	69,7	30,3	10,7
			chi ² = 0,035; p = 0,852	chi ² = 1,418 p = 0,234
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 0,167; p = 0,683	chi ² = 0,405 p = 0,525
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Horeca	195	80,5	19,5	7,2
Tertiaire sector	2604	78,7	21,3	9,3
			chi ² = 0,581; p = 0,446	chi ² = 1,092 p = 0,296
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 0,006; p = 0,937	chi ² = 0,287; p = 0,592
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Horeca	185	66,5	33,5	13,5
Tertiaire sector	2448	77,3	22,7	8,9
			chi ² = 27,237; p = 0,000	chi ² = 12,187 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 18,763; p = 0,000	chi ² = 9,727; p = 0,002
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Horeca	195	89,2	10,8	3,6
Tertiaire sector	2610	87,4	12,6	3,0
			chi ² = 0,298; p = 0,585	chi ² = 1,382 p = 0,240
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 0,003; p = 0,954	chi ² = 1,314; p = 0,252

8.1.2 Verschil horeca en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 27: Werkbaarheidsindicatoren horeca – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **psychische vermoeidheid**, **welbevinden in het werk** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de horeca en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 30,1% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 8,3% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').
- Voor 19,5% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen') en voor 7,2% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').
- Voor 10,8% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Voor 3,6% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **leermogelijkheden** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de horeca is voor een groter aandeel van de werknemers problematisch.

- Bij 33,5% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 13,5% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

8.1.3 Verschil horeca en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de horeca met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 33,5% van de werknemers uit de horeca industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de tertiaire sector van 22,7%. Bij 13,5% van de werknemers uit de horeca is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook hoger dan dat voor de tertiaire sector van 8,9%.

8.2. De risico-indicatoren horeca 2007

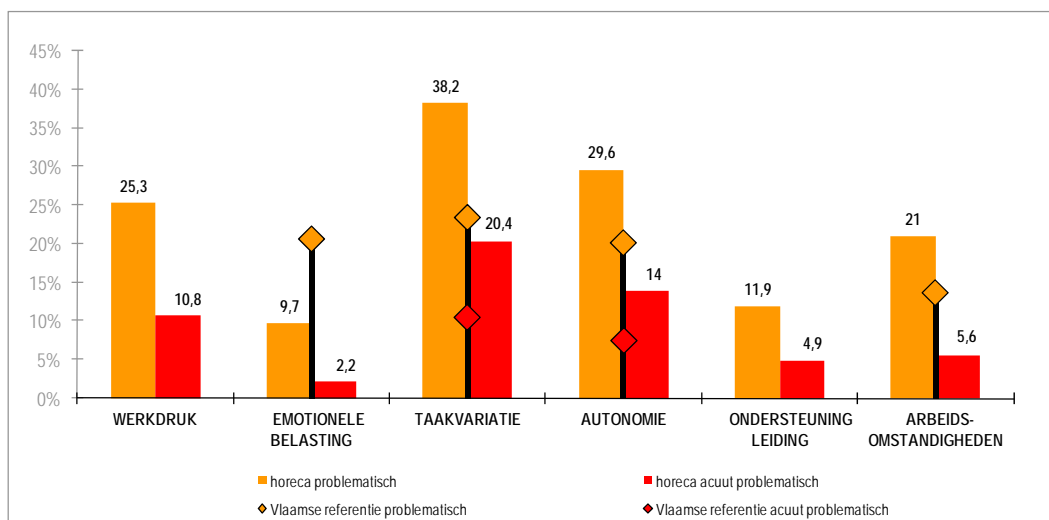
8.2.1 De cijfers

Tabel 15: Risico-indicatoren voor de horeca – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Horeca	186	74,7	25,3	10,8
Tertiaire sector	2450	66,4	33,6	13,9
		chi ² = 7,078; p = 0,008		chi ² = 1,940; p = 0,164
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
		chi ² = 3,297; p = 0,069		chi ² = 0,794; p = 0,373
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Horeca	186	90,3	9,7	2,2
Tertiaire sector	2447	84,6	15,4	2,9
		chi ² = 4,864; p = 0,027		chi ² = 0,509; p = 0,475
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
		chi ² = 5,488; p = 0,019		chi ² = 0,265; p = 0,607
TAAKVARIATIE				
	N			
Horeca	186	61,8	38,2	20,4
Tertiaire sector	2449	73,1	26,9	11,9
		chi ² = 18,370; p = 0,000		chi ² = 22,680; p = 0,000
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
		chi ² = 19,995; p = 0,000		chi ² = 18,631; p = 0,000
AUTONOMIE				
	N			
Horeca	186	70,4	29,6	14,0
Tertiaire sector	2448	80,7	19,3	7,4
		chi ² = 13,068; p = 0,000		chi ² = 15,604; p = 0,000
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
		chi ² = 8,614; p = 0,003		chi ² = 12,006; p = 0,001
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Horeca	185	88,1	11,9	4,9
Tertiaire sector	2445	85,5	14,5	5,8
		chi ² = 0,331; p = 0,565		chi ² = 0,114; p = 0,736
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
		chi ² = 2,175; p = 0,140		chi ² = 0,494; p = 0,482
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Horeca	195	79,0	21,0	5,6
Tertiaire sector	2590	88,3	11,7	4,3
		chi ² = 29,289; p = 0,000		chi ² = 4,289; p = 0,038
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
		chi ² = 14,157; p = 0,000		chi ² = 1,142; p = 0,285

8.2.2 Verschil horeca en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 28: Risico-indicatoren voor de horeca – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk** en **ondersteuning vanuit de directe leiding** verschilt de horeca niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 25,3% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 10,8% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 11,9% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Voor 4,9% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

Voor de risico-indicatoren **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **belastende arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde.

De horeca laat met uitzondering van emotionele belasting minder gunstiger scores zien

- Voor 9,7% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 2,2% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Hier is geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 38,2% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 20,4%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 10,5%.
- Voor 29,6% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Voor 14% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 21% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 5,6% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

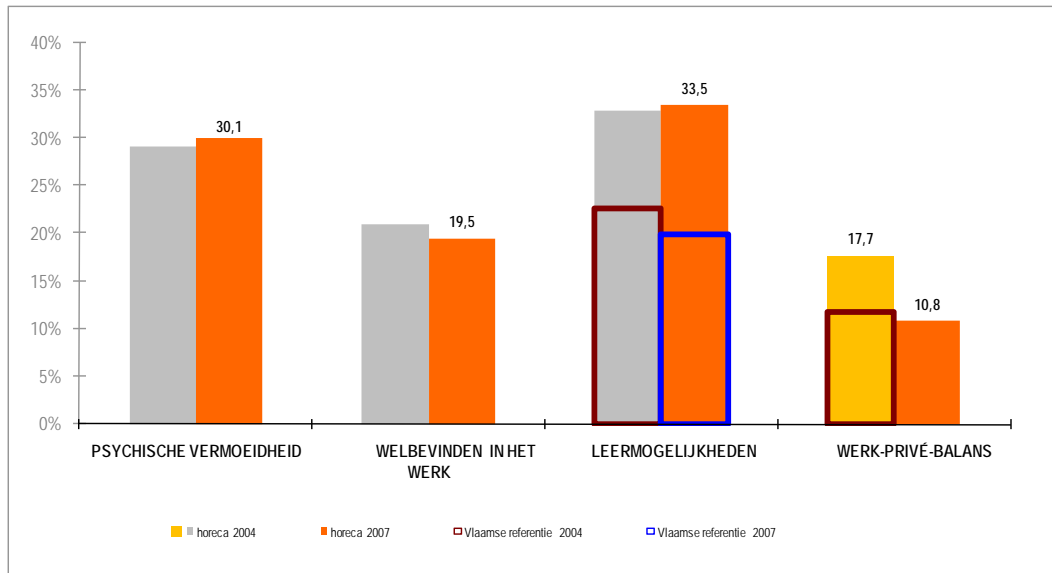
8.2.3 Verschil horeca en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de horeca met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk problematisch:** Voor 25,3% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit percentage ligt onder het gemiddelde voor de tertiaire sector van 33,6%.
- **Emotionele belasting problematisch:** Voor 9,7% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastende werk'). Dit percentage ligt onder het gemiddelde voor de tertiaire sector van 15,4%.
- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Voor 38,2% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 26,9% ligt. Voor 20,4% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 11,9% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 29,6% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 19,3% ligt. Voor 14% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 7,4% ligt.
- **Belastende arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 21% van de werknemers uit de horeca is de situatie op het vlak van belastende arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector van 11,7%. Voor 5,6% van de werknemers is de situatie voor arbeidsomstandigheden acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel is hoger dan het gemiddelde voor de tertiaire sector dat op 4,3% ligt.

8.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren horeca 2004-2007

Figuur 29: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de horeca – loontrekkenden (2004-2007)

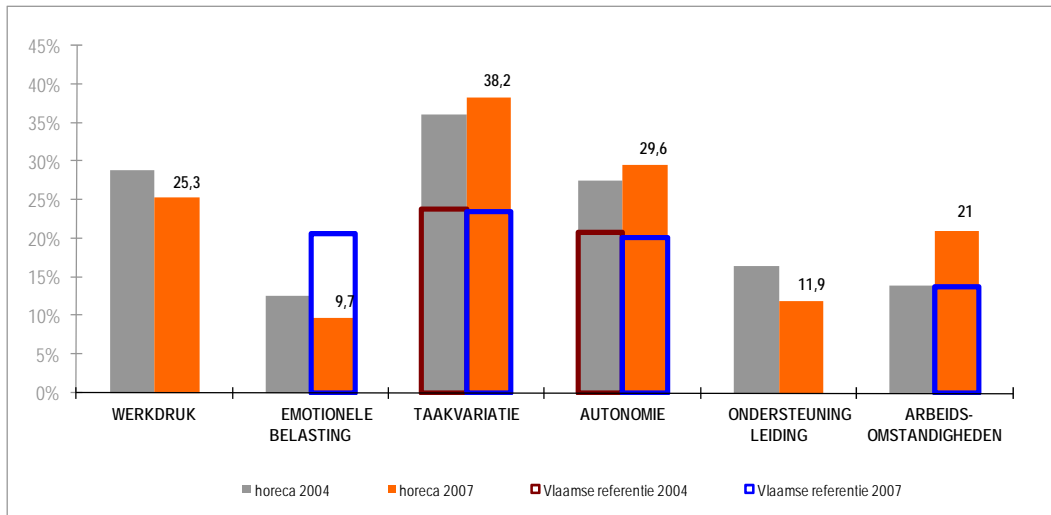

Enkel voor werk-privé-balans is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007. Het aandeel problematisch voor werk-privé-balans is in die periode voor de horeca gedaald van 17,7% naar 10,8%.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor leermogelijkheden en voor werk-privé-balans significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag in de horeca voor deze werkbaarheidsindicatoren hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Voor 2007 is dit enkel nog zo voor leermogelijkheden.

8.4. Evolutie risico-indicatoren horeca 2004-2007

Figuur 30: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de horeca – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor taakvariatie en autonomie voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. De sector heeft een hoger aandeel problematisch voor beide indicatoren. Voor 2007 blijft dit verschil bestaan. In dat jaar is er ook sprake van een significant verschil met het Vlaamse gemiddelde voor emotionele belasting en voor arbeidsomstandigheden. Voor emotionele belasting scoort de sector lager dan het Vlaamse gemiddelde, voor belastende arbeidsomstandigheden scoort de sector dan weer hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

9. Sectorprofiel transportsector - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 392 loontrekkenden uit de transportsector. De transportsector (nace 60-63) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 5% van de Vlaamse tewerkstelling.

9.1. De werkbaarheidsindicatoren transportsector 2007

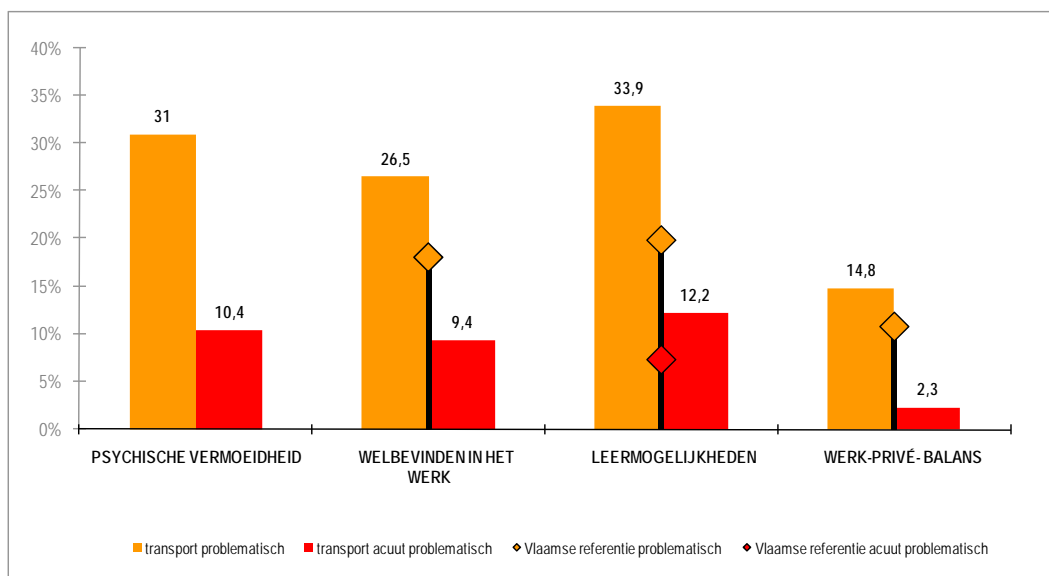
9.1.1 De cijfers

Tabel 16: Werkbaarheidsindicatoren voor de transportsector – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Transport	384	69,0	31,0	10,4
Tertiaire sector	2598	69,7	30,3	10,7
			chi ² = 0,029; p = 0,866	chi ² = 0,025 p = 0,874
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 0,972; p = 0,324	chi ² = 0,343 p = 0,558
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Transport	384	73,5	26,5	9,4
Tertiaire sector	2604	78,7	21,3	9,3
			chi ² = 6,147; p = 0,013	chi ² = 0,037 p = 0,848
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 13,730; p = 0,000	chi ² = 0,788; p = 0,375
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Transport	345	66,1	33,9	12,2
Tertiaire sector	2448	77,3	22,7	8,9
			chi ² = 45,209; p = 0,000	chi ² = 12,340 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 35,714; p = 0,000	chi ² = 10,566; p = 0,001
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Transport	384	85,2	14,8	2,3
Tertiaire sector	2610	87,4	12,6	3,0
			chi ² = 3,215; p = 0,073	chi ² = 0,000 p = 0,997
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 6,457; p = 0,011	chi ² = 0,003; p = 0,958

9.1.2 Verschil transportsector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 31: Werkbaarheidsindicatoren transportsector – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscore **psychische vermoeidheid** is er geen significant verschil tussen de transportsector en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 31% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 10,4% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').

Voor **welbevinden in het werk**, **leermogelijkheden** en **werk-privé-balans** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de transportsector is voor een groter aandeel van de werknemers problematisch.

- Voor 26,5% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 9,4% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Op dat vlak is er geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 33,9% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 12,2% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.
- Voor 14,8% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel ligt de sector boven het Vlaamse referentiecijfer van 10,8%. Voor 2,3% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

9.1.3 Verschil transportsector en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de transportsector met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Welbevinden problematisch:** Voor 26,5% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt hoger dan het gemiddelde voor de tertiaire sector van 21,3%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 33,9% van de werknemers uit de transportsector industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is hoger dan het percentage voor de tertiaire sector van 22,7%. Bij 12,2% van de werknemers uit de transportsector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook hoger dan dat voor de tertiaire sector van 8,9%.

9.2. De risico-indicatoren transportsector 2007

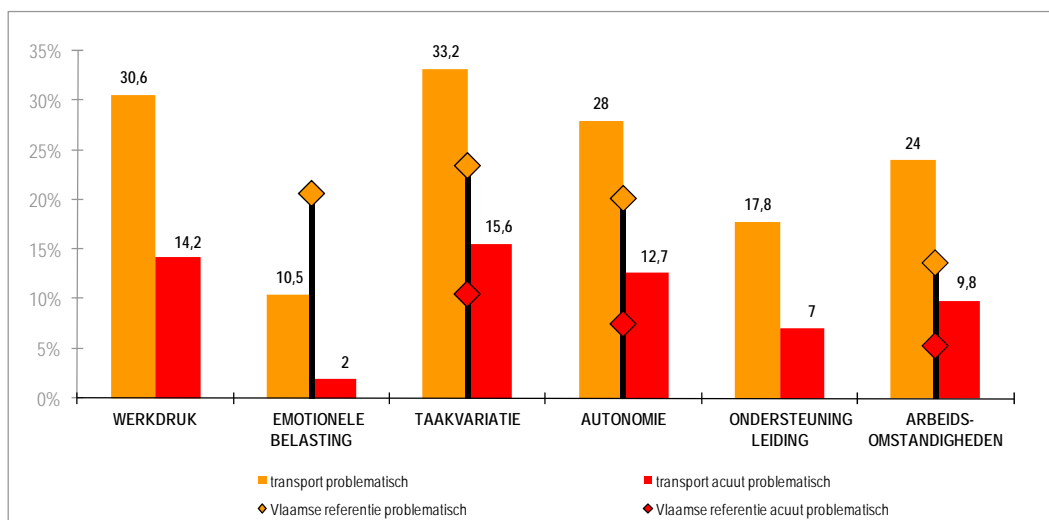
9.2.1 De cijfers

Tabel 17: Risico-indicatoren voor de transportsector – loontrekkenden (2007)

		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Transport	346	69,4	30,6	14,2
Tertiaire sector	2450	66,4	33,6	13,9
			chi ² = 1,488; p = 0,223	chi ² = 0,019; p = 0,890
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 0,041; p = 0,840	chi ² = 0,599; p = 0,439
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Transport	344	89,5	10,5	2,0
Tertiaire sector	2447	84,6	15,4	2,9
			chi ² = 5,951; p = 0,015	chi ² = 1,153; p = 0,283
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 7,486; p = 0,006	chi ² = 0,681; p = 0,409
TAAKVARIATIE				
	N			
Transport	346	66,8	33,2	15,6
Tertiaire sector	2449	73,1	26,9	11,9
			chi ² = 11,722; p = 0,001	chi ² = 11,363; p = 0,001
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 14,972; p = 0,000	chi ² = 8,685; p = 0,003
AUTONOMIE				
	N			
Transport	346	72,0	28,0	12,7
Tertiaire sector	2448	80,7	19,3	7,4
			chi ² = 15,470; p = 0,000	chi ² = 17,227; p = 0,000
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 10,417; p = 0,001	chi ² = 14,097; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Transport	343	82,2	17,8	7,0
Tertiaire sector	2445	85,5	14,5	5,8
			chi ² = 6,362; p = 0,012	chi ² = 1,815; p = 0,178
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 1,294; p = 0,255	chi ² = 0,605; p = 0,437
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Transport	379	76,0	24,0	9,8
Tertiaire sector	2590	88,3	11,7	4,3
			chi ² = 62,513; p = 0,000	chi ² = 22,908; p = 0,000
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 44,431; p = 0,000	chi ² = 22,348; p = 0,000

9.2.2 Verschil transportsector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 32: Risico-indicatoren voor de transportsector – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk** en **ondersteuning vanuit de directe leiding** verschilt de transportsector niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 30,6% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 14,2% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 17,8% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Voor 7% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

Voor de risico-indicatoren **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **belastende arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De transportsector laat met uitzondering van emotionele belasting minder gunstiger scores zien:

- Voor 10,5% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 2% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Hier is geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Bij 33,2% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 15,6%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 10,5%.
- Voor 28% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse refe-

rentiecijfer van 20,2%. Voor 12,7% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 24% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 9,8% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

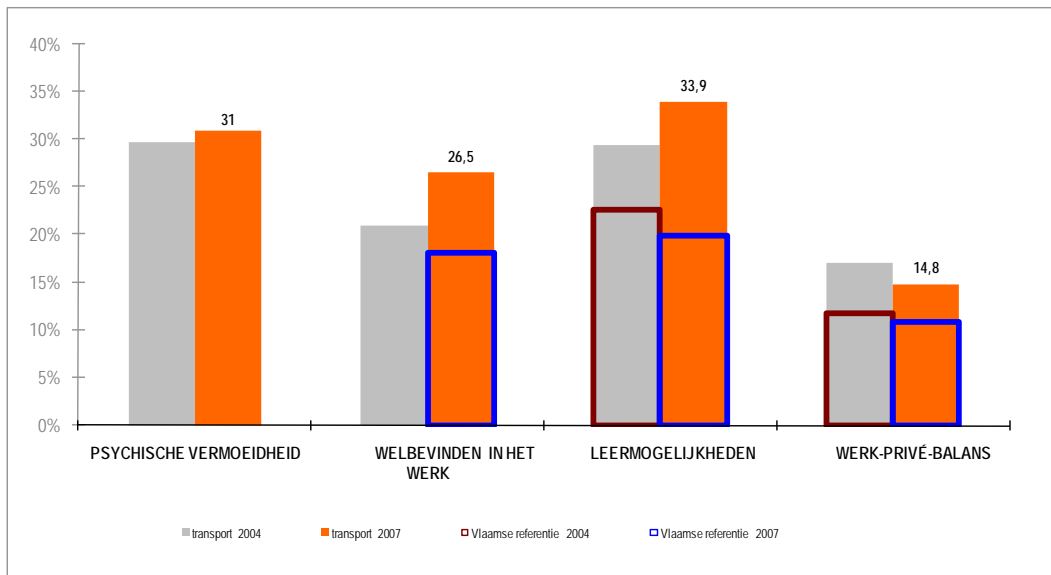
9.2.3 Verschil transportsector en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de transportsector met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Emotionele belasting problematisch:** Voor 10,5% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastende werk'). Dit percentage ligt onder het gemiddelde voor de tertiaire sector van 15,4%.
- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Voor 33,2% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 26,9% ligt. Voor 15,6% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 11,9% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 28% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 19,3% ligt. Voor 12,7% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 7,4% ligt.
- **Ondersteuning leiding problematisch:** Voor 17,8% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van ondersteuning leiding ('onvoldoende steun directe leiding') problematisch. Dit aandeel ligt hoger dan het cijfer voor de tertiaire sector van 14,5%.
- **Belastende arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 24% van de werknemers uit de transportsector is de situatie op het vlak van belastende arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector van 11,7%. Voor 9,8% van de werknemers is de situatie voor arbeidsomstandigheden acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel is hoger dan het gemiddelde voor de tertiaire sector dat op 4,3% ligt.

9.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren transportsector 2004-2007

Figuur 33: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de transportsector – loontrekkenden (2004-2007)

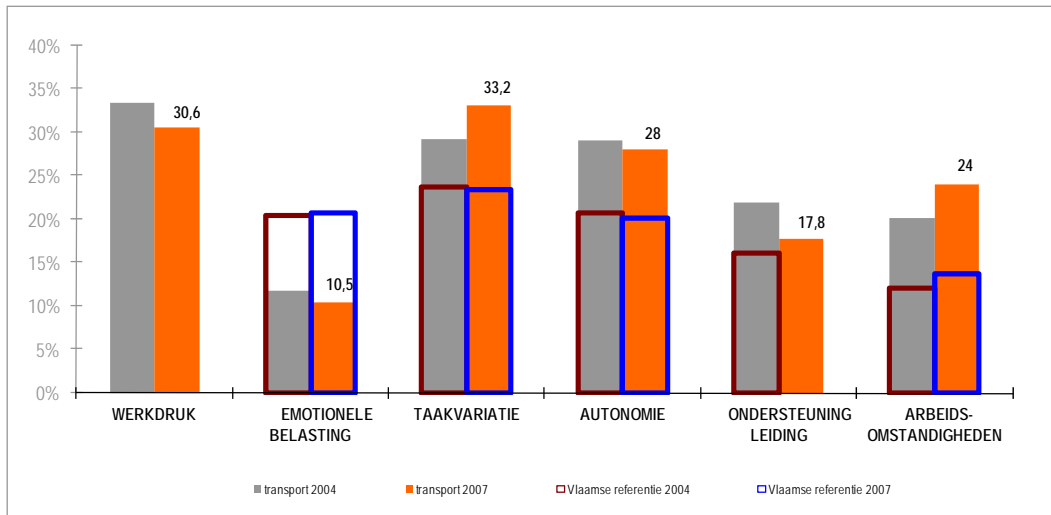

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor leermogelijkheden en voor werk-privé-balans significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag voor deze werkbaarheidsindicatoren hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Voor 2007 was dit ook zo voor welbevinden in het werk.

9.4. Evolutie risico-indicatoren transportsector 2004-2007

Figuur 34: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de transportsector – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor emotionele belasting, taakvariatie, autonomie, ondersteuning leiding en arbeidsomstandigheden voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. De sector heeft met uitzondering van emotionele belasting een hoger aandeel problematische voor deze indicatoren. Voor 2007 blijven - met uitzondering van ondersteuning leiding - deze verschillen bestaan.

10. Sectorprofiel post- en telecommunicatiesector - loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 253 loontrekkenden uit de post- en telecommunicatiesector. De post- en telecommunicatiesector (nace 64) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 2% van de Vlaamse tewerkstelling. Voor dit sectorprofiel werd enkel een vergelijking gemaakt met het Vlaamse referentiecijfer omdat de post en de telecommunicatie onder een ander sectorgroep thuishoren⁷.

10.1. De werkbaarheidsindicatoren post- en telecommunicatiesector 2007

10.1.1 De cijfers

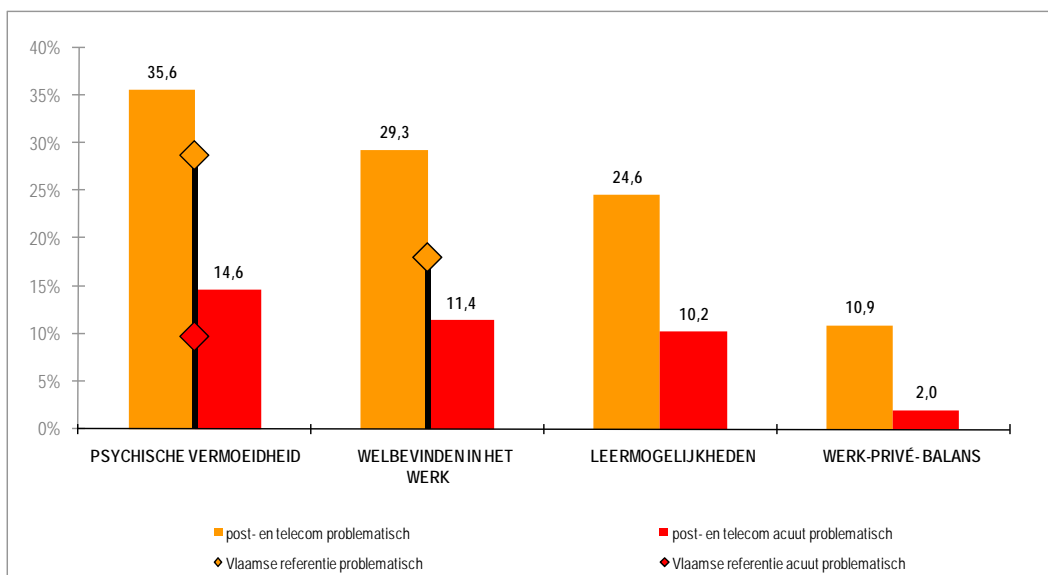
Tabel 18: Werkbaarheidsindicatoren voor de post- en telecommunicatiesector – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Post en telecom	247	64,4	35,6	14,6
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 6,131; p = 0,013		chi ² = 7,585; p = 0,006
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Post en telecom	246	70,7	29,3	11,4
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 16,787; p = 0,000		chi ² = 3,633; p = 0,057
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Post en telecom	236	75,4	24,6	10,2
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 2,056; p = 0,152		chi ² = 2,413; p = 0,120
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Post en telecom	247	89,1	10,9	2,0
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 0,000; p = 0,983		chi ² = 0,152; p = 0,697

⁷ Post valt onder de quartaire sector, telecommunicatie onder de tertiaire sector.

10.1.2 Verschil post- en telecommunicatiesector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 35: Werkbaarheidsindicatoren post- en telecommunicatiesector – loontrekken- den (2007)

Voor de indicatorscores **leermogelijkheden** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de post- en telecommunicatiesector en het Vlaamse gemiddelde:

- Bij 24,6% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden') en voor 14,6% is ze acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden').
- Voor 10,9% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Voor 2% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **psychische vermoeidheid** en voor **welbevinden in het werk** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de post- en telecommunicatiesector is voor een groter aandeel van de werknemers problematisch.

- Voor 35,6% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 28,8%. Voor 14,6% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 9,7%.
- Voor 29,3% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt hoger van het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 11,4% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Op dit vlak is er geen verschil met het Vlaamse referentiecijfer.

10.2. De risico-indicatoren post- en telecommunicatiesector 2007

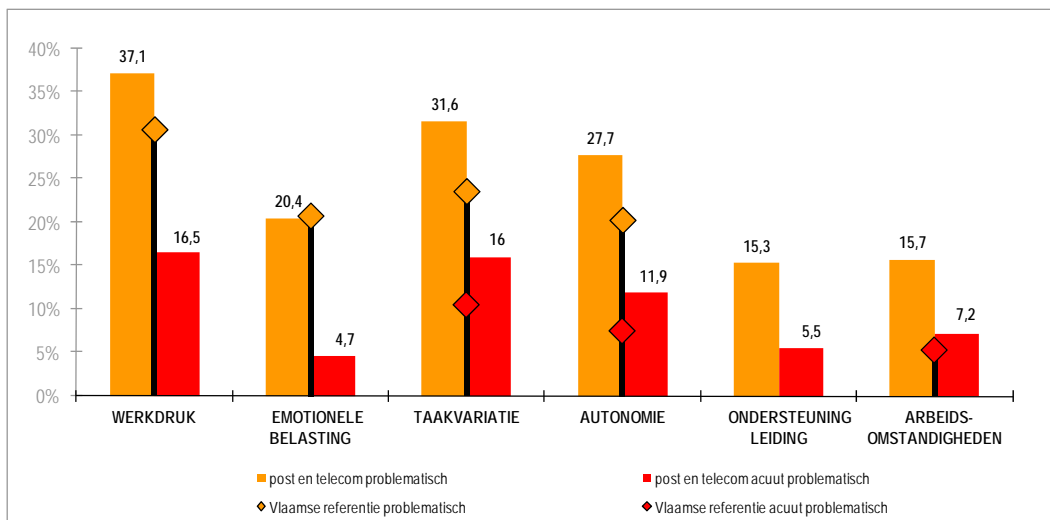
10.2.1 De cijfers

Tabel 19: Risico-indicatoren voor de post- en telecommunicatiesector – loontrekken- den (2007))

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK	N			
Post en telecom	237	62,9	37,1	16,5
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
		chi ² = 4,359; p = 0,037		chi ² = 3,040; p = 0,081
EMOTIONELE BELASTING	N			
Post en telecom	235	79,6	20,4	4,7
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
		chi ² = 4,332; p = 0,037		chi ² = 3,384; p = 0,066
TAAKVARIATIE	N			
Post en telecom	237	68,4	31,6	16,0
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
		chi ² = 7,068; p = 0,008		chi ² = 7,218; p = 0,007
AUTONOMIE	N			
Post en telecom	235	72,3	27,7	11,9
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
		chi ² = 6,417; p = 0,011		chi ² = 7,194; p = 0,007
ONDERSTEUNING LEIDING	N			
Post en telecom	236	84,7	15,3	5,5
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
		chi ² = 0,027; p = 0,868		chi ² = 0,125; p = 0,724
ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN	N			
Post en telecom	249	84,3	15,7	7,2
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
		chi ² = 2,769; p = 0,096		chi ² = 5,532; p = 0,019

10.2.2 Verschil post- en telecommunicatiesector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 36: Risico-indicatoren voor de post- en telecommunicatiesector – loontrekken- den (2007)

Voor **ondersteuning vanuit de directe leiding** verschilt de post- en telecommunicatiesector niet significant van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 15,3% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Voor 5,5% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

Voor de risico-indicatoren **werkdruk**, **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **belastende arbeidsomstandigheden** zien we wel significante verschillen met het Vlaamse gemiddelde. De post- en telecommunicatiesector laat met uitzondering van emotionele belasting minder gunstiger scores zien

- Voor 37,1% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan de Vlaamse referentie van 30,6%. Voor 16,5% is ze acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Hier is geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 20,4% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel verschilt significant van het Vlaamse gemiddelde⁸. Voor 4,7% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Hier is geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 31,6% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt

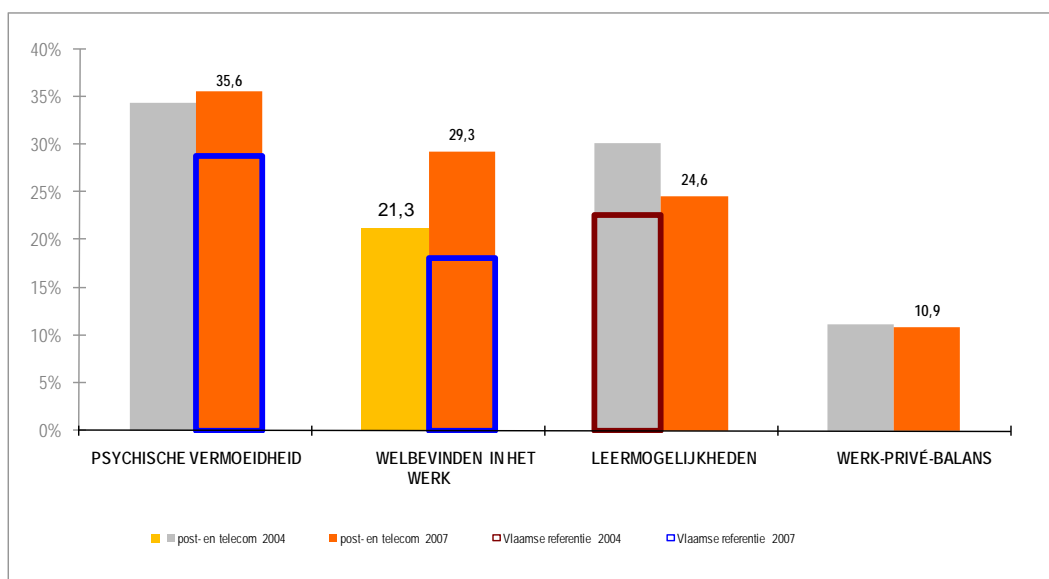
⁸ De loglineaire toetsing op basis van het ongewogen gemiddelde laat voor de sector van de post- en telecommunicatie voor deze indicator een hoger aandeel zien dan het Vlaamse gemiddelde.

lager, namelijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 16%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 10,5%.

- Voor 27,7% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Voor 11,9% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.
- Voor 15,7% van de werknemers uit de post- en telecommunicatiesector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde. Voor 7,2% is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

10.2.3 Evolutie werkbaarheidsindicatoren post- en telecommunicatiesector 2004-2007

Figuur 37: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de post- en telecommunicatiesector – loontrekkenden (2004-2007)

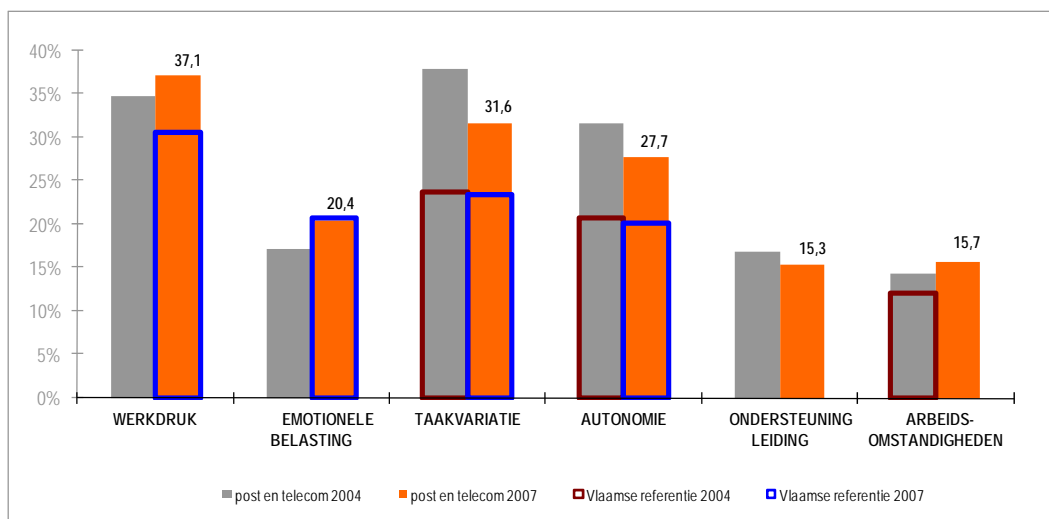

Enkel voor welbevinden in het werk is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007. Het aandeel werknemers in een problematische situatie op het vlak van welbevinden in het werk is in de periode 2004-2007 gestegen van 21,3% naar 29,3%.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor leermogelijkheden significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch in de sector was hoger dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 zien we een significant verschil voor psychische vermoeidheid en welbevinden in het werk. In beide gevallen ligt het aandeel voor de sector hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

10.2.4 Evolutie risico-indicatoren post- en telecommunicatiesector 2004-2007

Figuur 38: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de post- en telecommunicatiesector – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor taakvariatie, autonomie en arbeidsomstandigheden voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. De sector heeft voor deze drie indicatoren een hoger aandeel problematisch dan Vlaanderen. Voor 2007 blijven deze verschillen bestaan voor taakvariatie en autonomie. Ook voor werkdruk en emotionele belasting⁹ verschilt de sectorscore van het Vlaamse gemiddelde.

⁹ De loglineaire toetsing op basis van het ongewogen gemiddelde laat voor de sector van de post- en telecommunicatie voor deze indicator een hoger aandeel zien dan het Vlaamse gemiddelde.

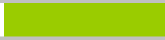

11. Sectorprofiel financiële sector dienstverlening-loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 392 loontrekkenden uit de financiële sector. De financiële sector (nace 60-63) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 3,5% van de Vlaamse tewerkstelling.

11.1. De werkbaarheidsindicatoren financiële sector 2007

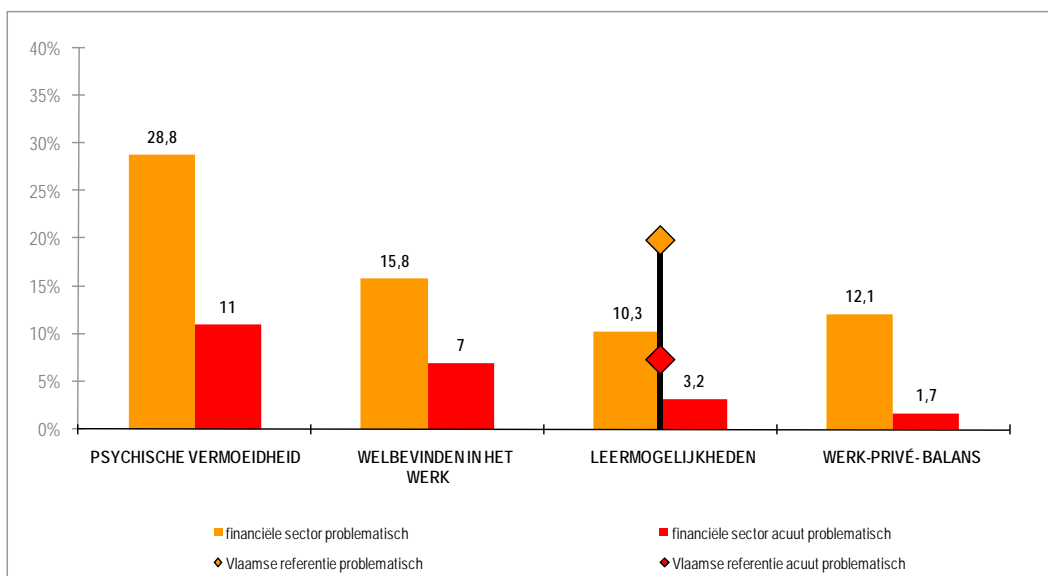
11.1.1 De cijfers

Tabel 20: Werkbaarheidsindicatoren voor de financiële sector – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Financiële sector	354	71,2	28,8	11,0
Tertiaire sector	2598	69,7	30,3	10,7
		chi ² = 0,603; p = 0,437		chi ² = 0,054 p = 0,817
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 0,000 p = 0,992		chi ² = 0,920 p = 0,337
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Financiële sector	355	84,2	15,8	7,0
Tertiaire sector	2604	78,7	21,3	9,3
		chi ² = 7,951; p = 0,005		chi ² = 2,109 p = 0,146
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 3,046; p = 0,081		chi ² = 0,661; p = 0,416
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Financiële sector	339	89,7	10,3	3,2
Tertiaire sector	2448	77,3	22,7	8,9
		chi ² = 18,141; p = 0,000		chi ² = 8,217 p = 0,004
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 24,242; p = 0,000		chi ² = 9,577; p = 0,002
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Financiële sector	356	87,9	12,1	1,7
Tertiaire sector	2610	87,4	12,6	3,0
		chi ² = 0,010; p = 0,919		chi ² = 0,721 p = 0,396
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 0,556; p = 0,456		chi ² = 0,813; p = 0,367

11.1.2 Verschil financiële sector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 39: Werkbaarheidsindicatoren financiële sector – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscores **welbevinden in het werk**, **psychische vermoeidheid** en **werk-privé-balans** zijn er geen significante verschillen tussen de financiële sector en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 28,8% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 11% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').
- Voor 15,8% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Voor 7% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie').
- Voor 12,1% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Voor 1,7% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict').

Voor **leermogelijkheden** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de financiële sector is voor een kleiner aandeel van de werknemers problematisch.

- Bij 10,3% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt ver onder het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 3,2% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

11.1.3 Verschil financiële sector en het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de financiële sector met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Welbevinden in het werk problematisch:** Voor 15,8% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel is lager dan het cijfer voor de tertiaire sector van 21,3%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 10,3% van de werknemers uit de financiële sector industrie is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit aandeel is lager dan het percentage voor de tertiaire sector van 22,7%. Bij 3,2% van de werknemers uit de financiële sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is ook lager dan dat voor de tertiaire sector van 8,9%.

11.2. De risico-indicatoren financiële sector 2007

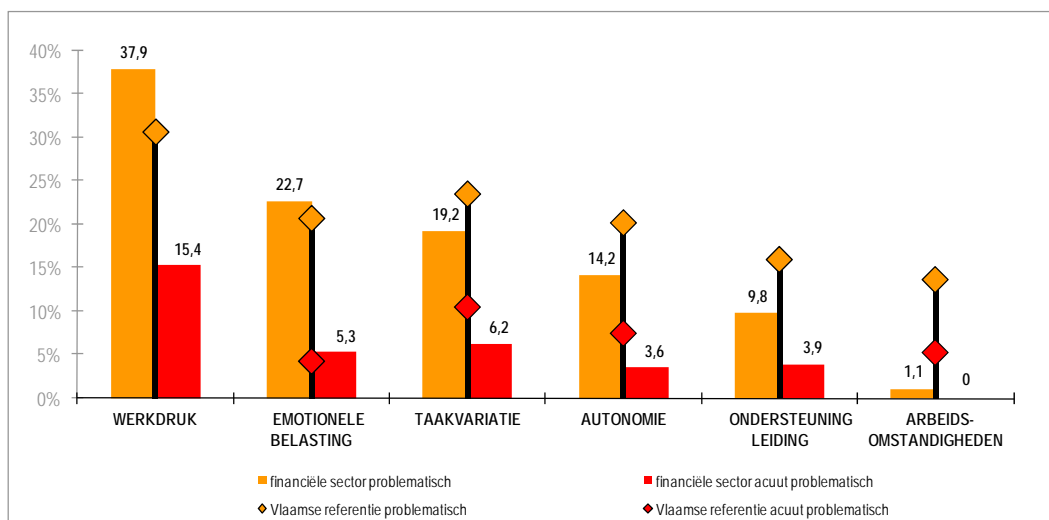
11.2.1 De cijfers

Tabel 21: Risico-indicatoren voor de financiële sector – loontrekkenden (2007))

		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Financiële sector	338	62,1	37,9	15,4
Tertiaire sector	2450	66,4	33,6	13,9
			chi ² = 3,068; p = 0,080	chi ² = 0,663; p = 0,415
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 7,666; p = 0,006	chi ² = 2,125; p = 0,145
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Financiële sector	339	77,3	22,7	5,3
Tertiaire sector	2447	84,6	15,4	2,9
			chi ² = 16,601; p = 0,000	chi ² = 6,221; p = 0,013
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 13,062; p = 0,000	chi ² = 7,947; p = 0,005
TAAKVARIATIE				
	N			
Financiële sector	338	80,8	19,2	6,2
Tertiaire sector	2449	73,1	26,9	11,9
			chi ² = 7,561; p = 0,006	chi ² = 5,843; p = 0,016
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 5,512; p = 0,019	chi ² = 7,901; p = 0,005
AUTONOMIE				
	N			
Financiële sector	338	85,8	14,2	3,6
Tertiaire sector	2448	80,7	19,3	7,4
			chi ² = 7,558; p = 0,006	chi ² = 6,594; p = 0,010
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 10,544; p = 0,001	chi ² = 7,876; p = 0,005
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Financiële sector	337	90,2	9,8	3,9
Tertiaire sector	2445	85,5	14,5	5,8
			chi ² = 3,844; p = 0,050	chi ² = 1,740; p = 0,187
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 9,375; p = 0,002	chi ² = 3,043; p = 0,081
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Financiële sector	352	98,9	1,1	0,0
Tertiaire sector	2590	88,3	11,7	4,3
			chi ² = 24,292; p = 0,000	chi ² = 6,068; p = 0,014
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 28,225; p = 0,000	chi ² = 6,594; p = 0,010

11.2.2 Verschil financiële sector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 40: Risico-indicatoren voor de financiële sector – loontrekkenden (2007)

De sector verschilt voor alle risico-indicatoren van het Vlaamse gemiddelde. Voor werkdruk en emotionele belasting zijn de aandelen in de sector hoger, voor de andere indicatoren zien we een lager aandeel problematisch voor de financiële sector

- Voor 37,9% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 30,6%. Voor 15,4% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Hier is geen verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 22,7% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 5,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Ook hier overtreft het aandeel van de sector het Vlaamse referentiecijfer van 4,3%.
- Bij 19,2% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt hoger, namelijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 6,2%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt hoger, namelijk op 10,5%.
- Voor 14,2% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Voor 3,6% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.
- Voor 9,8% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 16%. Voor 3,9% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding'). Hier merken we geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 1,1% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt ver onder het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Er zijn in de sector geen werknemers in een acuut problematische situatie. Het Vlaamse referentiecijfer voor acuut problematisch ligt op 5,3%.

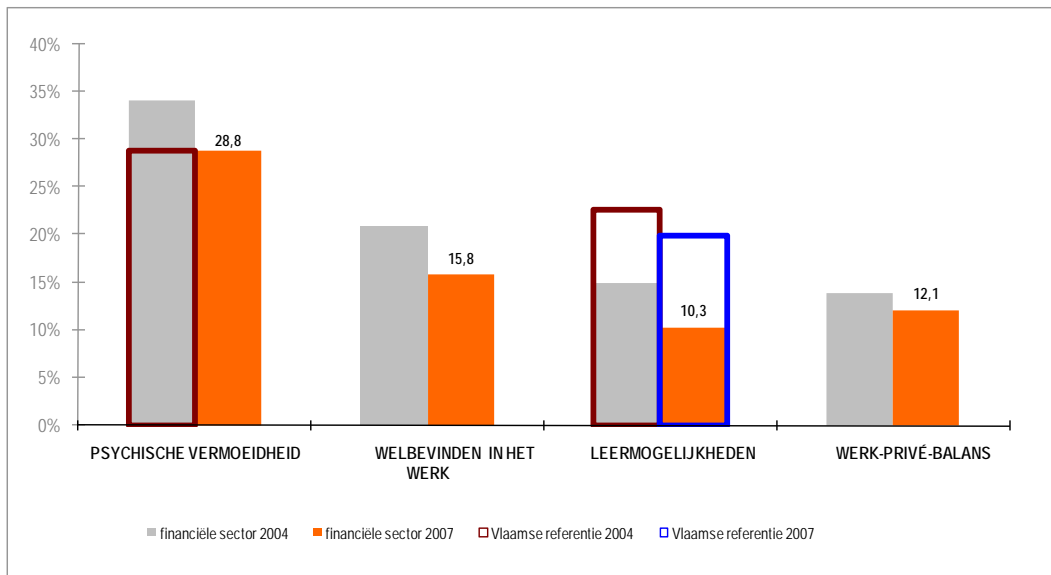
11.2.3 Verschil financiële sector en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de financiële sector met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Emotionele belasting problematisch en acuut problematisch** Voor 22,7% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het gemiddelde voor de tertiaire sector van 15,4%. Voor 5,3% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het gemiddelde voor de tertiaire sector van 2,9%.
- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Voor 19,2% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 26,9% ligt. Voor 6,2% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 11,9% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 14,2% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 19,3% ligt. Voor 3,6% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 7,4% ligt.
- **Ondersteuning leiding problematisch:** Voor 9,8% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van ondersteuning leiding ('onvoldoende steun directe leiding') problematisch. Dit aandeel ligt lager dan het cijfer voor de tertiaire sector van 14,5%.
- **Belastende arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 1,1% van de werknemers uit de financiële sector is de situatie op het vlak van belastende arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector van 11,7%. Er zijn geen werknemers in de financiële sector bij wie de situatie voor arbeidsomstandigheden acuut problematisch is ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Het gemiddelde voor de tertiaire sector ligt hiervoor op 4,3%.

11.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren financiële sector 2004-2007

Figuur 41: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de financiële sector – loontrekkenden (2004-2007)

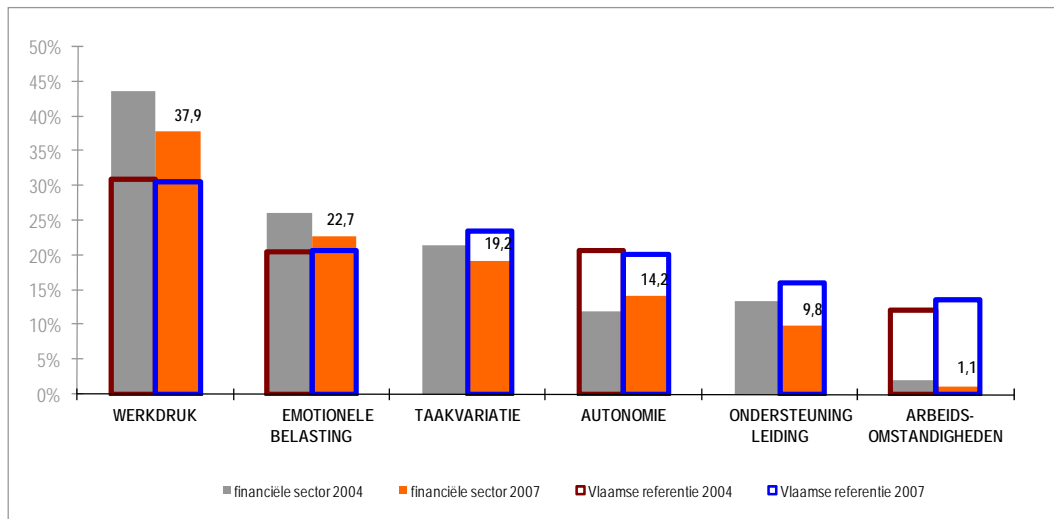

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor psychische vermoeidheid en leermogelijkheden significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag voor psychische vermoeidheid hoger dan het Vlaamse gemiddelde, voor leermogelijkheden is het beeld omgekeerd. De sector heeft een lager aandeel problematisch dan het Vlaamse gemiddelde. Voor 2007 is er enkel een verschil op het vlak van leermogelijkheden.

11.4. Evolutie risico-indicatoren financiële sector 2004-2007

Figuur 42: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de financiële sector – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor werkdruk, emotionele belasting, autonomie en arbeidsomstandigheden voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. Voor werkdruk en emotionele belasting heeft de sector een groter aandeel problematisch dan Vlaanderen. Voor autonomie en arbeidsomstandigheden is het aandeel problematisch lager in de sector dan in Vlaanderen. Voor 2007 blijven deze verschillen bestaan. We zien dat jaar ook een verschil met Vlaanderen voor taakvariatie en ondersteuning directe leiding. Voor deze beide indicatoren ligt het aandeel problematisch in de sector lager dan in Vlaanderen.

12. Sectorprofiel zakelijke dienstverlening- loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 610 loontrekkenden uit de zakelijke dienstverlening. De zakelijke dienstverlening (nace 70-74) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ/RSZPPO (2006) 9,6% van de Vlaamse tewerkstelling.

12.1. De werkbaarheidsindicatoren zakelijke dienstverlening 2007

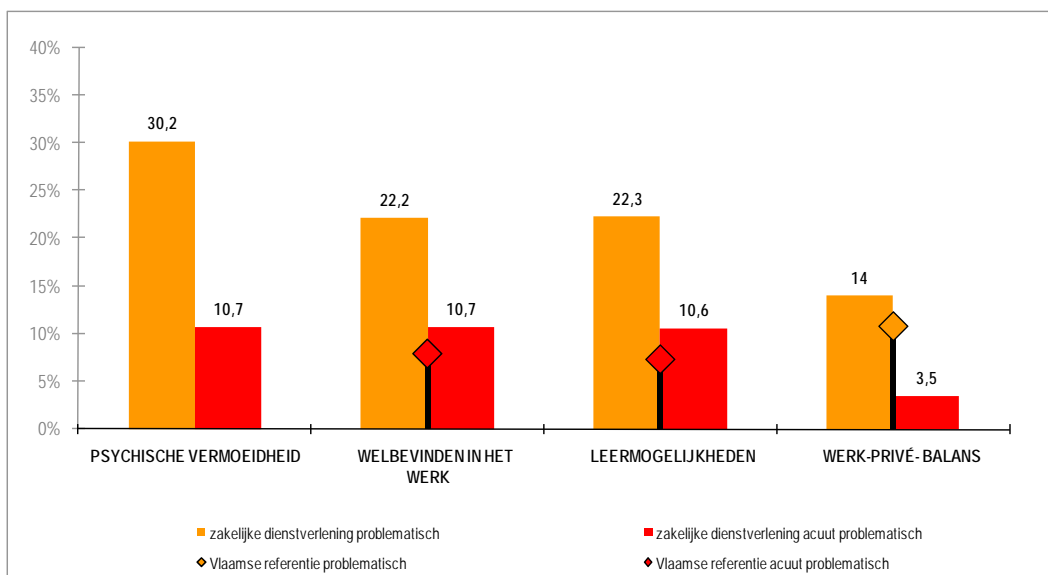
12.1.1 De cijfers

Tabel 22: Werkbaarheidsindicatoren voor de zakelijke dienstverlening – loontrekken-
den (2007)

					
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch	
		%	%	%	
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID		N			
Zakelijke dienstverlening	599	69,8	30,2	10,7	
Tertiaire sector	2598	69,7	30,3	10,7	
Vlaamse referentie		9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 0,042; p = 0,837		chi ² = 0,001 p = 0,982	
		chi ² = 0,616 p = 0,433		chi ² = 0,885 p = 0,347	
WELBEVINDEN IN HET WERK		N			
Zakelijke dienstverlening	599	77,8	22,2	10,7	
Tertiaire sector	2604	78,7	21,3	9,3	
Vlaamse referentie		9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 0,170; p = 0,680		chi ² = 1,675 p = 0,196	
		chi ² = 3,397; p = 0,065		chi ² = 5,067; p = 0,024	
LEERMOGELIJKHEDEN		N			
Zakelijke dienstverlening	566	77,7	22,3	10,6	
Tertiaire sector	2448	77,3	22,7	8,9	
Vlaamse referentie		8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 3,609; p = 0,057		chi ² = 8,561 p = 0,003	
		chi ² = 0,614; p = 0,433		chi ² = 7,256; p = 0,007	
WERK-PRIVE-BALANS		N			
Zakelijke dienstverlening	601	86,0	14,0	3,5	
Tertiaire sector	2610	87,4	12,6	3,0	
Vlaamse referentie		9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 2,215; p = 0,137		chi ² = 2,437 p = 0,119	
		chi ² = 5,934; p = 0,015		chi ² = 3,116; p = 0,078	

12.1.2 Verschil zakelijke dienstverlening en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 43: Werkbaarheidsindicatoren zakelijke dienstverlening – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscore **psychische vermoeidheid** is er geen significante verschil tussen de zakelijke dienstverlening en het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 30,2% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 10,7% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').

Voor **welbevinden in het werk**, **leermogelijkheden** en **werk-privé-balans** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de zakelijke dienstverlening is voor een groter aandeel van de werknemers in de sector acuut problematisch voor welbevinden in het werk en leermogelijkheden. Voor werk-privé-balans zien we bij de zakelijke dienstverlening een groter aandeel voor problematisch.

- Voor 22,2% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Hier merken we geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor 10,7% is ze acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,9%.
- Bij 22,3% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt niet significant van het Vlaamse gemiddelde. Bij 10,6% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.

- Voor 14% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel overtreft dat van Vlaanderen, dat 10,8% bedraagt. Voor 3,5% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

12.1.3 Verschil zakelijke dienstverleningen het gemiddelde voor de tertiaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de zakelijke dienstverlening met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Leermogelijkheden acuut problematisch:** Bij 10,6% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage is hoger dan dat voor de tertiaire sector van 8,9%.

12.2. De risico-indicatoren zakelijke dienstverlening 2007

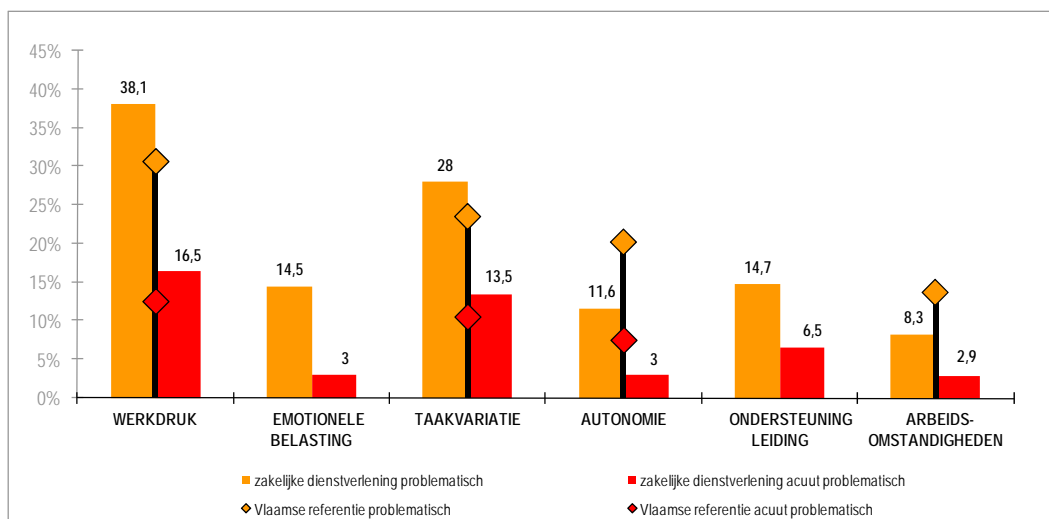
12.2.1 De cijfers

Tabel 23: Risico-indicatoren voor de zakelijke dienstverlening – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK		N		
Zakelijke dienstverlening	564	61,9	38,1	16,5
Tertiaire sector	2450	66,4	33,6	13,9
Vlaamse referentie		8925	69,4	30,6
			chi ² = 5,005; p = 0,025	chi ² = 2,905; p = 0,088
			chi ² = 13,148; p = 0,000	chi ² = 6,862; p = 0,009
EMOTIONELE BELASTING		N		
Zakelijke dienstverlening	565	85,5	14,5	3,0
Tertiaire sector	2447	84,6	15,4	2,9
Vlaamse referentie		8910	79,3	20,7
			chi ² = 0,043 p = 0,836	chi ² = 0,009; p = 0,923
			chi ² = 0,563; p = 0,453	chi ² = 0,155; p = 0,694
TAAKVARIATIE		N		
Zakelijke dienstverlening	564	72,0	28,0	13,5
Tertiaire sector	2449	73,1	26,9	11,9
Vlaamse referentie		8919	76,5	23,5
			chi ² = 1,952; p = 0,162	chi ² = 6,375; p = 0,012
			chi ² = 3,848; p = 0,050	chi ² = 4,286; p = 0,038
AUTONOMIE		N		
Zakelijke dienstverlening	568	88,4	11,6	3,0
Tertiaire sector	2448	80,7	19,3	7,4
Vlaamse referentie		8906	79,8	20,2
			chi ² = 25,043; p = 0,000	chi ² = 14,096; p = 0,000
			chi ² = 32,004; p = 0,000	chi ² = 16,639; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING		N		
Zakelijke dienstverlening	565	85,3	14,7	6,5
Tertiaire sector	2445	85,5	14,5	5,8
Vlaamse referentie		8911	84,0	16,0
			chi ² = 1,015; p = 0,314	chi ² = 1,370 p = 0,242
			chi ² = 0,391; p = 0,532	chi ² = 0,276; p = 0,599
ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN		N		
Zakelijke dienstverlening	593	91,7	8,3	2,9
Tertiaire sector	2590	88,3	11,7	4,3
Vlaamse referentie		9497	86,3	13,7
			chi ² = 0,364; p = 0,546	chi ² = 0,005; p = 0,943
			chi ² = 9,015; p = 0,003	chi ² = 2,176; p = 0,140

12.2.2 Verschil zakelijke dienstverlening en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 44: Risico-indicatoren voor de zakelijke dienstverlening – loontrekkenden (2007)

Voor **emotionele belasting** en **ondersteuning leiding** verschilt de sector niet van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 14,5% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk') en voor 3% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk').
- Voor 14,7% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 6,5% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

De sector verschilt voor **werkdruk**, **taakvariatie**, **autonomie** en **belastende arbeidsomstandigheden** van het Vlaamse gemiddelde. Voor werkdruk en taakvariatie zijn de aandelen in de sector hoger, voor autonomie en arbeidsomstandigheden zien we een lager aandeel problematisch voor de zakelijke dienstverlening

- Voor 38,1% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 30,6%. Voor 16,5% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Ook dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 12,5%.
- Bij 28% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 13,5%. Het Vlaamse referentiecijfer ligt lager, namelijk op 10,5%.
- Voor 11,6% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt lager dan het

Vlaamse referentiecijfer van 20,2%. Voor 3% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 8,3% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 2,9% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch. Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

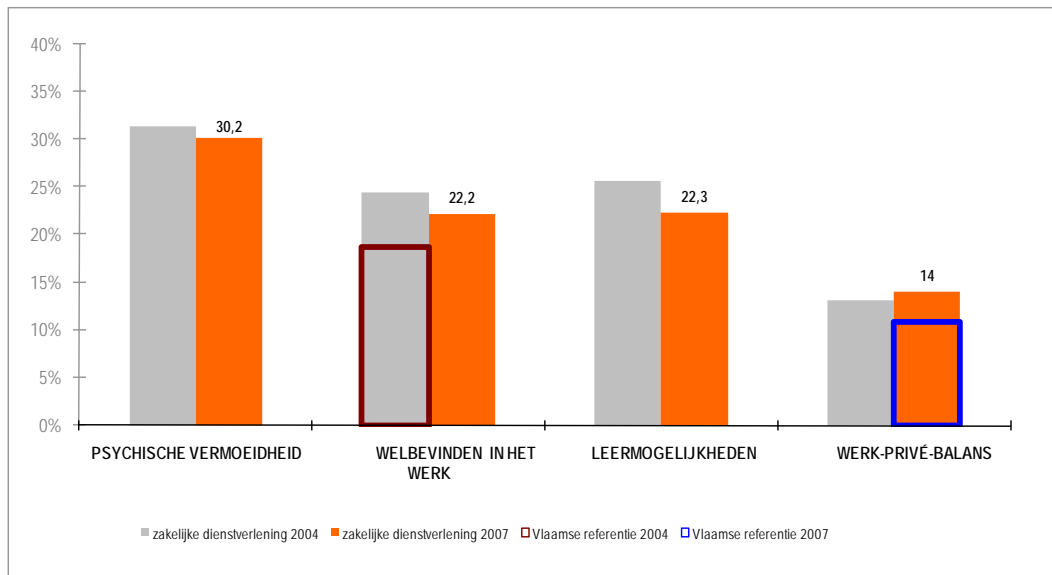
12.2.3 Verschil zakelijke dienstverlening en het gemiddelde voor de tertiaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van de zakelijke dienstverlening met het gemiddelde voor de tertiaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk problematisch:** Voor 38,1% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan het referentiecijfer voor de tertiaire sector van 33,6%.
- **Taakvariatie acuut problematisch:** Voor 13,5% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van taakvariatie acuut problematisch ('extreem routinematig werk'). Dit percentage ligt hoger dan dat voor de tertiaire sector, dat op 11,9% ligt.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 11,6% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 19,3% ligt. Voor 3% van de werknemers uit de zakelijke dienstverlening is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de tertiaire sector, dat op 7,4% ligt.

12.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren zakelijke dienstverlening 2004-2007

Figuur 45: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de zakelijke dienstverlening – loontrekkenden (2004-2007)

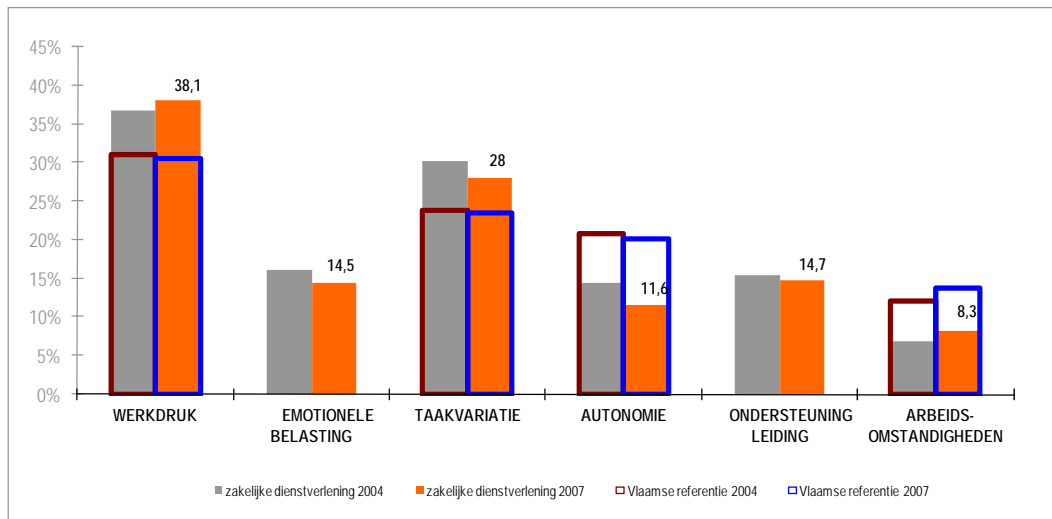

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007.

In 2004 was enkel het aandeel problematisch voor welbevinden in het werk significant verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Het aandeel problematisch lag voor welbevinden in het werk hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Voor 2007 is er enkel een verschil op het vlak van werk-privé-balans. Het aandeel van de sector ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde.

12.4. Evolutie risico-indicatoren zakelijke dienstverlening 2004-2007

Figuur 46: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de zakelijke dienstverlening – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor werkdruk, taakvariatie, autonomie en arbeidsomstandigheden voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. Voor werkdruk en taakvariatie belasting heeft de sector een groter aandeel problematisch dan Vlaanderen. Voor autonomie en arbeidsomstandigheden is het aandeel problematisch lager in de sector dan in Vlaanderen. Voor 2007 blijven deze verschillen met het Vlaamse gemiddelde bestaan.

13. Sectorprofiel openbaar bestuur- loontrekken- den

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 1048 loontrekkenden uit het openbaar bestuur. Het openbaar bestuur (nace 75) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ(2006) 5,7% van de Vlaamse tewerkstelling. De RSZPPO-werknemers (plaatselijke en provinciale overheden) vertegenwoordigen 8,7% van de totale Vlaamse tewerkstelling.

13.1. De werkbaarheidsindicatoren openbaar bestuur 2007

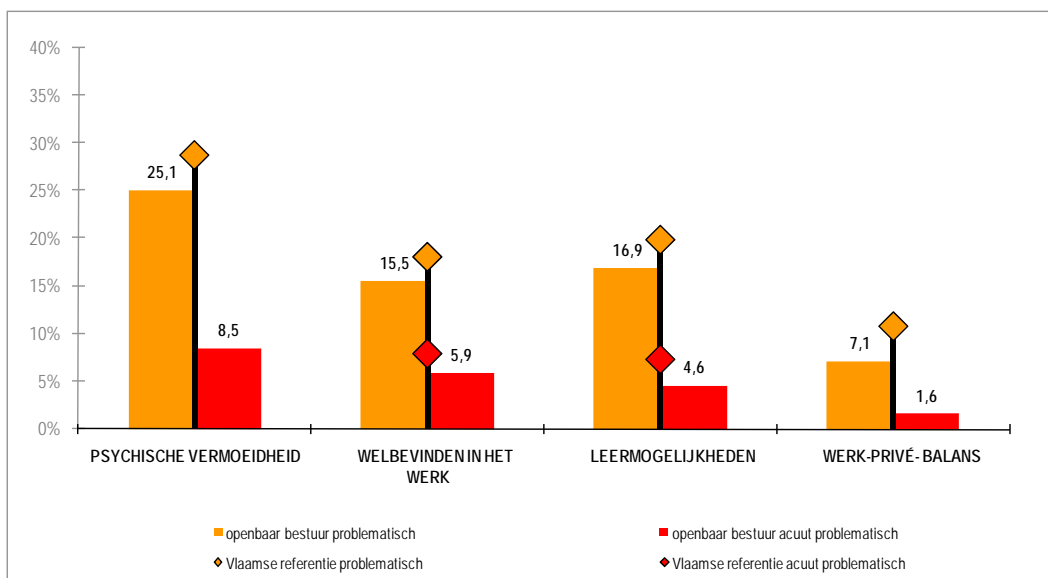
13.1.1 De cijfers

Tabel 24: Werkbaarheidsindicatoren voor het openbaar bestuur – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Openbaar bestuur	1025	74,9	25,1	8,5
Quartaire sector	3685	69,7	28,9	9,7
			chi ² = 5,497; p = 0,019	chi ² = 4,476 p = 0,034
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 6,763 p = 0,009	chi ² = 1,346 p = 0,246
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Openbaar bestuur	1022	84,5	15,5	5,9
Quartaire sector	3691	87,5	12,5	5,6
			chi ² = 0,006; p = 0,938	chi ² = 1,873 p = 0,171
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 9,514; p = 0,002	chi ² = 7,262; p = 0,007
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Openbaar bestuur	964	83,1	16,9	4,6
Quartaire sector	3447	85,4	14,6	4,5
			chi ² = 3,754; p = 0,053	chi ² = 5,615 p = 0,018
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 9,361; p = 0,002	chi ² = 12,709; p = 0,000
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Openbaar bestuur	1024	92,9	7,1	1,6
Quartaire sector	3707	89,7	10,3	2,0
			chi ² = 5,545; p = 0,019	chi ² = 0,736 p = 0,391
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 14,968; p = 0,000	chi ² = 2,990; p = 0,084

13.1.2 Verschil openbaar bestuur en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 47: Werkbaarheidsindicatoren openbaar bestuur – loontrekkenden (2007)

Voor alle werkbaarheidsindicatoren stellen we significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. Telkens is de situatie in het openbaar bestuur voor een kleiner aandeel van de werknemers problematisch:

- Voor 25,1% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 28,8%. Voor 8,5% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 15,5% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 5,9% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,9%.
- Bij 16,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt van het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 4,6% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.
- Voor 7,1% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel ligt onder dat van Vlaanderen, dat 10,8% bedraagt. Voor 1,6% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

13.1.3 Verschil openbaar bestuur en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van het openbaar bestuur met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Psychische vermoeidheid problematisch en acuut problematisch:** Bij 25,1% van de werknemers uit het openbaar bestuur is er sprake van een problematische situatie ('werkstress'). Dit percentage is lager dan dat voor de quartaire sector van 28,9%. Bij 8,5% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 9,7%.
- **Leermogelijkheden acuut problematisch:** Bij 4,6% van de werknemers uit het openbaar bestuur is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt van dat voor de quartaire sector¹⁰.
- **Werk-privé-balans problematisch:** Bij 7,1% van de werknemers uit het openbaar bestuur is er sprake van een problematische situatie ('problemen met de werk-privé-combinatie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 10,3%.

¹⁰ De verschiltoetsing op basis van het ongewogen gemiddelde voor de quartaire sector wijst op een lager risico in de sector openbaar bestuur.

13.2. De risico-indicatoren openbaar bestuur 2007

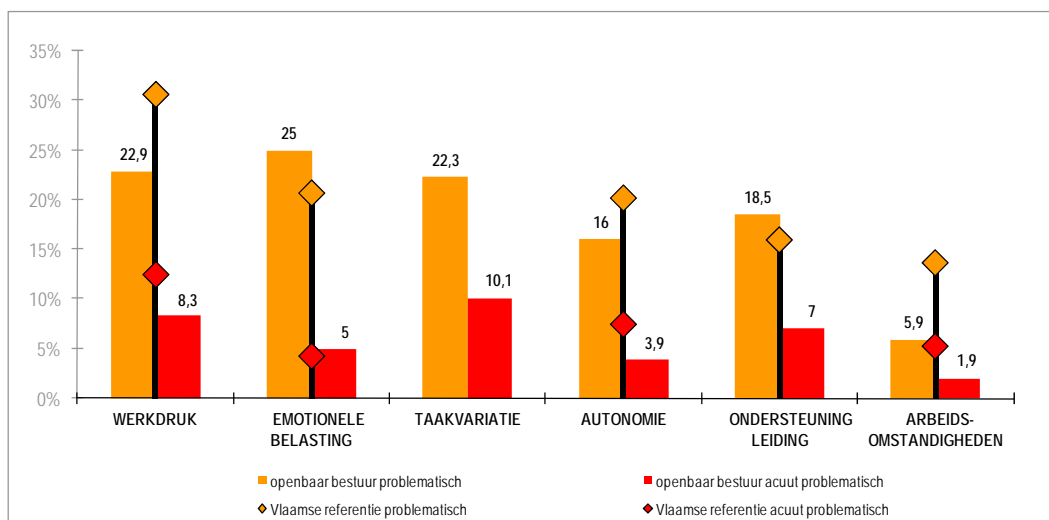
13.2.1 De cijfers

Tabel 25: Risico-indicatoren voor het openbaar bestuur – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Openbaar bestuur	965	77,1	22,9	8,3
Quartaire sector	3454	72,7	27,3	10,1
			chi ² = 6,036; p = 0,014	chi ² = 1,453; p = 0,228
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 29,886; p = 0,000	chi ² = 17,790; p = 0,000
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Openbaar bestuur	965	75,0	25,0	5,0
Quartaire sector	3452	68,5	31,5	7,3
			chi ² = 0,057; p = 0,811	chi ² = 0,641; p = 0,423
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 53,153; p = 0,000	chi ² = 13,770; p = 0,000
TAAKVARIATIE				
	N			
Openbaar bestuur	964	77,7	22,3	10,1
Quartaire sector	3456	80,7	19,3	8,3
			chi ² = 1,496; p = 0,221	chi ² = 0,016; p = 0,900
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 2,475; p = 0,116	chi ² = 0,512; p = 0,474
AUTONOMIE				
	N			
Openbaar bestuur	966	84,0	16,0	3,9
Quartaire sector	3444	82,4	17,6	5,4
			chi ² = 21,079; p = 0,000	chi ² = 16,244; p = 0,000
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 14,940; p = 0,000	chi ² = 17,305; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Openbaar bestuur	965	81,5	18,5	7,0
Quartaire sector	3451	84,5	15,5	5,7
			chi ² = 1,119; p = 0,290	chi ² = 0,202; p = 0,653
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 5,866; p = 0,015	chi ² = 1,657; p = 0,198
ARBEIDSMOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Openbaar bestuur	1029	94,1	5,9	1,9
Quartaire sector	3678	91,2	8,8	3,0
			chi ² = 21,274; p = 0,000	chi ² = 8,426; p = 0,004
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 36,554; p = 0,000	chi ² = 10,601; p = 0,001

13.2.2 Verschil openbaar bestuur en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 48: Risico-indicatoren voor het openbaar bestuur – loontrekkenden (2007)

Voor **taakvariatie** verschilt de sector niet van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 22,3% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 10,1%.

De sector verschilt voor **werkdruk**, **emotionele belasting**, **autonomie**, **relatie leiding** en **belastende arbeidsomstandigheden** van het Vlaamse gemiddelde. Voor werkdruk en autonomie en belastende arbeidsomstandigheden zijn de aandelen in de sector lager, voor de emotionele belasting en ondersteuning leiding zien we een hoger aandeel problematisch voor het openbaar bestuur

- Voor 22,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 30,6%. Voor 8,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Ook dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 12,5%.
- Voor 25% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 5% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Ook dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 4,3%.
- Voor 16% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse gemiddelde van 20,2%. Voor 3,9% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 18,5% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 16%. Voor 7% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.
- Voor 5,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 1,9% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch. Ook dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

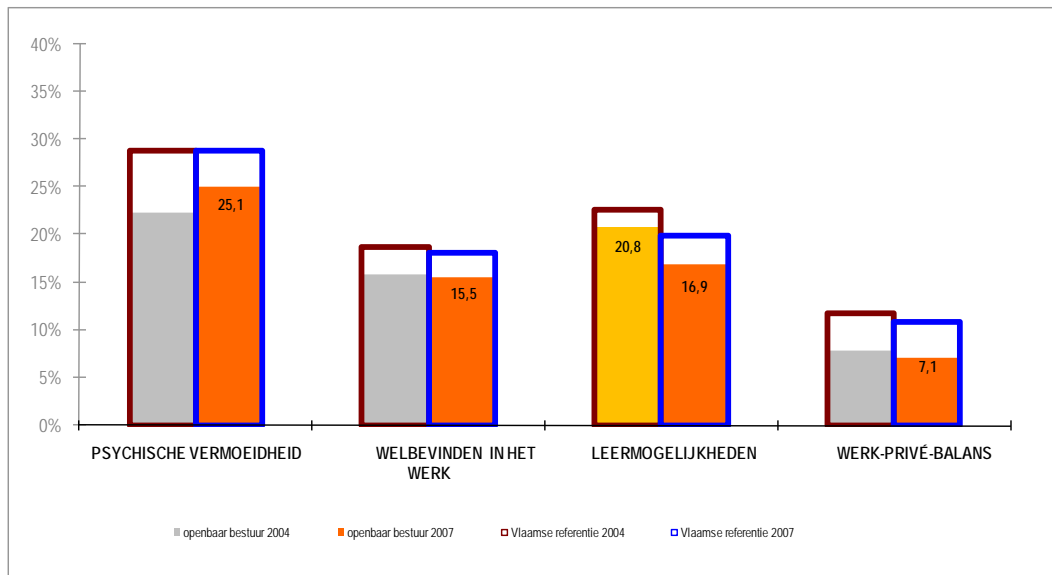
13.2.3 Verschil openbaar bestuur en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico-indicatoren

De vergelijking van het openbaar bestuur met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk problematisch:** Voor 22,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt lager dan het referentiecijfer voor de quartaire sector van 27,3%.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 16% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector, dat op 17,6% ligt. Voor 3,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt lager dan dat van de quartaire sector dat 5,4% bedraagt.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 5,9% van de werknemers uit het openbaar bestuur is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt onder het gemiddelde voor de quartaire sector van 8,8%. Voor 1,9% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch. Ook dit aandeel ligt onder het cijfer voor de quartaire sector van 3%.

13.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren openbaar bestuur 2004-2007

Figuur 49: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor het openbaar bestuur – loontrekkenden (2004-2007)

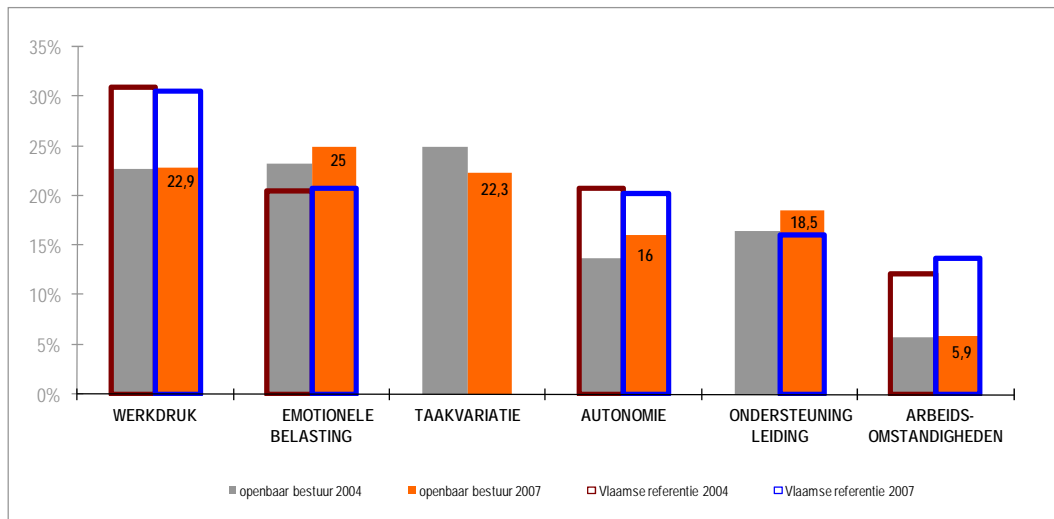

Voor leermogelijkheden is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007. Het aandeel werknemers in een problematische situatie op het vlak van leermogelijkheden is in de periode 2004-2007 gedaald van 20,8% naar 16,9%.

In 2004 was het aandeel problematisch voor elk van de vier werkbaarheidsindicatoren lager dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 was dit ook zo.

13.4. Evolutie risico-indicatoren openbaar bestuur 2004-2007

Figuur 50: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor het openbaar bestuur – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significante evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor werkdruk, emotionele belasting, autonomie en arbeidsomstandigheden voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. Voor werkdruk, autonomie en belastende arbeidsomstandigheden heeft de sector een kleiner aandeel problematisch dan Vlaanderen. Voor emotionele belasting is het aandeel problematisch hoger in de sector dan in Vlaanderen. Voor 2007 blijven deze verschillen met het Vlaamse gemiddelde bestaan, zij het dat in dat jaar de sector ook voor ondersteuning leiding de sector een hoger aandeel werknemers kent in een problematische situatie dan het Vlaamse gemiddelde.

14. Sectorprofiel gezondheids- en welzijnszorg- loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 1434 loontrekkenden uit de gezondheids- en welzijnszorg. De gezondheids- en welzijnszorg (nace 85) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ (2006) 10,4% van de Vlaamse tewerkstelling.

14.1. De werkbaarheidsindicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2007

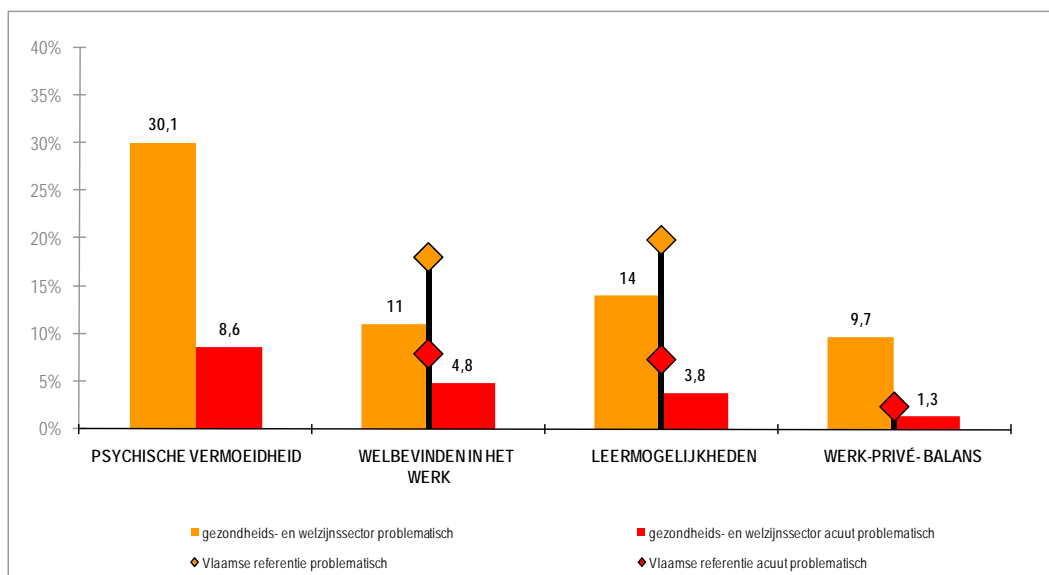
14.1.1 De cijfers

Tabel 26: Werkbaarheidsindicatoren voor de gezondheids- en welzijnszorg – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1401	69,9	30,1	8,6
Quartaire sector	3685	69,7	28,9	9,7
			chi ² = 0,720; p = 0,396	chi ² = 4,831 p = 0,028
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
			chi ² = 1,103 p = 0,294	chi ² = 1,498 p = 0,221
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1410	89,0	11,0	4,8
Quartaire sector	3691	87,5	12,5	5,6
			chi ² = 18,180; p = 0,000	chi ² = 8,914 p = 0,003
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
			chi ² = 59,754; p = 0,000	chi ² = 20,522; p = 0,000
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1304	86,0	14,0	3,8
Quartaire sector	3447	85,4	14,6	4,5
			chi ² = 20,868; p = 0,000	chi ² = 13,854 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
			chi ² = 36,637; p = 0,000	chi ² = 25,596; p = 0,000
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1417	90,3	9,7	1,3
Quartaire sector	3707	89,7	10,3	2,0
			chi ² = 0,048; p = 0,827	chi ² = 2,213 p = 0,137
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
			chi ² = 1,801; p = 0,180	chi ² = 6,446; p = 0,011

14.1.2 Verschil gezondheids- en welzijnszorg en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 51: Werkbaarheidsindicatoren gezondheids- en welzijnszorg – loontrekkenden (2007)

Voor de indicatorscore **psychische vermoeidheid** is er geen significante verschil tussen de gezondheids- en welzijnszorg het Vlaamse gemiddelde:

- Voor 30,1% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress') en voor 8,6% is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress').

Voor **welbevinden in het werk, leermogelijkheden en werk-privé-balans** stellen we wel significante verschillen vast met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de gezondheids- en welzijnszorg is telkens voor een kleiner aandeel van de werknemers problematisch.

- Voor 11% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 4,8% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,9%.
- Bij 14% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt van het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 3,8% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.
- Voor 9,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor 1,3% is de situatie acuut problema-

tisch ('acuut werk-privé-conflict'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 2,4%.

14.1.3 Verschil gezondheids- en welzijnszorg en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de gezondheids- en welzijnszorg met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Psychische vermoeidheid acuut problematisch:** Bij 8,6% van de werknemers is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 9,7%.
- **Welbevinden in het werk problematisch en acuut problematisch:** Bij 11,0% van de werknemers is de situatie problematisch ('motivatieproblemen'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 12,5%. Bij 4,8% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 5,6%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 14% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is er sprake van een problematische situatie ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt van dat voor de quartaire sector dat 14,6% bedraagt. Bij 3,8% is de situatie acuut problematisch ('geen leermogelijkheden'). Dit aandeel ligt lager dan dat voor de quartaire sector dat 4,5% bedraagt.

14.2. De risico-indicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2007

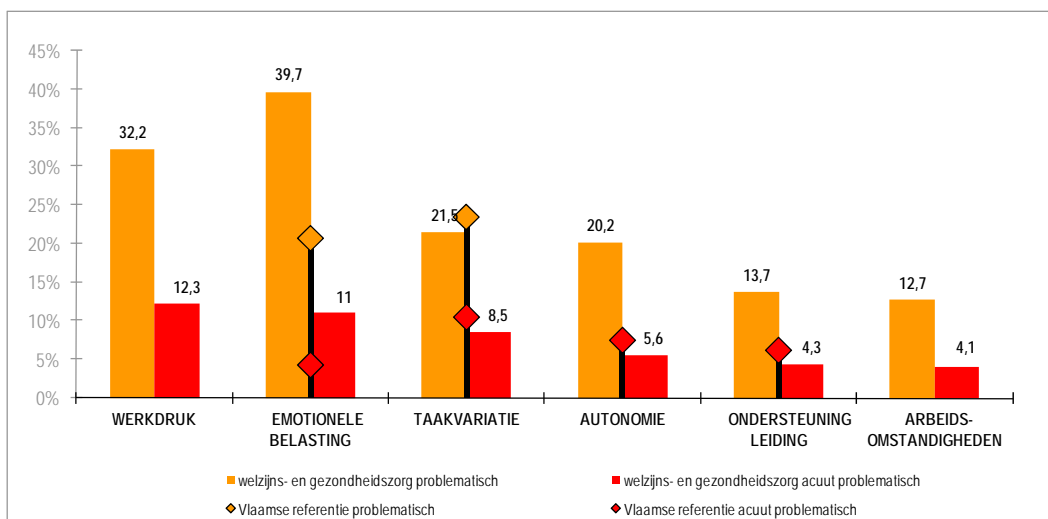
14.2.1 De cijfers

Tabel 27: Risico-indicatoren voor de gezondheids- en welzijnszorg – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1312	67,8	32,2	12,3
Quartaire sector	3454	72,7	27,3	10,1
			chi ² = 11,094; p = 0,001	chi ² = 6,205; p = 0,013
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
			chi ² = 0,610; p = 0,435	chi ² = 0,243; p = 0,622
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1308	60,3	39,7	11,0
Quartaire sector	3452	68,5	31,5	7,3
			chi ² = 68,922; p = 0,000	chi ² = 26,494; p = 0,000
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
			chi ² = 363,819; p = 0,000	chi ² = 139,296; p = 0,000
TAAKVARIATIE				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1310	78,5	21,5	8,5
Quartaire sector	3456	80,7	19,3	8,3
			chi ² = 3,462; p = 0,063	chi ² = 2,967; p = 0,085
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
			chi ² = 5,856; p = 0,016	chi ² = 6,445; p = 0,011
AUTONOMIE				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1304	79,8	20,2	5,6
Quartaire sector	3444	82,4	17,6	5,4
			chi ² = 3,031; p = 0,082	chi ² = 4,179; p = 0,041
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
			chi ² = 0,684; p = 0,408	chi ² = 6,116; p = 0,013
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1311	86,3	13,7	4,3
Quartaire sector	3451	84,5	15,5	5,7
			chi ² = 7,933; p = 0,005	chi ² = 10,056; p = 0,002
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
			chi ² = 3,601; p = 0,058	chi ² = 6,855; p = 0,009
ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Gezondheids- en welzijnssector	1394	87,3	12,7	4,1
Quartaire sector	3678	91,2	8,8	3,0
			chi ² = 5,896; p = 0,015	chi ² = 0,805; p = 0,370
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
			chi ² = 0,176; p = 0,675	chi ² = 0,002; p = 0,964

14.2.2 Verschil gezondheids- en welzijnszorg en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 52: Risico-indicatoren voor de gezondheids- en welzijnszorg – loontrekkenden (2007)

Voor **werkdruk** en **arbeidsomstandigheden** verschilt de sector niet van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 32,2% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk') en voor 12,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk').
- Voor 12,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden') en voor 4,1% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch.

De sector verschilt voor **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **relatie leiding** van het Vlaamse gemiddelde. Voor emotionele belasting zijn de aandelen hoger voor de sector. Voor de andere indicatoren krijgen we het omgekeerde beeld

- Voor 39,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 11% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Ook dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 4,3%.
- Voor 21,5% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 8,5%. Ook dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 10,5%.
- Voor 20,2% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel verschilt niet van

het Vlaamse gemiddelde. Voor 5,6% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 13,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit aandeel verschilt niet significant niet van het Vlaamse gemiddelde. Voor 4,3% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 6,2%.

14.2.3 Verschil gezondheids- en welzijnszorg en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico-indicatoren

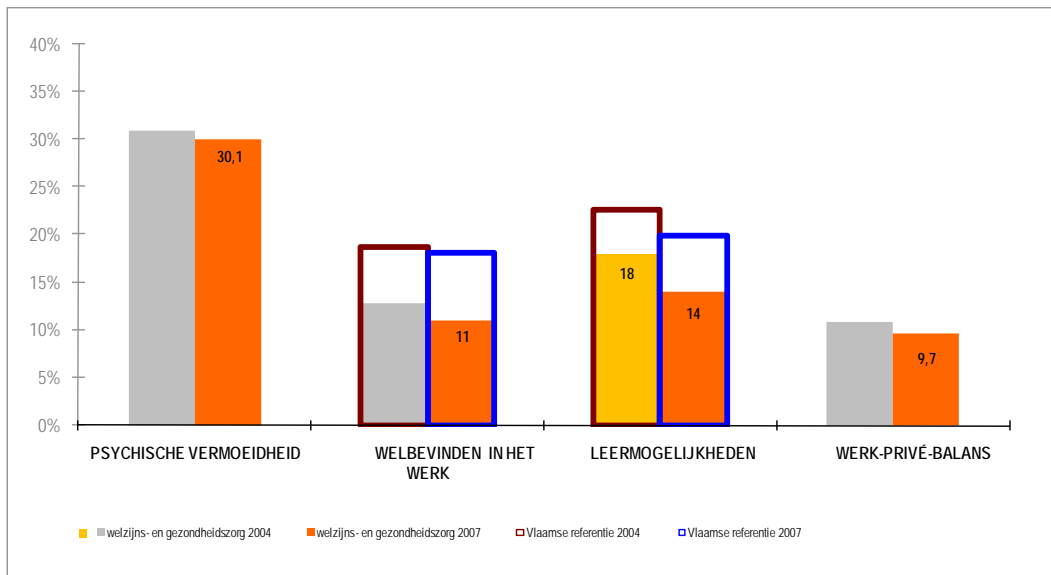
De vergelijking van de gezondheids- en welzijnszorg met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Werkdruk problematisch en acuut problematisch:** Voor 32,2% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt hoger dan het referentiecijfer voor de quartaire sector van 27,3%. Voor 12,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt boven het referentiecijfer voor de quartaire sector.
- **Emotionele belasting problematisch en acuut problematisch:** Voor 39,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het gemiddelde van de quartaire sector van 31,5%. Voor 11% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Ook dit aandeel ligt boven het gemiddelde van de quartaire sector van 7,3%.
- **Autonomie acuut problematisch:** Voor 5,6% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage verschilt van dat van de quartaire sector¹¹.
- **Relatie leiding problematisch en acuut problematisch:** Voor 13,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding'). Dit aandeel is lager dan het gemiddelde voor de quartaire sector van 15,5%. Voor 4,3% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding'). Dit aandeel ligt lager dan het gemiddelde voor 5,7%.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch:** Voor 12,7% van de werknemers uit de gezondheids- en welzijnszorg is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt hoger dan het gemiddelde voor de quartaire sector van 8,8%.

¹¹ De verschiltoetsing op basis van het ongewogen gemiddelde voor de quartaire sector wijst op een lager risico in de sector de welzijns- en gezondheidssector.

14.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren gezondheids- en welzijnszorg 2004-2007

Figuur 53: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de gezondheids- en welzijnszorg – loontrekkenden (2004-2007)

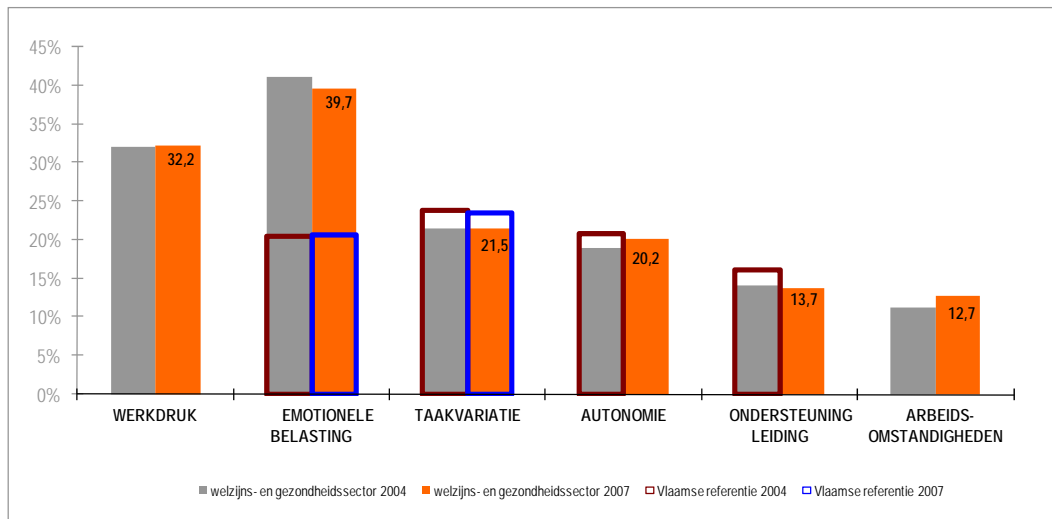

Voor leermogelijkheden is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007. Het aandeel werknemers in een problematische situatie op het vlak van leermogelijkheden is in de periode 2004-2007 gedaald van 18% naar 14%.

In 2004 was het aandeel problematisch voor welbevinden in het werk en voor leermogelijkheden lager dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 was dit ook zo.

14.4. Evolutie risico-indicatoren gezondheids- en wel- zijnszorg 2004-2007

Figuur 54 : Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de gezondheids- en wel-
zijnszorg – loontrekkenden (2004-2007)

Voor geen van de zes risico-indicatoren zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007.

In 2004 was het aandeel problematisch voor emotionele belasting, taakvariatie, autonomie en relatie leiding voor de sector verschillend van dat van Vlaanderen. Voor emotionele belasting had de sector een groter aandeel problematisch. Voor taakvariatie, autonomie en relatie leiding is het aandeel problematisch voor de sector lager. Voor 2007 is er enkel voor emotionele belasting en voor taakvariatie nog een verschil met Vlaanderen.

15. Sectorprofiel onderwijssector- loontrekkenden

Het WBM-bestand 2007 bevat gegevens van 1001 loontrekkenden uit de onderwijssector. De onderwijssector (nace 80) vertegenwoordigt volgens de gegevens van RSZ (2006) 8,6% van de Vlaamse tewerkstelling.

15.1. De werkbaarheidsindicatoren onderwijssector 2007

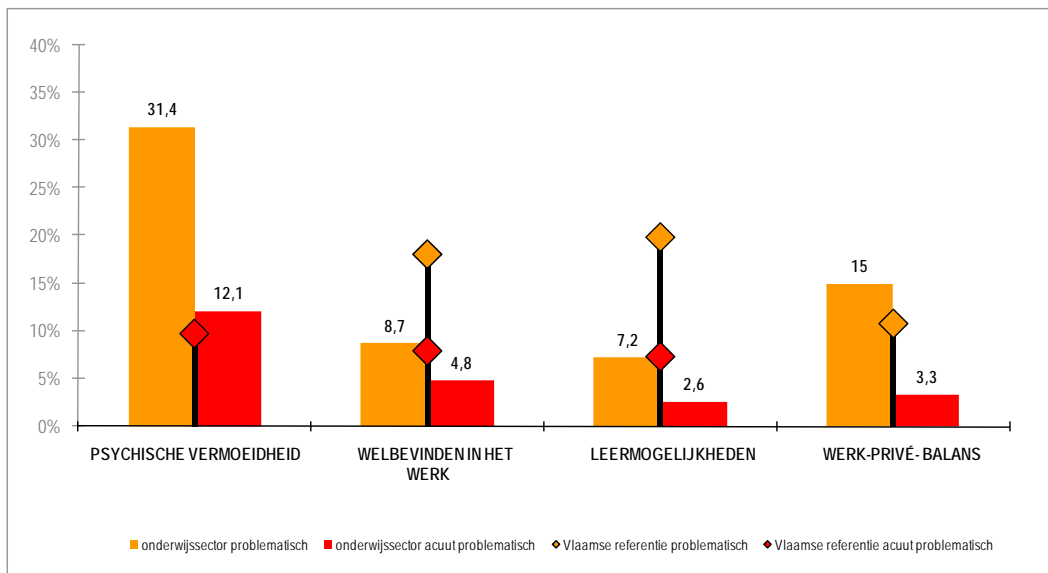
15.1.1 De cijfers

Tabel 28 : Werkbaarheidsindicatoren voor de onderwijssector – loontrekkenden (2007)

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
PSYCHISCHE VERMOEIDHEID	N			
Onderwijs	977	68,6	31,4	12,1
Quartaire sector	3685	69,7	28,9	9,7
		chi ² = 2,435; p = 0,119		chi ² = 1,567 p = 0,211
Vlaamse referentie	9516	71,2	28,8	9,7
		chi ² = 3,196 p = 0,074		chi ² = 6,628 p = 0,010
WELBEVINDEN IN HET WERK	N			
Onderwijs	978	91,3	8,7	4,8
Quartaire sector	3691	87,5	12,5	5,6
		chi ² = 35,810; p = 0,000		chi ² = 7,353 p = 0,007
Vlaamse referentie	9528	81,9	18,1	7,9
		chi ² = 69,574; p = 0,000		chi ² = 14,996; p = 0,000
LEERMOGELIJKHEDEN	N			
Onderwijs	915	92,8	7,2	2,6
Quartaire sector	3447	85,4	14,6	4,5
		chi ² = 94,090; p = 0,000		chi ² = 25,377 p = 0,000
Vlaamse referentie	8911	80,1	19,9	7,3
		chi ² = 98,994; p = 0,000		chi ² = 31,500; p = 0,000
WERK-PRIVE-BALANS	N			
Onderwijs	983	85,0	15,0	3,3
Quartaire sector	3707	89,7	10,3	2,0
		chi ² = 19,124; p = 0,000		chi ² = 4,775; p = 0,029
Vlaamse referentie	9560	89,2	10,8	2,4
		chi ² = 15,385; p = 0,000		chi ² = 2,935; p = 0,087

15.1.2 Verschil onderwijssector en Vlaams gemiddelde werkbaarheidsindicatoren 2007

Figuur 55 : Werkbaarheidsindicatoren onderwijssector – loontrekkenden (2007)

Voor alle indicatoren is er een significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. De situatie in de onderwijssector is voor een kleiner aandeel van de werknemers problematisch voor welbevinden in het werk en leermogelijkheden. Voor psychische vermoeidheid en werk-privé-balans acuut problematisch zien we het omgekeerde.

- Voor 31,4% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van psychische vermoeidheid problematisch ('werkstress'). Er is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor 12,1% is de situatie acuut problematisch ('acute werkstress'). Dit aandeel ligt hoger dan het Vlaamse referentiecijfer van 9,7%.
- Voor 8,7% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van welbevinden in het werk problematisch ('motivatieproblemen'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 18,1%. Voor 4,8% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,9%.
- Bij 7,2% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van leermogelijkheden problematisch ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage verschilt van het Vlaamse referentiecijfer van 19,9%. Bij 2,6% van de werknemers uit deze sector is er sprake van een acuut problematische situatie ('geen leermogelijkheden'). De sectorscore ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 7,3%.
- Voor 15% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 10,8%. Voor 3,3% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Hier is geen significant verschil met het Vlaamse gemiddelde.

15.1.3 Verschil onderwijssector en het gemiddelde voor de quartaire sector werkbaarheidsindicatoren 2007

De vergelijking van de onderwijssector met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Welbevinden in het werk problematisch en acuut problematisch:** Bij 8,7% van de werknemers is de situatie problematisch ('motivatieproblemen'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 12,5%. Bij 4,8% is de situatie acuut problematisch ('ernstige demotivatie'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector van 5,6%.
- **Leermogelijkheden problematisch en acuut problematisch:** Bij 7,2% van de werknemers uit de onderwijssector is er sprake van een problematische situatie ('onvoldoende leermogelijkheden'). Dit percentage ligt lager dan dat voor de quartaire sector dat 14,6% bedraagt. Bij 2,6% is de situatie acuut problematisch ('geen leermogelijkheden'). Dit aandeel ligt lager dan dat voor de quartaire sector dat 4,5% bedraagt.
- **Werk-privé-balans problematisch en acuut problematisch:** Voor 15% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van werk-privé-balans problematisch ('problemen met werk-privé-combinatie'). Dit aandeel ligt boven het gemiddelde van de quartaire sector dat 10,3% bedraagt. Voor 3,3% is de situatie acuut problematisch ('acuut werk-privé-conflict'). Ook dit aandeel ligt boven het gemiddelde van de quartaire sector van 2%.

15.2. De risico-indicatoren onderwijssector 2007

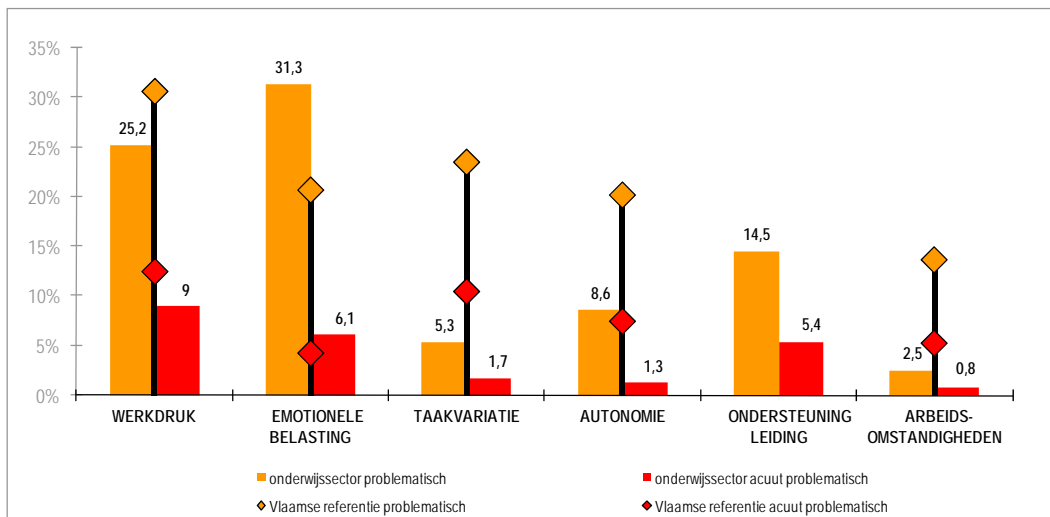
15.2.1 De cijfers

Tabel 29: Risico-indicatoren voor de onderwijssector – loontrekkenden (2007))

				
		niet problematisch	problematisch	acuut problematisch
		%	%	%
WERKDRUK				
	N			
Onderwijs	912	74,8	25,2	9,0
Quartaire sector	3454	72,7	27,3	10,1
		chi ² = 0,961; p = 0,327		chi ² = 0,279; p = 0,597
Vlaamse referentie	8925	69,4	30,6	12,5
		chi ² = 14,651; p = 0,000		chi ² = 12,067; p = 0,001
EMOTIONELE BELASTING				
	N			
Onderwijs	915	68,7	31,3	6,1
Quartaire sector	3452	68,5	31,5	7,3
		chi ² = 13,423; p = 0,000		chi ² = 3,326; p = 0,068
Vlaamse referentie	8910	79,3	20,7	4,3
		chi ² = 132,966; p = 0,000		chi ² = 27,722; p = 0,000
TAAKVARIATIE				
	N			
Onderwijs	917	94,7	5,3	1,7
Quartaire sector	3456	80,7	19,3	8,3
		chi ² = 178,326; p = 0,000		chi ² = 76,440; p = 0,000
Vlaamse referentie	8919	76,5	23,5	10,5
		chi ² = 156,038; p = 0,000		chi ² = 64,634; p = 0,000
AUTONOMIE				
	N			
Onderwijs	911	91,4	8,6	1,3
Quartaire sector	3444	82,4	17,6	5,4
		chi ² = 105,384; p = 0,000		chi ² = 52,145; p = 0,000
Vlaamse referentie	8906	79,8	20,2	7,5
		chi ² = 84,116; p = 0,000		chi ² = 42,563; p = 0,000
ONDERSTEUNING LEIDING				
	N			
Onderwijs	911	85,5	14,5	5,4
Quartaire sector	3451	84,5	15,5	5,7
		chi ² = 3,719; p = 0,054		chi ² = 2,153; p = 0,142
Vlaamse referentie	8911	84,0	16,0	6,2
		chi ² = 0,878; p = 0,349		chi ² = 0,674; p = 0,412
ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN				
	N			
Onderwijs	971	97,5	2,5	0,8
Quartaire sector	3678	91,2	8,8	3,0
		chi ² = 71,311; p = 0,000		chi ² = 24,473; p = 0,000
Vlaamse referentie	9497	86,3	13,7	5,3
		chi ² = 74,228; p = 0,000		chi ² = 22,225; p = 0,000

15.2.2 Verschil onderwijssector en Vlaams gemiddelde risico-indicatoren 2007

Figuur 56: Risico-indicatoren voor de onderwijssector – loontrekkenden (2007)

Voor **ondersteuning leiding** verschilt de sector niet van het Vlaamse gemiddelde.

- Voor 14,5% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van ondersteuning vanuit de directe leiding problematisch ('onvoldoende steun directe leiding') en voor 5,4% is de situatie acuut problematisch ('negatieve relatie directe leiding').

De sector verschilt voor **werkdruk**, **emotionele belasting**, **taakvariatie**, **autonomie** en **arbeidsomstandigheden** van het Vlaamse gemiddelde. Voor emotionele belasting zijn de aandelen hoger voor de sector. Voor de andere indicatoren krijgen we het omgekeerde beeld

- Voor 25,2% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van werkdruk problematisch ('hoge werkdruk'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 30,6%. Voor 9% is de situatie acuut problematisch ('extreem hoge werkdruk'). Ook dit aandeel ligt onder het Vlaams referentiecijfer van 12,5%.
- Voor 31,3% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 20,7%. Voor 6,1% is de situatie acuut problematisch ('extreem emotioneel belastend werk'). Ook dit aandeel ligt boven het Vlaamse referentiecijfer van 4,3%.
- Voor 5,3% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit aandeel ligt ver onder het Vlaamse referentiecijfer van 23,5%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 1,7%. Ook dit aandeel ligt ver onder het Vlaamse referentiecijfer van 10,5%.
- Voor 8,6% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt onder het Vlaamse referen-

tielijfer van 20,2%. Voor 1,3% is de situatie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Ook dit aandeel is lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 7,5%.

- Voor 2,5% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt lager dan het Vlaamse referentiecijfer van 13,7%. Voor 0,8% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit aandeel ligt onder het Vlaamse referentiecijfer van 5,3%.

15.2.3 Verschil onderwijssector en het gemiddelde voor de quartaire sector voor de risico-indicatoren

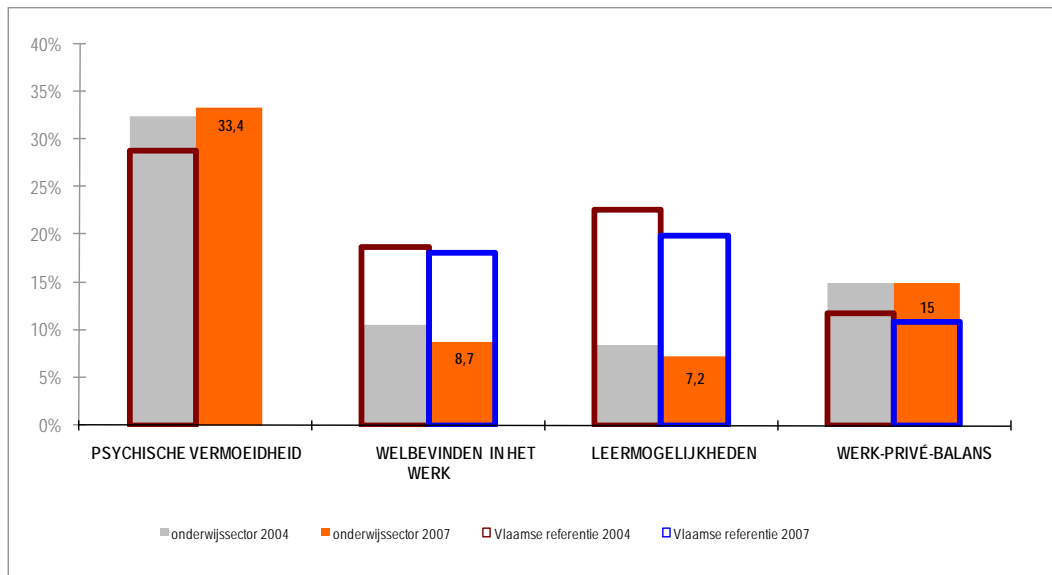
De vergelijking van de onderwijssector met het gemiddelde voor de quartaire sector leert dat er een significant verschil is voor:

- **Emotionele belasting problematisch:** Voor 31,3% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van emotionele belasting problematisch ('emotioneel belastend werk'). Dit aandeel verschilt van het gemiddelde van de quartaire sector¹².
- **Taakvariatie problematisch en acuut problematisch:** Voor 5,3% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van taakvariatie problematisch ('routinematig werk'). Dit aandeel ligt onder het gemiddelde van de quartaire sector van 19,3%. Het aandeel acuut problematisch ('extreem routinematig werk') ligt op 1,7%. Ook dit aandeel ligt onder het gemiddelde van de quartaire sector van 8,3%.
- **Autonomie problematisch en acuut problematisch:** Voor 8,6% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van autonomie problematisch ('onvoldoende autonomie'). Dit aandeel ligt onder het gemiddelde voor de quartaire sector van 17,6%. Voor 1,3% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van autonomie acuut problematisch ('extreem beperkte autonomie'). Dit percentage ligt onder dat voor de quartaire sector van 5,4%.
- **Arbeidsomstandigheden problematisch en acuut problematisch:** Voor 2,5% van de werknemers uit de onderwijssector is de situatie op het vlak van de arbeidsomstandigheden problematisch ('belastende arbeidsomstandigheden'). Dit aandeel ligt lager dan het gemiddelde voor de quartaire sector van 8,8%. Voor 0,8% van de werknemers uit de sector is de situatie acuut problematisch ('extreem belastende arbeidsomstandigheden'). Ook dit aandeel ligt onder het gemiddelde voor de quartaire sector van 3%.

¹² ¹² De verschiltoetsing op basis van het ongewogen gemiddelde voor de quartaire sector wijst op een hoger risico in de sector de onderwijssector.

15.3. Evolutie werkbaarheidsindicatoren onderwijssector 2004-2007

Figuur 57: Evolutie werkbaarheidsindicatoren problematisch voor de onderwijssector – loontrekkenden (2004-2007)

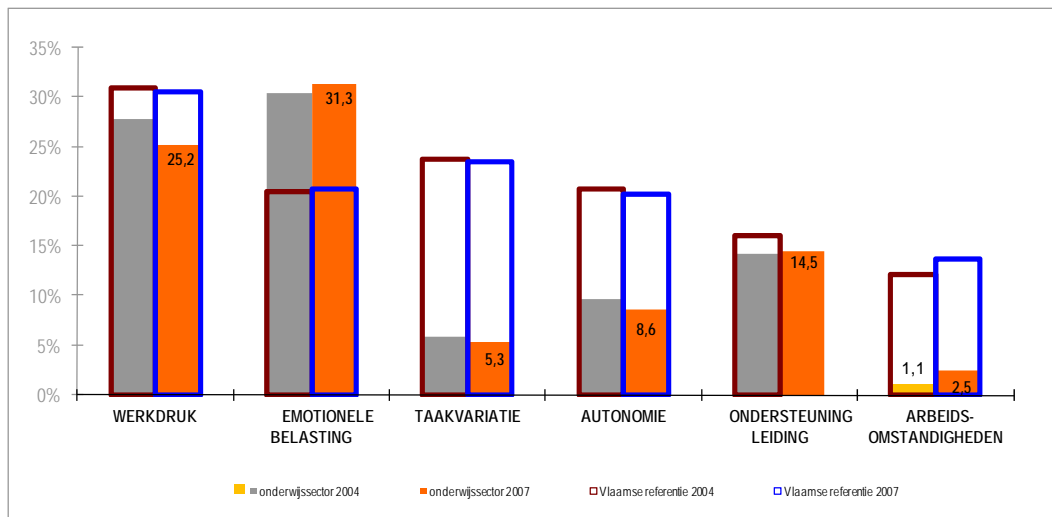

Voor geen van de vier werkbaarheidsindicatoren is er sprake van een significant verschil tussen 2004 en 2007.

In 2004 was er voor alle indicatoren een verschil met het Vlaamse gemiddelde. Voor psychische vermoeidheid en werk-privé-balans ligt het aandeel in de sector hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Voor welbevinden in het werk en voor leermogelijkheden ligt het aandeel problematisch in de sector lager dan het Vlaamse gemiddelde. In 2007 was er voor psychische vermoeidheid geen verschil meer met het Vlaamse gemiddelde. Voor de drie andere indicatoren blijven de conclusies voor 2004 behouden.

15.4. Evolutie risico-indicatoren onderwijssector 2004-2007

Figuur 58: Evolutie risico-indicatoren problematisch voor de onderwijssector – loontrekkenden (2004-2007)

Enkel voor arbeidsomstandigheden zien we een significant evolutie in de periode 2004-2007. Het aandeel werknemers in een problematisch situatie op het vlak van arbeidsomstandigheden is in die periode gestegen van 1,1% naar 2,5%.

In 2004 was het aandeel problematisch voor alle risico-indicatoren verschillend van het Vlaamse gemiddelde. Voor werkdruk, taakvariatie, autonomie, relatie leiding en arbeidsomstandigheden had de sector een kleiner aandeel werknemers in een problematisch situatie. Voor emotionele belasting is het beeld omgekeerd. Voor 2007 blijven de vaststellingen behouden met uitzondering van ondersteuning leiding. Voor deze risico-indicator valt in 2007 het verschil met het Vlaamse gemiddelde weg.

Literatuurlijst

Bourdeaud'hui, R., Janssens, F, Vanderhaeghe, S. (2004), Nulmeting Vlaamse Werkbaarheidsmonitor, Indicatoren voor de kwaliteit van de arbeid op de Vlaamse arbeidsmarkt 2004, SERV/STV, Brussel, 2004

Bourdeaud'hui, R., Vanderhaeghe, S. (2007), Methodologische nota, vergelijking van de methodologie van de werkbaarheidsmonitor loontrekkende 2004, loontrekkenden 2007 en zelfstandige ondernemers 2007, SERV/STV, Brussel, 2007

Bourdeaud'hui, R., Vanderhaeghe, S. (2009), Informatiedossier, *Wat maakt werk werkbaar 2004-2007? Onderzoek naar determinanten van werkbaar werk op basis van de Vlaamse Werkbaarheidsmonitor 2004-2007 voor loontrekkenden*, SERV/STV, Brussel, 2009

Van Ruysseveldt, J., De Witte, H. & Janssens, F. (2002), Welzijn in het werk op de weegschaal. Onderzoek naar mogelijke invullingen van het concept 'werkbaarheidsgraad' en de haalbaarheid van een monitoringsysteem voor Vlaanderen, HIVA: Leuven